

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Lenka Čeňková Součková

**Subjektivní pohled českých žen žijících v pražské čtvrti
X na počátku nového tisíciletí na mateřství.
Hodnota, společenská nutnost nebo zátěž?**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc.

Praha 2019

OBSAH

OBSAH.....	2
PŘÍLOHY-PŘEPIS NAHRÁVEK ROZHOVORŮ	3
Příloha č.1: Rozhovor Adéla (10/04/2018).....	3
Příloha č.2: Rozhovor Barbora (12/04/2018)	15
Příloha č.3: Rozhovor Dana (20/04/2018).....	26
Příloha č.4: Rozhovor Edita (21/04/2018).....	35
Příloha č.5: Rozhovor Gabriela (30/04/2018).....	44
Příloha č.6: Rozhovor Helena (05/05/2018).....	53
Příloha č.7: Rozhovor Ilona (10/05/2018).....	61
Příloha č.8: Rozhovor Jana (12/05/2018).....	69
Příloha č.9: Rozhovor Kamila (20/05/2018)	78
Příloha č.10: Rozhovor Laura (09/06/2018).....	89

PŘÍLOHY-PŘEPIS NAHRÁVEK ROZHOVORŮ

Příloha č.1

ADÉLA

osobní údaje:

- 32 let
- ukončené vzdělání – Střední průmyslová škola dopravní s maturitou
- před mateřskou dovolenou pracovala jako administrátor uživatelských účtů ve velké zahraniční korporaci
- otec pracuje jako živnostník v oblasti stavebnictví
- matka pracuje jako matrikářka
- rodiče žijí spolu, má starší sestru

- dle vlastního názoru je Adéla politicky spíše pravicově orientovaná. Politikou se ale příliš nezabývá.
- bez náboženského vyznání, přestože byla v dětství pokřtěna římskokatolickou církví

- vdaná, jedno dítě - 2 roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu? (Který z rodičů odměňoval a trestal?)

Autoritou byli určitě oba rodiče, i když každý trochu jinak. Každodenní starost o domácnost a mou sestru a mne měla na starosti především matka. Otec trávil většinu času v práci, protože po revoluci začal podnikat a ubyl mu tak volný čas. Moc si nepamatuji, jak se u nás odměňovalo nebo trestalo, ani velké pochvaly nebo zákazy jsme nedostávaly. Jediný trest, který si pamatuji, bylo domácí vězení, které jsem dostala potom, co jsem přišla domů později, než jsem slíbila. To jsem už ale byla na střední škole. Zákaz tehdy vyslovil taťka, ale myslím, že to bylo rozhodnutí obou, protože v tehdejší době, kdy jsem neměla mobil, jako mají děti dnes a věřím, že se o mne opravdu báli.

Když jsem ale potřebovala nějaké povolení, většinou jsem šla nejdříve za mamkou, asi jsem před ní měla menší stud nebo jak to nazvat, že o něco žádám. Možná jsem si myslela, že je

přístupnější.. nevím. Když šlo ale o něco důležitého, nikdy to nerozhodla sama a říkala, že se musím zeptat taťky.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Myslím, že spíše v rodině. Oproti ostatním základním školám, jsme na naší škole, která byla s rozšířenou výukou cizích jazyků, neměli rodinnou výchovu, ale jazyky. Rodiče nás ale nevychovali přímo jako přípravu na mateřství, jediné, co si od mamky pamatuji je, že říkala, ať nemáme děti tak brzy, jako měla ona nás. To bylo ve dvaceti letech.

Příprava na mateřství byla jen taková, co jsem viděla, jak se naši chovali k nám, přímo na malé děti nás nikdo nepřipravoval. Alespoň co si pamatuju.

Pro mě byl největší přípravou pobyt v zahraničí jako au-pair. Starala jsem se o tři děti mezi lety 0-5 let. Tam jsem toho asi pochytila nejvíce. Něco jsem přejala a některému chování ve výchově se vyhýbám.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

V dětství a možná také z části v pubertě jsem ještě myslela, že zakládání rodiny kolem 20 let je zcela přirozené a pro mě jasně dané. Ani přesně nevím, kdy jsem svou věkovou hranici mateřství začala posouvat na později. Připadá mi, že to bylo automatické, čím jsem byla starší já, tím jsem tuto hranici posouvala dále a dále. Samozřejmě v tom asi velkou roli sehrálo moje působení v zahraničí jako au-pair. Tehdy jsem si zcela jasně uvědomila, že děti jsou velká zodpovědnost a já jsem ji ještě nechtěla, necítila jsem se být připravena na vše, co se kolem rodičovství děje. S přítelem jsme raději cestovali a věnovali se koníčkům, na které by s dětmi asi nebylo mnoho času.

Vážněji jsme o dětech začali uvažovat až ve chvíli, kdy naši blízcí přátele začínali rodiny zakládat. Hlavně můj přítel, dnes manžel, si tehdy začal uvědomovat, že nám něco chybí a dalo by se říci, že to byl on, kdo z nás dvou vyvinul větší iniciativu, abychom také my společně založili rodinu. Z mé strany šlo spíše o to, že s blížícím se 30 rokem jsem si začínala uvědomovat, že by už možná bylo na čase, možná to byly tzv. tikající biologické hodiny. Věděla jsem, že děti chci a také, že když budu rodičovství stále odsouvat, mohla bych také otěhotnět až někdy kolem 40 roku nebo vůbec, a to už bych si na děti připadala stará.

Snad jen jediné, co jsem si od mala přála a co se nezměnilo ani v dospělosti, bylo to, že jsem se chtěla nejprve vdát, než založím rodinu, případně, než otěhotním. Protože jsme se na

tomto s přítelem shodli, vzali jsme se a po dlouhé a krásné svatební cestě se mi podařilo otěhotnět a dnes máme krásnou holčičku.

A Vaše sny o domácnosti?

Potřebu osamostatnit se v bydlení jsem začala cítit až po návratu ze zahraničí. Najednou mi dozor rodičů vadil, to stálé vyptávání, kam jdu, s kým a kdy přijdu... Téměř dva roky se mne na to nikdo neptal a já si zvykla být sama sobě pánem a teď se mi to nechtělo měnit.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Ano. Nebo tedy, nejdříve jsem chtěla partnera, se kterým nám bude fungovat soužití. Pokud toto bude fungovat, chtěla jsem svatbu a poté dítě. Mám v sobě tak nějak zakořeněné, že než se narodí dítě, měli by být ti dva svoji. Ale chápu i ty, kteří to tak nemají, ale já osobně ano.

Plánovala jste vlastní společenský status? (Například nejprve ukončení školy a poté další body?)

Pokud se do toho počítá, že samozřejmě jsem nejdříve chtěla složit maturitu a poté další věci tak ano. Minimálně maturitu, nebo pro někoho výuční list, považuji za základ a teprve poté se dá jít dál. Já osobně jsem po maturitě toužila po zaměstnání v oblasti cestovního ruchu, protože mne vždy cizí země, lidé a s tím spojené cestování moc zajímalo. Toto se mi splnilo, pracovala jsem nějakou dobu v cestovní kanceláři, ale nakonec to zcela nenaplňovala, co jsem od této práce očekávala, a tak jsem odcestovala do zahraničí jako au-pair. To si myslím, že mi dalo hodně do dalšího života, hodně jsem se osamostatnila a jestli se to dá říci, tak jsem našla cestu k vlastním rodičům díky tomu, že jsem s nimi vlastně přestala bydlet. (úsměv)

Také jsem si ale uvědomila, že nadále nechci žít mimo naši zemi, ale chci zůstat tady, a hlavně v Praze, miluju ji. (úsměv) Touha cestovat mě ale neopouštěla, a i dále jsem ráda vyjížděla za hranice. Nejdříve s přáteli, poté s partnerem a nyní cestujeme i s naší dcerou. (úsměv)

Takže ano, nejdřív jsem chtěla dodělat školu, poté něco vidět a teprve potom založit rodinu.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Myslím, že dnes se mladé rodiny hodně spoléhají samy na sebe. Alespoň já to tak mám... Je pravda, že když nám rodiče pomohou, je to příjemné, ale nijak to nevyžadujeme.

Bydlení máme vlastní, pořízené na hypotéku, takže ještě ne zcela vlastní.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Dítě jsme chtěli, ale moje první reakce na to, když jsem zjistila, že jsem těhotná, nebyla asi úplně nejlepší. Najednou jsem si uvědomila, že se všechno mění, že budu ošklivá, tlustá atd. Když jsem to manželovi říkala, brečela jsem. Pravděpodobně šlo o nervy, které mě buď přešly, nebo jsem si možná zvykla, nevím. *(úsměv)*

Z mé strany očekávání v průběhu těhotenství žádná nebyla, bála jsem se, aby se něco nepokazilo a miminko bylo v pořádku. Proto jsem s plánováním čekala, až bude malé na světě.

Přípravy proto začaly poměrně pozdě, alespoň moje okolí mi to říkalo. Jako první jsme koupili kočárek, asi v sedmém měsíci těhotenství. Postýlku jsme připravovali asi o měsíc později a tou dobou jsem také dostala od kamarádky, která již děti má, spoustu oblečení, vaničku a další věci pro dítě. Kosmetiku, plenky a zbylé drobnosti, které nám chyběly, jsme nakoupili poslední měsíc před porodem. Také tašku do porodnice jsem balila jen několik dní před odjezdem do porodnice. Zpětně si myslím, že jsem se chovala, jako kdyby se mě to vše netýkalo, protože jsem se porodu bála, a tak jsem tyto věci odsouvala na pozdější dobu.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Neřekla bych úplně, že bych věřila na pověry, ale podvědomě jsem nějaké věci nedělala. Třeba kočárek jsme sice koupili, ale nechali jsme jej v obchodě a manžel jej vyzvedl až po porodu. Stejně tak postýlku, doma jsme ji sice měli, ale manžel ji sestavoval až před naším příjezdem z porodnice.

Takže asi tak, že pokud se mi nějaká pověra dostala k doslechu, tak jsem se podle ní částečně chovala...

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Manžel byl nadšený a nemohl se dočkat, až se bude moci všem kolem pochlubit. Kvůli mně jsme dodržovali lhůtu mlčení první tři měsíce, dokud jsme neměli první výsledky genetických testů, že je vše v pořádku.

Poté jsme tuto informaci řekli rodičům a sourozencům. Všichni měli radost. Moji rodiče, asi z pověrčivosti, s námi o miminku moc nemluvili, aby se něco nezakřiklo. Od sestry ale vím, že spolu plánovali, co všechno malému pořídí a co s ním budou podnikat. Jedná se o jejich první vnouče. Moje sestra je starší, vdaná, ale zatím bezdětná.

Ze strany manžela se jedná již o sedmé vnouče, proto si dovolím říci, že jejich očekávání bylo vlažnější. Neznamená to ale, že by se na vnouče netěšili. Manželova sestra i bratr již potomky mají.

Z mého podnětu se mé těhotenství se mnou neprobíralo, protože jsem si to přála. Neumím vysvětlit proč, ale neměla jsem potřebu o tom se všemi hovořit, byla to má soukromá věc. Ani poté, co jsme všem oznámili, že čekám dítě, jsem o těhotenství a všem s tím spojeným nechtěla mluvit. O těhotenství mi nevádí mluvit, ale o mém vlastním jsem nechtěla. Neumím vysvětlit proč, ale neměla jsem potřebu o tom se všemi hovořit, byla to má soukromá věc. Na zprávu o těhotenství jsme neměli jedinou zápornou reakci.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Jako první to věděl manžel, což je asi samozřejmé. Potom jsme to řekli rodičům, sourozencům a nejlepším přátelům. Přesné pořadí si už ale nepamatuji, oznamovali jsme to osobně, nechtěli jsme takovou zprávu říkat po telefonu, takže nevím, jak jsme se s kým viděli.

Nejdéle jsem se to snažila tajit v zaměstnání. Bylo to proto, aby mne kvůli mému stavu nestáhli ze zajímavých projektů, na kterých jsem pracovala nebo o které jsem měla zájem a kdyby vedení zjistilo, že jsem těhotná, pravděpodobně bych byla ihned odsunuta do pozadí oproti ostatním zájemcům.

Tajit jsem těhotenství tedy před nikým nemusela, ale sama jsem se rozhodla, že v zaměstnání je času dost, aby tuto informaci dostali, když to na mne nebylo vidět. *(úsměv)* Oznámila jsem jim to přibližně v šestém měsíci, aby měli možnost, najít za mne zástup až odejdu na mateřskou dovolenou.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Téměř celé mé těhotenství probíhalo bez komplikací, netrpěla jsem nevolnostmi ani jinými problémy. Pouze posledním pár týdnů mi otékaly nohy a ruce. To však po porodu zmizelo. Porod nastal přirozeně, manžel mne odvezl do porodnice, kde mne přijali na porodní sál. Zde jsem s manželem strávila celý den a část noci. Asi po 17 hodinách se lékařka rozhodla pro císařský řez. Přestože ve zprávě stojí, že se jednalo o nepostupující porod, myslím, že se spíše báli o zdraví dítěte a možná i moje, protože odpoledne mi odtekla již zkažená plodová voda. Musím přiznat, že po těch 17 hodinách byl pro mne císařský řez vysvobozením.

Celou dobu, kterou jsem na porodním sále strávila, se mnou byl také manžel. Musel mne opustit až, když mne odváželi na operační sál a čekal ve vedlejší místnosti. Naši dceru jsem poté sice viděla já jako první, ale on ji jako první držel v náruči. Ten první pohled na mé dítě, který si pamatuji, byl zvláštní. Nevím přesně, co jsem cítila, ale vím, že mi připadala hrozně ošklivá. (usmívá se)

A příchod domů? Po pěti dnech v porodnici jsem se domů opravdu těšila, ale zároveň měla strach, jak všechno budeme zvládat. Přišli jsme domů a, i když to byl stejný byt jako před porodem, najednou to bylo jiné – byli jsme tu tři. Nevím, jak ten pocit popsat, ale bylo to jiné...

Manžel během našeho pobytu v porodnici připravil zbývající drobnosti – sestavil postýlku a vyzvedl kočárek. Já i dcera jsme od manžela dostaly stejné zlaté náušnice a já ještě kytici růží.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (Co se vyplnilo, co ne.)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Nijak jsem o mateřství nesnila, asi proto, že jsem v mládí dělala au-pair a věděla jsem, že mít děti může být velmi náročné. Realita je asi v současné době jednodušší, než na co jsem se připravovala. Samozřejmě vím, že těžší chvíle ještě nastanou, ale nyní si miminko užívám téměř bez starostí. Situace, na kterou bych nebyla vůbec připravena, asi ještě nenastala, ale vím, že dříve nebo později přijde.

Asi jediné, co mohu k realitě dodat je, že zodpovědnost, se kterou jsem počítala, tak ta je ještě mnohem větší. Ten malý člověk Vás potřebuje více, než na co se snažíme připravit.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Manžel se zapojuje asi hodně, snaží se s malou trávit co možná nejvíce času. Hrají si spolu, prohlížejí knížky, blbnou a tak. Jen sám na procházky nechodí moc rád, nikdy ho moc nebavilo jen tak se procházet, vždycky potřebuje mít nějaký cíl, a to mu s kočárkem nepřipadá... Taky není jeho oblíbenou činností přebalovat, když je malá pokakaná, ale zvládne to. Když jsou doma sami, tak s tím problém nemá. (úsměv)

A prarodiče? Jak to, který zvládá, asi nejvíce se v tuto chvíli zapojuje moje mamka, která kdykoli může, tak přijede a jde s malou ven na procházku. Nachodí spolu hodiny. (úsměv)
Můj táta na tohle moc není, myslím, že potřebuje, aby byla malá trochu starší. Aby si s ním zvládla malá hrát aktivně.

Když ale potřebujeme pohlídat, tak vždy rodiče dorazí a večer hlídají, abychom mohli s manželem vyrazit ven.

Manželovi rodiče nežijí v Praze, takže se zapojují jen, když k nim přijedeme na návštěvu. Myslím, že více ale tchyně, pro kterou jsou vnoučata jediný smysl života. Tchán si s vnoučaty pohraje, když sám chce, ne když to potřebujeme třeba my.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřství a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Protože se jedná o naše první dítě, ráda bych na tuto rodičovskou dovolenou navázala s druhým mateřstvím, takže návrat do zaměstnání v současné době neřeším. Zaměstnavatel mi je ale ze zákona povinen během rodičovské dovolené podržet místo. Vím, že v mnohých firmách se snaží různými figlemi obejít tuto povinnost a holky se nemají kam vrátit, ale můj zaměstnavatel se takto dosud nezachoval. Sama znám mnoho kolegyň, které se vrátily, a firma se jim snaží vyjít vstříc. Možná je to také důvod, že strach o své místo nemám a nad návratem do zaměstnání nepřemýšlím.

Přesto jsem nad návratem již přemýšlela a ráda bych se vrátila pouze na částečný úvazek, abych mohla být s dětmi více. Dokud budou děti malé a finančně by to bylo možné, raději slevím nasazení v zaměstnání, abych měla na jejich výchovu dostatek času.

Pokud jde o společenské aktivity, jako jsou koncerty, divadlo nebo kino, tak dceru necháváme hlídat mými rodiči, kteří žijí v Praze stejně jako my. Pokud jdeme s přáteli do restaurace nebo za nimi domů, snažíme se brát dceru s sebou.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě?

(Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Dny se změnilo o 100 %, dříve jsem většinu dne trávila v zaměstnání a poté si doma mohla odpočinout nebo vyrazit někam do společnosti. V současnosti mám zaměstnání doma a odpočinek a večerní posezení s přáteli nebo divadelní představení musím plánovat dopředu, přesto musím vždy počítat s tím, že se může stát, že nebudu moci dorazit, protože mne dcera nepustí.

Dnes nerozlišuji, zda je všední den nebo svátek, dcera má každý den stejné potřeby. Jediný rozdíl je v tom, že ve svátek je doma také manžel a jsme na dceru dva. Pro mne to tedy znamená, že si o svátečním dni mohu trochu odpočinout ve chvíli, kdy manžel dceru hlídá.

Nemám pevně stanovený harmonogram dne, vždy záleží na dceři, musím se přizpůsobovat aktuální situaci. Samozřejmě se snažím některé věci dodržovat pravidelně, jako třeba časy jídla, spánek a podobně, ale pokud se něco z toho posune, nevidím v tom problém a přizpůsobíme se.

Největší problém je pro mne noční a brzké ranní vstávání.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu?

(Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

S manželem se budeme snažit z dcery vychovat slušného člověka. Doufám, že v nás bude cítit oporu a za naší podpory z ní vyroste silná osobnost, která se nenechá partou strhnout ke špatnostem, ať se to týká drog nebo nějaké jiné nelegální činnosti. Ráda bych jí i jejím případným sourozencům dopřála takové zázemí, aby se nebáli přijít za námi, pokud by měli nějaké problémy a aby z nich vyrostli samostatné osobnosti.

Pokud mohu začít tím, co bych své děti chtěla naučit jinak, než je tomu v obou našich rodinách, týkalo by se to pro mne zastaralého pohledu na dělení činností v domácnosti, na ženské a mužské. Samozřejmě jsou v domácnosti činnosti, na které se více hodí muž nebo žena, ale myslím, že je důležité, aby se partneři o domácí práce dělili. Mezi tyto práce zahrnuji luxování, žehlení, mytí nádobí, vaření, ale také výměnu žárovky nebo nahazení pojistek a jiné drobné řemeslné dovednosti. Je to hlavně z toho důvodu, aby si dovedli poradit sami a nepotřebovali mít stále někoho po ruce. Toto především u manželových rodičů nefunguje. U mých rodičů to takto dříve bylo, ale nyní se také sklonili spíše ke vzoru rozdělených domácích činností.

Také bych byla ráda, kdyby k nám naše děti měly důvěru, netajily před námi žádné skutečnosti a nebály se přijít s námi poradit nebo požádat o radu. Ráda bych s dětmi měla přátelský vztah. Samozřejmě je potřeba, aby nás braly jako autority, ale aby si byly vědomy, že pokud říkají pravdu, vždy se dá vše vyřešit.

A čím bych chtěla navázat na výchovu našich rodičů? Myslím, že oba jsme byli vychováni k tomu, aby z nás byli čestní lidé.

Chtěla bych, aby naše děti jednou vzpomínaly na dětství jako na hezké období, stejně tak, jako já.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Mateřství byla velká změna, která do mého života vnesla pocit štěstí a lásky, ale zároveň nekonečný strach a starost o dítě. Naproti tomu se nyní musím přizpůsobovat potřebám dítěte a tím přicházím o vlastní pohodlí. Podle mého ale mateřství dává více, než bere, protože s touto změnou počítáte.

Podle mého nás s manželem naše dítě více sblížilo, jsme kompletní a vzájemně si to užíváme.

Také jsem až teď pochopila, co všechno pro mě a moji sestru udělala naše mamka. Na mamku jsem často nasazovala a viděla na ni každou chybu, ale dneska už to tak není. Začala jsem si jí mnohem víc vážit.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Biologické mateřství je určitým způsobem dar, který bohužel nemůže zažít každý. Sama si ve své současné situaci neumím představit, že bych dítě adoptovala nebo vychovávala v pěstounské péči. Je ale pravda, že některé páry nemají jinou možnost než sociální rodičovství. Osobně tyto lidi obdivuji, myslím, že je skvělé, že mají tolik lásky, že ji dokážou dát někomu cizímu a přijmout ho za vlastního. Nevím, jestli bych to dokázala. S manželem jsme o této možnosti mluvili a tehdy jsme došli k názoru, že pokud nebudeme mít dítě vlastní, nebudeme mít žádné. Když mluvím za sebe, nevím, jestli bych v sobě našla tu odvahu vzít si cizí dítě a přijmout je za své. Myslím, že největší strach bych měla z toho, že i přes veškerou snahu, bych osvojené dítě nedokázala milovat tak, jako vlastní. A to si myslím, by bylo vůči němu nebylo správné. Myslím, že jednou opuštěné dítě by mělo přijít do rodiny, která je 100 % přesvědčena, že je bude milovat jako vlastní, bez jakýchkoli předsudků a požadavků. A já nevím, jestli bych toho byla schopna. Všechny lidi, kteří si kdy vzali do opatrování cizí dítě, moc obdivuji.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

V současnosti pobírám od státu příspěvek v rodičovství. I když je tato částka nižší než plat, který jsem vydělávala v zaměstnání, stále je to alespoň určitá finanční podpora, která je důležitá především z důvodů hypotéky, kterou jsme financovali náš byt. V tomto ohledu si myslím, že náš stát rodiny s malými dětmi podporuje poměrně dlouhou dobu. Není to ale

pouze příspěvek v rodičovství a jiné finanční podpory, kterých některé rodiny využívají, ale také bezplatná zdravotní a vzdělávací péče.

Co si myslím, že by se mělo lépe upravit, je přístup zaměstnavatelů k matkám s dětmi, myslím, že by stát mohl toto více podporovat, třeba daňovým zatížením při zřízení školky při firmě, nebo nějakými daňovými úlevami. Víím, že mnohé firmy nerady ženy s malými dětmi zaměstnávají, protože předpokládají časté nemoci dětí, což znamená, že žena nepřijde do zaměstnání, ale bude se doma starat o nemocné dítě. S většími a samostatnými dětmi už je to potom něco jiného. Týká se to především žen s malými dětmi a většinou těch, které se po rodičovské dovolené vrací do zaměstnání nebo zaměstnání nově hledají. Tyto problémy znám ze svého okolí, ale pevně doufám, že mne se to týkat nebude.

Vaše hodnocení státu působí pozitivně, máte k tomu nějaké speciální důvody? Možná porovnání České republiky se zahraničím, kde jste nějakou dobu žila?

Myslím, že důvodů je více. Samozřejmě vnímám rozdíly mezi podporou v České republice a v zahraničí. Myslím, že kladná je tříletá podpora v rodičovství, která u našich zahraničních sousedů není takto dlouhá. Finanční příjmy rodiny jsou sice nižší, ale na druhou stranu má rodič, který zůstává s dítětem doma právo, aby mu zaměstnavatel držel po dobu čerpání rodičovské dovolené pracovní místo. Pokud je mi známo, v okolních zemích tomu tak není, doba rodičovské je poměrně kratší. Samozřejmě i v zahraničí můžete zůstat doma s dítětem déle, ale v tu chvíli Vám zaměstnavatel není ze zákona povinen držet místo.

Jako další pozitivní věc vidím základní zdravotní péči, která je ze zákona zdravotním pojišťovám dána. V zahraničí se mnoho věcí musí extra připlácet, zatímco zde to máme stále tzv. zadarmo.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Jsou tu dobře opravená dětská hřiště ve vnitroblocích paneláků. Je jich tu opravdu hodně, takže můžete za pár minut bez problémů každý den dojít na jiné hřiště. Na procházky s kočárkem máte také kam vyrazit, ať už do Centrálního parku nebo do Prokopského údolí. No a když není hezké počasí, jsou tu různá rodinná centra a herny pro děti, kam můžete zajít. Taky je tu spousta možností, kam jít s dětmi cvičit nebo si i zaplavat. My zrovna navštěvujeme již druhý plavecký kurz a malá si to moc užívá a já s ní.

Nevýhodou asi je, že malých dětí je tu opravdu hodně a tím, že je tu neustálá výstavba nových bytů, tak do budoucna bude problém s umístěním dětí nejen do zmiňovaných kroužků, ale taky do školek a do škol. Výstavba bytů je tu opravdu veliká, řekla bych, že

přehnaná, ale sociální a zdravotnické zázemí zůstává stejné. Jak vím nejen z doslechu, tak kapacity jsou nedostačující už nyní.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Když se moje sestra narodila, bylo mamce čerstvých 21 letech, zatímco mně bylo 32, když se dcera narodila. Už tento rozdíl ve věku určuje to, jak k dětem přistupujeme. Jsem o více než deset let starší než mamka, když měla první dítě.

Moje matka žila v době, kdy se jí první dítě narodilo v domácnosti svých rodičů, zatímco já mám svou vlastní domácnost. Mé matce s výchovou dětí hodně pomáhala moje babička, protože nechodila do zaměstnání, ale byla v domácnosti. Můj otec ale v tehdejší době pracoval mimo domov a jezdil za rodinou pouze o víkendech. Oproti tomu já se o dceru starám sama s manželem, který je přes den v zaměstnání a večer chodí domů, oproti mému otci každý den a každý den mi s dcerou pomáhá. Samozřejmě mi pomáhají také prarodiče, více moji, protože stejně jako my žijí v Praze. Není to však stejné, jako kdybychom žili v jedné domácnosti.

Samozřejmě také doba, ve které se stala matkou moje matka a doba, ve které žijeme nyní, jsou jiné. Dříve bylo vše spravováno socialistickým státem, který chtěl mít nade vším dohled, přiděloval byty, byl nedostatek zboží i potravin. Možná tato doba ale více sdružovala, lidé drželi více při sobě. V současnosti jsme si vzdálenější, přestože máme všeho dostatek.

Proč si myslíte, že doba socialismu lidi více sdružovala a určitým způsobem byla v oblasti rodiny kladná?

Sama si období socialismu moc nepamatuji, ale v současnosti se o tom poměrně hodně mluví a rozebírají se v knihách, článcích i televizi různá témata té doby. Jsem ráda, že v socialismu žít nemusím, protože byl hodně omezující, ale vždy se snažím najít jak na lidech, tak asi i na době něco pozitivního. Proto jsem si udělala názor, že protože dříve nebyl volný trh jak se zbožím, tak také se službami, že si lidé museli více vypomáhat a v rodině je to podle mého nejjednodušší. Jako jeden z velkých kladů oproti současnosti vidím hlavně v tom, že lidé odcházeli do důchodu v poměrně mladém věku, kdy ještě byli plni sil a volný čas si mohli užívat a případně jej věnovat své rodině a především vnoučatům. V tom vidím dnes velký nedostatek, pracující rodiče, pracující prarodiče a o děti se musí starat cizí lidé, kteří jsou za to placeni.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Když je spokojená matka, tak je spokojené mateřství. *(úsměv)* A jak na to? Je potřeba, aby byli všichni zdraví, jak dítě, matka, otec, tak i všichni z okolí. Už to zapříčiňuje klid, když se nemusíte strachovat o zdraví těch nejbližších. Důležité jsou také vzájemné dobré vztahy a v neposlední řadě peníze. Nesmíte mít strach, že nebudete mít třeba na splátku hypotéky nebo na jídlo pro dítě...

Když je tohle všechno v pořádku, tak je to velmi dobrý základ pro spokojené mateřství.

Příloha č.2

BARBORA

osobní údaje:

- 33 let
- dokončené vzdělání: střední ekonomické s maturitou
- před mateřskou dovolenou pracovala jako asistentka manažera, po návratu pracuje jako operátor call centra
- otec Barbory pracuje jako školník na ZŠ
- matka pracuje jako uklízečka
- pochází z rozvedené rodiny, vyrůstala s matkou a stejně starým bratrem (dvojče). Matka žila sama.

- bez politické orientace
- bez náboženského vyznání

- rozvedená, 2 děti - věk 10 a 7 let (chlapci)

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu? (Který z rodičů odměňoval a trestal?)

Větší autoritou byla asi máma, vychovávala nás, hladila a řezala.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Něco jsem viděla doma u mámy, ale s bráchou jsme neměli moc harmonické dětství. Táta mámu mlátil a v mých deseti letech od nás odešel po dost divoké bitvě.

Ve škole jsme měli klasickou přípravu během hodin rodinné výchovy, ale to jsou věci, které ví asi každý tak nějak přirozeně.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Sny o mateřství probíhaly možná již v předškolním věku, kdy jsem si s kamarádkami hrála na rodinu, porody (*smích*) apod. Šlo o takové holčičí hry. Potom až v partnerském životě, asi kolem 20 let. Dříve mě děti vůbec nenapadaly.

A jak to bylo s vlastní domácností? Toužila jste po ní?

Vlastní domácnost jsem měla s manželem, tehdy přítelem, asi od 17 let. Po vlastní domácnosti jsem netoužila nikdy, ale protože můj partner byl o deset let starší a již svou domácnost měl, rovnou jsem zapadla do jeho zaběhnuté domácnosti. Automaticky počítal s tím, že já v tom budu pokračovat a starat se o něj... vlastně jsem o domácnosti žádné sny neměla, rovnou jsem ji dostala.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Jak jsem už říkala, s manželem jsem žila ve společné domácnosti asi od 17 let, takže nějaký plán, jestli byl, tak si jej nepamatuji. Vždy jsem všechno brala tak, jak to přišlo. Manžel byl starší než já, takže rodina přišla na dnešní dobu asi docela brzy. Ale mně to tak vyhovovalo.

Plánovala jste vlastní společenský status? (Například nejprve ukončení školy a poté další body?)

Ne. Školu jsem dodělat chtěla, to je jasné. Moje máma střední školu nemá a dodnes s tím má kvůli zaměstnání velké problémy. Maturita je dneska samozřejmostí, bez ní můžete opravdu dělat jen podřadné práce, které dnes většinou dělají jen přistěhovalci. Ale kromě školy jsem si život nijak neplánovala. Jak život plyne, tak to přijímám.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Rodinám dneska nikdo moc nepomáhá. Jasně, jsou nějaké státní podpory, ale na mnoho z nich se nedá dosáhnout, pokud nechcete žít jako sociální případ, a to já nechci. Takže si musíme pomoci sami. Nám rodiče rozhodně nepomáhali. Můj otec ani nevěděl, že jsme

založili rodinu, nezajímal se o nás a máma, ta má finančně hodně co dělat, aby se užívala sama. Samozřejmě mi pomáhala s hlídáním kluků a tak, což je taky pomoc, ale finančně spíše pomáhám já jí než ona mně.

A manželova rodina? Ti jsou již v důchodu a manželovi rodiče po rozvodu dali byt, ve kterém žijeme a tím pro ně vlastně veškerá výpomoc skončila. Musím ale říci, že mít v dnešní době vlastní byt není vůbec špatné. Hlavně v době, kdy jsou děti malé a matka má minimální příjem v podobě rodičovského příspěvku.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

První těhotenství bylo plánované a když nepřišly první měsíčky, tak jsem si běžela koupit těhotenský test do lékárny, a reakce byla taková, že jupí, že se to podařilo na první pokus. *A očekávání?*

Byla jsem hrozně zvědavá, co se v těle změní. Jak vypadají třeba první pohyby. Vůbec mě nenapadlo, že první pohyby vypadají jako když se v břiše kroutí větry... (*smích*) ... čekala jsem rovnou nějaké kopání.

A při druhém těhotenství jsem už přesně věděla, do čeho jdu. Vždycky je očekávání jen s tím prvním těhotenstvím, ne s tím druhým.

A nějaké očekávání vůči porodu nebo dětem?

Děti jsem si nijak neidealizovala. Jediné, měla jsem představu, že se mi narodí holčička. Nevím proč, ale vůbec jsem nepřemýšlela nad tím, že by se mi mohl narodit kluk. Takže, když mi potom na ultrazvuku řekli, že tam vidí penis, tak jsem si velmi dlouho nechtěla připustit, že ve mě pluje něco, co má mezi nohama pindíka (*smích*). Neměla jsem připravené ani jméno, já jsem prostě chtěla Anetku a on se narodil Petr. A u Pavla to bylo stejné, to jsem chtěla Lucinku a měla jsem druhý šok, že mám druhého kluka.

Ale dnes už vím, že to o tom není, o tom pohlaví.

A jak jste se připravovala na to, že budete mít dítě, případně druhé dítě?

Psychycky jsem se nepřipravovala nijak, nevím, jestli to jde se psychycky připravit na to, že budete mít dítě. Na to se nedá připravit, ani dnes po deseti letech se mi nezdá, že bych byla připravená (*smích*). A materiálně ano, to jsem se připravovala, začala jsem se Zahnizďovat. První, co jsem si koupila, byly dupačky té nejmenší velikosti a ty mi symbolicky vysely ve skříni do pátého měsíce. Až teprve poté jsme začali nakupovat ostatní potřebné věci.

Co jsem hodně dělala, že jsem četla internetové diskuze na různých serverech. Pořád jsem zkoumala, která těhotná měla toto, která toto atd. Dalo by se říci, že jsem se zbytečně stresovala (*smích*).

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Nevěřím.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Byly to dva tábory. Rodina byla nadšená, manžel spokojený, že se to podařilo napoprvé. A druhý tábor byli kamarádi a říkali, že jsem strašně mladá, že jsem si nic neužila. Bylo mi 23 let, když jsem čekala první dítě.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

První jsem to řekla manželovi. Potom rodině a kamarádům. Ne, před nikým jsem to netajila.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

V obou případech byl otec u porodu. Neříkám, že jsem na porody zapoměla, ale třeba první porod byl hrozně těžký a bolestivý, ale i tak to prostě vytěsníte. Na první porod dítěte hrozně nerada vzpomínám, protože Petr měl zdravotní problémy a to, co přišlo po porodu, tak to není nic, na co chci vzpomínat. S tím souvisí i příchod domů, který byl s prvním dítětem hodně dramatický, protože jsem byla propuštěná z porodnice bez dítěte a Petr zůstal v Motole. Ani tolik mi nevadilo, že on zůstal v nemocnici, protože jsem věděla proč tam musí zůstat, ale to, že se mě ptali sousedi, kde mám miminko a já jsem ho neměla. Viděli, že jsem byla těhotná a najednou mne viděli bez dítěte.

S druhým dítětem to bylo v pohodě. Pavel byl zdravé dítě, tam všechno proběhlo normálně. Ale vím, že na první vzpomínám špatně, protože jsem šla třeba do obchodu a známí se mě ptali, kde mám miminko a já jsem s sebou malého neměla, a to pro mne bylo tedy opravdu strašné.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (Co se vyplnilo, co ne.)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Člověk miní, život mění. Sen byl zalitý růžovými barvami, pohádka o mateřství. Dvě krásné, nažehlené děti a krásná vyleštěná domácnost. A realita je taková, že mi po deseti letech lezou vlasy hrůzou dolů (*smích*). Domácnost není ani náhodou naleštěná, děti nejsou ani růžové, ani hodňoučké, ale to je život.

Vyplnilo se něco z toho, co jste si představovala?

Vyplnilo se to, že jsem se moc těšila až budou děti trochu větší a já s nimi budu moci podnikat různé výlety, jako zoologickou, lyžování a další. To, co jsem si myslela, že je na rodičovství hezké, že chodíte s dětmi do divadla, máte komu večer přečíst pohádku, můžete si s dětmi sednout na boby a sjet kopec a znovu se z vás stane dítě. Normálně dospělý člověk nepůjde s bobem a nesjede si na něm kopec. Ale když máte s sebou dítě, tak si na boby sednete a můžete se stát znovu tím dítětem. Tak tohle, na co jsem se těšila, to se vyplnilo.

A nastalo něco, na co jsi nebyla připravená?

Určitě. Rozhodně jsem nebyla připravená na handicapované dítě. To je jeden velký rybník, o kterém bych mohla vyprávět hodiny. A nebyla jsem připravená na to, že určité části výchovy budou tak těžké, i péče o dítě. Určité ideály jsem měla a ty jsem ztratila. I to, co jsem si říkala, že nebudu dělat stejně, jako moji rodiče, tak se nyní mnohdy přistihnu, že to dělám.

Co například?

Měla jsem načtené různé knihy. Plánovala jsem si, že budu matka nad věcí, že budu mít takovou *friendly* výchovu, ale kolikrát se přistihnu, že v sobě vidím mámu, která nešla pro ránu daleko. Samozřejmě se mnohdy zarazím a snažím se na to jít jinou smírnou cestou, ale moc to nefunguje. Ale myslím si, že když dám klukům někdy na prdel, tak je to lepší, než kdybych na ně křičela nebo jim snad i sprostě nadávala.

I co se financí týká jsem si myslela, že to bude jiné. Všichni se dnes finančně připravují na příchod miminka, že si na to musí našetřit, ale děti, čím jsou starší, tím jsou finančně náročnější, což za poslední léta opravdu zjišťuji. Je to pořád náročnější a náročnější. Také jsem asi nebyla připravená na izolaci, která na mateřské nastala. Před tím chodíš do práce, stýkáte se s lidmi, vedete hovory na různých úrovních a najednou se dostanete mezi matky, které sedí na písku a baví se o kakání, prdění, čůrání atd. a najednou jste úplně někde jinde. I partnerovi se doma vzdálíte. Jestli něco stojí za rozpadem třeba zrovna mého

manželství, tak manžel mi řekl, že jsem mu už nic nedávala, že jsem neměla žádné téma, o kterém bych se s ním mohla bavit. Pořád jsem měla stejné téma, tohle dítě kakalo, tohle zvracelo, dělali jsem bábovky atd. A manžel se se mnou asi musel nudit, nebo já nevím... nezajímali ho tyto zprávy. A na to jsem nebyla připravená, že mi to rozloží manželství (*smích*).

Jaký byl rozdíl ve výchově Vaší a Vaší matky, kterou jste nakousla na začátku, mluvila jste o různých věcech, ale jakých?

Jako příklad mě napadá, že máma naslinila kapesník a začala mi tím otírat obličej. To jsem nesnášela a říkala jsem, že já to nikdy neudělám a teď? teď dělám přesně to samé.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Většina práce s dětmi byla na mně. Přebalování, koupání a takové ty srandy kolem starání se o malé děti. Manžel kluky začal brát více až když byli starší. Navíc handicap staršího syna nad ním visí dodnes. Do výchovy se ale zapojuje, dodržuje naši společnou péči o kluky téměř bez problémů. Zažíváme asi běžné neshody rozvedených rodičů.

Moje máma se zapojuje, když jí to čas dovolí. Dneska jsou ale kluci už velcí a moc výchovu neberou. Ale myslím, že je důležité i to, že s babičkou tráví volný čas a neberou to jako čas ztracený od počítačů a televize. Můj otec se nezapojuje vůbec, ozve se jednou za několik let, a to je vše.

Manželovi rodiče již nežijí, takže se zapojovat nemohou.

Jak nyní pohlížíte na návrat do zaměstnání? (sladění mateřství a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Návrat do zaměstnání vůbec nebyl jednoduchý. Představa o návratu do práce po rodičovské byla taková, že jakmile si odbydu své mateřské povinnosti, napíšu životopis a jednoduše si najdu práci, protože do původní jsem se vrátit nemohla. Firma měla organizační problémy, takže nebylo možné tam nastoupit. Ideální nová práce měla být na šest hodin, abych se ještě dostatečně mohla věnovat dětem.

Realita byla taková, že na šest hodin byl problém, dvě děti byl problém, handicapované dítě, které musíte neustále doprovázet po různých vyšetřeních apod. byl problém a sedmiletá díra v životopise... po sedmi letech Vás nikdo nezve na pohovory a když už, tak tam čeká dalších 100 uchazečů, které jsou pro firmu zajímavější. Každý den rozesíláte 20 životopisů a půl roku čekáte, jestli se někdo ozve a pozve Vás na pohovor.

Nakonec jsem měla štěstí a přes známého jsem zaměstnání sehnala, což bylo moje jediné štěstí. A tato pozice mi otevřela další možnosti, protože už jsem měla v životopise něco více než sedmiletou pauzu rodičovské dovolené.

A nyní jak to zvládám? No, kloubím, nekloubím dohromady práci, děti a domácnost.

Naštěstí mám možnost určité časové variability v pracovní době. Mohu si ji upravovat, jak potřebuji. Velké štěstí je v tom, že nepotřebuji propustku na několik hodin kvůli ošetření s dítětem, což si myslím, že je velké štěstí takového zaměstnavatele najít. I když jde o pozici v call centru, tak si myslím, že po mateřské je to ideální start. Už proto, že jste mezi lidmi.

Jak je to se sociálním životem?

Když jste v práci, tak najednou zjistíte, že Vás ty maminky na pískovišti už tolik nezajímají. Stále zůstanete přáteli, ale protože už máte možnost kontaktu i s jinými lidmi, tak už povídání u pískoviště nevyhledáváte, nemáte potřebu být tam každý den a bavit se o plínkách a dalších věcech souvisejících s malými dětmi. Najednou Vás zase víc baví práce nebo kariéra.

Kdybyste si nyní měla vybrat, dáte přednost dětem nebo práci a kariéře?

Vždycky upřednostním děti. Děti jsou 100 % na prvním místě, a to se nikdy nezmění o to je potřeba se postarat. Ale i o práci je nutno pečovat, protože bez ní by člověk doma úplně zblblnul.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě / děti? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Než jsem měla děti, tak jsem si myslela, že absolutně nic nestíhám. Chodím jenom z práce do práce, udělám večeři a jsem strašně unavená a potom přijde víkend a já si lehnu na sedačku a umřu u sledování televize vleže.

Když se nám narodilo první dítě, tak jsem zjistila, že jsem se zrychlila a s druhým dítětem jsem měla dojem, že jsem se extrémně zrychlila. A nyní dvě děti a zaměstnání, mám dojem, že úplně lítám.

Rozdíl všedního a svátečního dne přestává být, protože všední den se přelil do svátečního a co nestihnu během pracovního týdne, tak doháním o víkendech a volných dnech.

Největší problém bylo, najít si čas sama pro sebe. Ale to teď mám, o víkendech, kdy jsou kluci u otce a já mám po mnoha letech konečně čas sama na sebe a svoje potřeby a zájmy.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Myslela jsem, že si vytvořím vlastní styl výchovy. Výchovu přebírat od svých rodičů jsem nechtěla, nechtěla jsem používat fyzické tresty nebo na děti křičet, protože jsem to jako dítě nesnášela, když nad námi matka stála a řvala na nás. Nicméně, jak už jsem říkala, bohužel se často přistihnu, že její výchovu občas opakuji. Někdy se nad tím zamyslím a sklopím uši a snažím se to vzít za jiný konec. Ale do výchovy svých rodičů sklouzávám asi více a častěji, než bych sama chtěla.

Co se výchovy manžela týká, nevím přesně, jak to u něj bylo, protože to bylo nějaké komplikovanější. Přesné okolnosti, jak byl vychováván neznám, ale asi byl vychováván hodně přísně, a to se také podepsalo na jeho povaze.

Ráda bych k dětem měla více kamarádský přístup. Samozřejmě tu musí zůstat vztah matka, rodič a děti, ale chtěla bych, aby mě brali také za kamarádku a nebáli se za mnou se vším přijít, se vším se mi svěřit. Nechci, aby se mě báli jako rodiče a báli se mi něco říct. Ale moje nejčerstvější zkušenost je, že k nové partnerce mého bývalého manžela mají kluci kamarádštější vztah než ke mně, protože já jsem máma a mámě se některé věci neříkají. Zatímco ona je jen kamarádka a jí se tyto věci říci můžou.

Takže asi moje přání být kamarádkou nebude fungovat na 100 %, považují mě asi částečně za hrozbu, protože jsem matka. Tyto hranice tam děti opravdu mají.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Nedokážu si představit, že bych neměla děti a prožila bych život bez dětí.

A je to z důvodů toho, že se to tak společensky očekává nebo jde o vlastní psychické naplnění?

Nejde o společenskou povinnost, sama bych se cítila bez dětí hrozně prázdná. Děti dodaly mému životu nový rozměr, nový smysl, posunuly můj život někam dál. Myslím, že bezdětný člověk tento pocit nepochopí, pochopit to může jen rodič. V momentě, kdy máte dítě a milujete ho neskutečnou láskou... je také rozdíl v matce a otci, protože matka by za to svoje dítě opravdu položila život. Sice to takhle nemusí cítit každá matka, ale já to tak mám. Já jsem taková živočišná matka. V současnosti si vůbec neumím představit, že bych měla o své dítě přijít, vůbec si nedovedu představit, co musí matka cítit, když jí dítě třeba umře. To se asi nedá ani jít dál, kdybych měla o dítě přijít, tak bych neměla pro koho žít a šla bych za ním.

A co mi mateřství vzalo? Vzalo mi hezkou postavu, i když já ji neměla hezkou ani před dětmi (*smích*), vzalo mi zuby. Jinak si myslím, že mi nic nevzalo, kladů je určitě víc než záporů. Možná mi v určité době vzalo volný čas, nebo že jsem se cítila vyčerpaná, neměla jsem na sebe čas, upravit se atd. Takže asi čas na sebe mi mateřství vzalo.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci, případně pěstounskou péči, a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Vždycky jsem říkala, že kdo nemůže mít vlastní biologické děti, tak od toho jsou tu tyto možnosti, jako je adopce, aby si člověk mohl dítě pořídit.

Předsudek vůči adoptovanému dítěti mám nyní, když mám vlastní děti. Víím, že bych ke svým biologickým dětem nemohla další adoptovat, protože bych je nedokázala mít stejně ráda jako svoje vlastní. V mém vlastním případě víím, že bych si při svých dvou dětech k adoptovanému dítěti cestu hledala velmi těžko. Víím, že bych ho nemilovala stejnou láskou. Ale v momentě, kdy bych cit biologického mateřství nepoznala a toužila někoho vychovávat, opečovávat a opatrovat, tak bych proti adopci nic neměla. Sama bych po adopci asi toužila, kdybych věděla, že jinou možnost, jak mít dítě nemám.

Problém mám s pěstounskou péčí. Osobně znám jeden pár, který se náhradnímu rodičovství věnuje a bere to jako byznys, protože za to pobírá velké peníze. S tím se mi srovnává hodně špatně, protože ty děti jsou u nich třeba půl roku, než jdou zase dál. Já bych tohle nedokázala, žít s dítětem třeba půl roku a pak je dát pryč.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Moc se mi líbilo v době mých porodů vyplácení porodného, které už v současnosti neexistuje. Byla to taková jednorázová injekce, která byla moc příjemná. Jinak všeobecně si myslím, že jsme na tom lépe než okolní státy, kde maminky s dětmi nemůžou zůstat doma takhle dlouho na mateřské a rodičovské. Osobně mám sestřenici v Anglii a ona říká, že pokud bude mít dítě tam, tak si z finančních důvodů mohou dovolit, aby byla doma s dítětem maximálně čtyři nebo pět měsíců a potom se bude muset vrátit zpět do práce. Sociální systém je tam nastaven tak, že si jen málokdo může dovolit zůstat doma s dítětem třeba rok a déle. Myslím, že si musíme vážit toho, že můžeme být s dítětem doma a vidět jeho první krůčky, jak začíná mluvit, jak mu rostou zuby a mnohé další první a jedinečné zkušenosti, které v zahraničí vidí akorát tak chuva, která se o vaše dítě stará.

Myslím si, že systém, jak ho máme nastavený je luxusní a umožňuje maminkám zůstat doma i delší dobu. V zahraničí si lidé třeba vydělají větší peníze, ale musíme se podívat i na tuto druhou stránku, že my máme tuto možnost, zůstat s dětmi doma dlouhou dobu.

A jak je to nyní, když už nejste na rodičovské dovolené?

V současnosti, kromě ZTP výhod, které má syn na svůj handicap, žádnou státní podporu nevyužívám. Tato zdravotní podpora si myslím, že je také v pořádku, nemohu si stěžovat.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Tato pražská část je super. Je to mladá městská část, která nabízí jak dům dětí a mládeže s perfektním vyžitím dětských klubů a kroužků, existuje tu mnoho fungujících malých rodinných center při základních školách nebo v soukromí, je tu zimní stadion pro bruslení, úprava okolí, dostatek nových dětských hřišť, která nejsou v ostatní částech Prahy samozřejmostí. V létě je možnost udělat si piknik v centrálním parku nedaleko hřiště, kde si mohou děti hrát.

Městská část finančně dotuje školky, školy, opravují hřiště, podporují sportovní aktivity pro děti ve školách. Konkrétně my hodně využíváme dům dětí a mládeže a jejich letní příměstské tábory, které jsou městskou částí dotované. Zatímco soukromý letní tábor stojí například 600,- Kč na den, tento s podporou vyjde přibližně na 120,- Kč na jeden den. Zlepšit by se mohlo rozšíření restaurací s dětskými koutky nebo hřišti, těch tu na počet obyvatel není mnoho. Případně vylepšit úklid výkalů po psech, ale to záleží spíše na majitelích a potýká se s tím každá část města.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Když je mi narodil Petr bylo mi 23 let a máma nás měla v 19 letech.

V některých věcech to máme jednodušší, jako jsou kojenecké pomůcky-plíny, odsávačky mléka, sterilizátory, lahvičky, dudlíky a další. Také je nutné se zamyslet, jestli tyto vymoženosti 21. století, které naše matky neměly a fungovaly i bez nich, jestli nám čas šetří nebo nám jej naopak ubírají. Jednodušší to měly matky možná v tom, že neměly tolik dostupných informací jako máme my dnes, například díky internetu. Na internetu dnes matky rozebírají v diskuzích každý prdík svého dítěte, jestli je to správně nebo ne, jaké má použít kapičky... Ony se poradily se sousedkou nebo s matkou-s někým zkušenějším a braly to tak, jak to přišlo a že to zase odejde.

My jsme v současnosti více zatíženi dobou, civilizací, médii... dnes jsou lidé zvyklí se o všem s každým radit a rozebírat různé možnosti, a to i na otevřených diskuzích na internetu a sociálních sítích. Zatímco naše matky měly většinou jen jednu možnou variantu řešení.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Musím říct klišé, ale je to hlavně zdraví. Navíc v našem případě je to opodstatněné. Protože ale starší syn je handicapovaný, musela jsem se s tím nějakým způsobem smířit, abych vůbec mohla žít a fungovat dál. I když to asi nikdy úplně nepřijmu, tak i přes tohle všechno si vlastně můžu mateřství užívat. Jeho handicap ho neohrožuje na životě a vlastně může žít plnohodnotný život. Slepých lidí je mnoho a oni s tím umí žít velmi dobře, určitě lépe, než si to dovedeme představit.

Také je zapotřebí spokojené partnerství a rodina a finanční zabezpečení. Když partneri nefungují harmonicky, je lepší jít od sebe, což je náš případ.

Ale i přes to, že můj syn je handicapovaný, jsem rozvedená a vyjít každý měsíc s financemi je celkem náročné, tak i přes to musím říci, že jsem šťastná, že děti mám.

Netvrdím, že jsem naprosto se svým životem spokojená, ale s tím, že jsem matka a jaké mám děti, tak s tím spokojená jsem.

Příloha č.3

D A N A

osobní údaje:

- 34 let
- ukončené vzdělání obchodní akademie s maturitou
- Dana pracovala jako referent ministerstva zahraničních věcí ČR
- matka i otec jsou důchodci (původním povoláním učitelé)
- rodiče žijí stále spolu, má starší sestru

- politicky se orientuje spíše levicově
- bez náboženského vyznání

- vdaná, 1 dítě, chlapec 2 roky a v současnosti je těhotná

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu? (Který z rodičů odměňoval a trestal?)

Určitě matku. Máma byla autorita, táta se do výchovy moc nevměšoval. Všechno doma máma neřídila, ale výchovu jako bývalá učitelka ano.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Ze školy si nic nepamatuji a v rodině asi sem tam něco proběhlo, ale myslím, že nic cíleného.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravy? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Úvahy o mateřství jsem moc neměla, vždy jsem věděla, že chci mít děti až po třicítce. Děti a rodinný život jsem chtěla oddálit, určitě jsem nechtěla mít děti a vdávat se už někdy ve dvaceti letech. Prakticky jsem si všechno naplánovala tak, jak jsem to i udělala.

Nejdřív jsem chtěla něco mít, jako byt a další materiální i partnerské jistoty. Dříve než jsem měla partnera, jsem nepřemýšlela ani nad vlastní rodinou, ani nad vlastní domácností.

Rozhodně jsem nebyla ta holka, která by chtěla mít děti už ve dvaceti letech, to rozhodně ne.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Asi ano. Ale myslím, že v mládí jsem nad tím moc nepřemýšlela. S manželem jsme se brali docela brzy, z určitých pracovních důvodů jsme se brali už ve 24 letech. A když to vydrželo a fungovalo nám to spolu, tak jsme se spolu rozhodli pro rodinu. Takže pro mne bylo automatické, že je to dohromady, partnerství a mateřství.

Plánovala jste vlastní společenský status? (Například nejprve ukončení školy a poté další body?)

Určitě. Nejdříve jsem chtěla dodělat střední školu, nad vysokou školou uvažuji až nyní. Jde o to, abych měla po rodičovské dovolené, co nabídnout, a protože pracuji ve státní sféře, vysokoškolský titul se mi bude hodit. No a po škole jsem chtěla vydělat nějaké peníze do života, zaplatit byt a potom teprve založit rodinu. A také jsem to tak udělala.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

My jsme měli štěstí, že jsem od rodičů dostala družstevní byt. Jediné, co bylo potřeba, bylo vyplatit anuitu, a to je mnohem nižší částka než pořizovat byt zcela nový a brát si hypotéku. Tomuto jsme se s manželem vyhnuli, a to je myslím pro rodinu velmi dobrý začátek, že můžeme začínat ve vlastním a nemusíme se zatěžovat dluhy.

Takže, i když spoléháme jen na sebe, tak jsem moc ráda, že nám rodiče pomáhají i finančně. Bydlení máme tedy vlastní, ale za velké dopomoci od rodičů.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Reakce na to, že jsem těhotná byla pozitivní. Sice jsem neskákala dva metry vysoko (úsměv), ale byli jsme rádi. Moje těhotenství bylo plánované a vyšlo to tak, jak jsme chtěli.

Očekávání jsem neměla žádná, brala jsem to tak, jak to postupně přicházelo. Jediné co, tak když jsem otěhotněla, byli jsme s manželem na velvyslanectví v zahraničí a moc jsem se těšila domů, abych mohla všechno s těhotenstvím souvisejícího prožívat doma v České republice.

Zpočátku přípravy na mateřství nebyly moc žádné, protože jsem chodila do zaměstnání, a to mi zabíralo všechnen čas. To bylo tedy na zastupitelském úřadě v zahraničí. Až když jsme se vrátili zpět do Čech, tak jsme začali postupně připravovat potřebnou výbavičku, takže někdy od šestého měsíce těhotenství.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Nevěřím. Jestli se něco má stát, tak se to stane, pověra nepověra.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Tak okolí bylo rádo, hlavně rodina, protože už jsme měli na založení rodiny věk. Kamarádi to nijak zvlášť neprožívali, prostě to přijali jako hotovou věc. (*úsměv*)

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Jako první to věděl manžel. Byli jsme ještě v zahraničí. Do Čech jsme to potom volali rodině i přátelům. Před nikým jsem těhotenství netajila, nebyla potřeba. Hned, jak jsem se to dozvěděla, tak jsem to říkala dále.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Syn se nám narodil v porodnici v Podolí, a když opomenu šílený porod, který si i vzhledem k mému současnému těhotenství nechci moc připomínat, tak příchod dítěte byl hezký. Když jsem na to miminko podívala, tak to bylo hezký. (*zasněný úsměv*)

A jak vzpomínáte na těhotenství?

Vzhledem k tomu, že jsem momentálně opět těhotná, tak na první těhotenství vzpomínám s láskou, protože to současné je mnohem horší. Při prvním těhotenství mi vůbec nic nebylo, neměla jsem žádné problémy nebo komplikace a mohla jsem bez problémů chodit do práce. Jediné co, že jsem hodně přibírala na váze, ale cítila jsem se moc dobře. I jsem vypadala moc dobře, což se nyní říct nedá (*smích*).

A co příchod domů z porodnice?

Na příchod domů jsem se trochu bála, protože máme kocoura. Bála jsem se jeho reakce, toho jsem se asi opravdu bála ze všeho nejvíc, konfrontace dítěte a zvířete... aby malému neublížil nebo tak něco. Nakonec to dopadlo tak, že se kocour malého bál a vlastně celý rok byl zalezlý pod postelí a mimina se bál.

Jinak manžel si s námi po příchodu z porodnice vzal 14 dní dovolenou, takže náš příchod byl dobrý. Všechno jsme zvládli, o všechno jsme se dělili, oba jsme na malého koukali a říkali si, co asi tak může potřebovat a ... zvládli jsme to, byli jsme na to dva a nebyla jsem na to sama, což bylo moc fajn.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (Co se vyplnilo, co ne.)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Sen jsem o mateřství neměla žádný, asi ani v těhotenství jsem si nic nepřipravovala. V těhotenství jsem se jen bála možných budoucích probrečených nocí, že bude miminko celé noci plakat, jak to, tak člověk vidí v televizi. Naštěstí to malý nedělal, nikdy v noci neplakal. Když si fňuknul, tak dostal, co potřeboval. Jediná realita, která mě dostihla je, že jsem hrozně unavená. Unavená tak moc, že tohle jsem si neuměla představit.

Ale jinak asi nic, já jsem asi nikdy nepřemýšlela nad tím, jaké to bude mít dítě, prostě když jsme ho chtěli, tak jsme si ho pořídili a všechno беру tak, jak to postupně přichází. Nijak nad tím dopředu nepřemýšlím.

A co pro mě dítě znamená teď? Je to smysl života, je to to nejlepší, co se Vám může stát. Ale dokud člověk dítě nemá, tak to neví. Od té doby, co máte dítě, tak je to pro Vás středobod vesmíru a už si to bez něj neumíme představit. Teď si říkáme, jak jsme bez něj vůbec mohli existovat, jak jsme bez něj mohli žít. Protože všechno je teď hezčí, třeba dovolené jsou mnohem hezčí. I když je to samozřejmě stres. Ale co si budeme povídat, kdybychom neměli stres kvůli malému, tak si najdeme něco jiného, proč bychom se stresovali. Teď už se netrápím třeba nějakými partnerskými nesmysly, ale žiju jen pro to dítě a myslím, že i manžel.

A nastala nějaká situace, na kterou jste nebyla připravena?

Asi zatím ne. Jasně v každém období vývoje přijde něco, co je nové a s čím se musím nějak poprat, a i když jsem věděla, že to přijde, tak protože každé dítě je jiné, tak se s tím musím poprat po svém. Například, když byl ještě hodně malý a dostal horečku, tak jsem s ním musela na vyšetření k doktorovi, a i kdy jsem věděla, že taková situace může nastat, tak jsem na ni svým způsobem nebyla připravena. Nebo teď, když máme období vzdoru, také o něm vím, ale nevěděla jsem, jak to bude probíhat u nás a svým způsobem jsem na to nebyla připravena a musím za pochodu najít způsob, jaký na malého platí nejlépe, například na něj nemůžu zakřičet, ale naopak ho musím nenápadně a mírně dotlačit k tomu, co po něm vlastně chci. (úsměv) Prostě všechno, co ve vývojových úsecích přijde poprvé, je pro mě nové a vždycky na to tak nějak nejsem připravena, i když jsem o tom už slyšela (úsměv).

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Manžel se zapojuje 100 %. Až na kojení, dělá všechno. Z práce chodí kolem čtvrté hodiny, a to je pro mne velká úleva, že mu můžu malého dát a on se o něj až do večera stará a já si mohu po celém dni odpočinout.

Také moje matka mi s malým od narození moc pomáhala. Skoro každý den za mnou jezdila a pomáhala mi se vším možným. Naproti tomu můj otec se do výchovy a hlídání moc nehrne, není typ na malé děti. Uvidím až děti odrostou, jestli se to alespoň trochu zlepší.

Manželovi rodiče se zajímají, náš syn je již druhým vnoučetem, manželova sestra má staršího syna a ten je tedy pro jeho rodiče na prvním místě. Ale i tak jsou velmi rádi, když k nim přijdeme na návštěvu, a i oni chodí k nám, především manželova matka.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřství a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Na návrat pohlížím s hrůzou (*smích*), ale vzhledem k tomu, že jsem znovu těhotná, tak mě to čeká až tak za tři roky. Za ty tři roky to bude asi masakr (*úsměv*), protože jedno dítě půjde do školy a druhé dítě půjde do školky. Což si myslím, že je špatně načasované, ale jinak to nejde. Doufám, že mi v zaměstnání vyjdou vstříc, abych mohla mít zkrácenou pracovní dobu, tříčtvrteční úvazek. Zároveň bych si přála, aby se manželovi podařilo přestoupit ke mně do stejného zaměstnání. Tím si myslím, že bychom ušetřili čas, protože my s manželem bychom jezdili společně autem, staršího syna bychom vysadili v blízké škole a mladší dítě do školky. Myslím, že by to bylo časově úspornější a tedy jednodušší.

A společenské aktivity si myslím, že půjdou na nějakou dobu stranou, protože návrat do zaměstnání a začátek školní a školkové docházky dětí bude dostatečně časově i energeticky náročné. Společenské vyžití by potom přicházelo v úvahu jedině v případě, že by nám děti několik dní v kuse děti pohlídali.

A co pro Vás bude důležitější, práce nebo mateřství?

Vzhledem k tomu, že mne čeká návrat do zaměstnání po šesti letech strávených doma s dětmi, tak si myslím, že už do práce opravdu budu chtít jít a budu se tam těšit. Ale samozřejmě, kdyby měli s dětmi nastat nějaké zdravotní komplikace nebo cokoli jiného, tak upřednostním před prací děti. Nejsem typ člověka, který by se honil za kariérou, takže si v práci odpracuji své a budu se těšit domů k dětem.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Nyní mi přijde, jako kdybych měla pořád víkend, ale neodpočívám jako o víkendu. Dříve mi přišlo, že jsem v běžném všedním dni stihla hrozně moc a nyní mi přijde, že tomu tak není a všechny dny jsou stejné. Už jsem si na to ale zvykla a nevaří mi to.

A nyní jestli je všední den nebo svátek je pro mne vlastně stejné. Jediné co, že je doma také manžel, ale pro mě se v mých povinnostech vůči synovi nic nemění. V současnosti se mi zdá, že je to opravdu stejné, jen prostě nejsme doma dva, ale tři.

Největší problém je asi v nedostatku času s manželem sami pro sebe. Už se těším až děti trochu odrostou a babička s dědou je pohlídají a my budeme moci vyrazit na pár dní s manželem někam sami.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Určitě budu spíše navazovat na výchovu svých rodičů, myslím, že byla lepší, protože byla důslednější. Se sestrou jsme měly pevně stanovené určité mantinely, za které jsme nemohly jít a my jsme to moc dobře věděly. Také bych řekla, že naši byli přísnější. Když například něco řekli, tak za tím stáli a my musely tato pravidla dodržovat, zatímco si myslím, že manželovi rodiče mnohdy polevili a byli benevolentnější. Myslím, že manžel s jeho sestrou si více dělali, co chtěli, zatímco my jsme opravdu musely rodiče poslouchat a dodržovat daná pravidla.

Od rodičů jsem občas dostala facku nebo na zadek a vím, a i tehdy jsem to věděla, že to bylo oprávněné a myslím, že je to tak naprosto v pořádku. Víím, že i já dám malému občas přes zadek, protože si nemůže dovolit úplně všechno a nějak se mu to musí dát najevo. Samozřejmě dokázali také pochválit, bylo to všechno vyrovnané. Určitě nás rodiče nebili hlava nehlava, občas jsme dostaly, ale také jsme věděly, že nás naši chválí a je to pro naše dobro.

Děti se samozřejmě nemůžou třískat páskem nebo s nimi o něco mlátit, ale myslím, že je potřeba, aby měly trochu z něčeho strach, takže nevidím žádný problém v tom, když jim dám jednu vařečku přes prdel. To si myslím, že je naprosto v pořádku a je to správné.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Co mateřství vezme? No spánek v noci (*smích*), volný čas, takové to bezmyšlenkovité povalování se, vezme svobodu jít se kdykoli někam bavit a tak. Ale to, co mateřství dá, toho je mnohem víc. Dává smysl života. Úplně se přerovnájí priority, a jak to jednou řekla moje kolegyně *Dítě je jediná věc, která dává smysl*. A je to pravda, protože můžeš formovat nového člověka, snažíš se mu něco předat a vychovat z něj dobrého člověka. A to je to, co má na tom světě význam, předávat další generaci svoje zkušenosti. Dítě je nepopsaná kniha a ty mu pomáháš ji vyplnit, a to je hezké. Normální člověk musí říct, že mateřství je všechno, je to podstata.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopte?)

Já osobně bych do adopte nešla. Kdybych nemohla mít dítě přirozenou cestou, zkoušela bych všechny možné alternativy jako je umělé oplodnění, možná bych zkusila i náhradní matku, ale chtěla bych, abych vychovávala dítě, které má moje geny.

Samozřejmě nijak neodsuzuji ty, kteří děti adoptují, to je naprosto v pořádku a má to tak být, ale já bych to nechtěla. Myslím si, že geny jsou natolik důležité, že bych nechtěla vychovávat dítě, o kterém nic nevím. Nevím, z jakého prostředí pochází, a myslím si, že na 90 % se tam vždy něco projeví. S tím bych asi neuměla pracovat.

Když už bych náhodou přemýšlela nad adoptí, muselo by se jednat o bílé dítě, v žádném případě bych neadoptovala romské dítě. U Romů si myslím, že to je 99,9 %, kdy se opravdu něco špatného stane, co má to dítě dané v genech. Četla jsem takových spoustu příkladů. A s bílým dítětem, možná bych nad tím přemýšlela, ale asi bych do toho opravdu nešla... nešla bych do toho. Asi bych to nezvládla.

Když se zamyslíte nad tím, kdo dá dítě k adopti, tak to vždycky musí být holka, která nemůže pocházet z normálních rodinných poměrů. Protože přeci, i když se o dítě nemůže starat ona, tak pořád je tam její rodina. Myslím, že kdyby se něco takového stalo třeba mně a já bych měla třeba dítě jako hodně mladá a nechtěla jít na potrat, tak věřím tomu, že by si to dítě vzali naši a převzali by moji úlohu. Vychovávali ho jako svoje. Prostě by za mě převzali výchovu. Takže pokud to někde takto nefunguje, musí tam být nějaký problém a věřím, že se to v genech přenáší.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Role státu je podle mého strašně důležitá, hlavně co se finanční podpory týče. Dneska mladí lidé prostě peníze nemají a stát, pokud chce zvýšit porodnost, by na to měl myslet a podporovat je. Myslím, že by stát měl mladým rodinám poskytovat půjčky s velmi nízkým úrokem nebo bez úroku třeba na bydlení, aby si mladí lidé mohli koupit třeba vybavení do bytu. Nebo podpora formou dávek, aby mohla být matka v klidu doma s dítětem tři roky a nemusela se strachovat o práci dříve.

Myslím si, že náš stát je v tomto ohledu funguje dobře. Sama jsem byla v zahraničí a myslím, že tam to mají rodiny mnohem těžší. Netýká se to třeba ani tak výše dávky, kterou matky dostávají, i když i ta je tam nižší, ale jde o celkový přístup. My si opravdu můžeme dovolit být s dítětem doma tři roky doma a ve většině případů také jsme a navazujeme dalším mateřstvím, aniž bychom se do práce vracely. V zahraničí mají maximálně to jedno dítě a musí se do práce vrátit. Nebo když jsem byla na dovolené, potkala jsem tam Francouzskou, která měla stejně starého kluka jako já a říkala, že druhé dítě vůbec nepřichází v úvahu. Člověk by si řekl, že je to západ a vyspělý stát a budou mít všechno, tak to ale vůbec není, nemůžou si dovolit to, co my. Takže si opravdu myslím, že i když na náš stát všichni reptáme, tak si myslím, že v tomto ohledu svou úlohu splňuje velmi dobře.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Je tu hodně opravených hřišť pro děti. Myslím, že kdybych se o to více zajímala, tak se tu pořádá také spousta akcí pro děti, jako jsou třeba nedávné lampionové průvody nebo Mikuláš atd. Takže si myslím, že tato městská část je v tomto ohledu také dobře zajištěna. Nemám žádné výhrady.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Když se syn narodil, bylo mi 32 let, zatímco moje máma čerstvě ukončila vysokou školu, když se jí narodila moje sestra. Bylo jí 23 let.

Myslím, že když porovnáme sebe a svou mámu, tak největší rozdíl je v tom, že já žiju v Praze, zatímco moje máma obě rodičovství prožívala na malém městě. To je asi zásadní rozdíl a nevím, jak je to dnes, ale tehdy byli lidé na malém městě více semknutí. Myslím, že díky tomu se mámě lépe vyplňoval s dítětem volný čas, protože pořád mohla s ostatními

vrstevnicemi něco podnikat, někam chodit. Velkoměsto je více anonymní a my jsme s malým více izolovaní od okolí.

Co si myslím, že máme s mamkou stejné je, že jak ona, tak i já, mám blízko sebe rodiče a ti fungují jako prarodiče na 100 %. Prostě se můžeme vidět kdykoli, oproti lidem, kteří mají zbytek rodiny třeba na druhé straně republiky, a ta pomoc ne perfektní.

Jaký je třeba rozdíl, že moje matka spěchala z finančních důvodů po dvou letech rodičovské do práce. Já osobně spěchat nemusím. Možná v tom je to trochu jiné, ve finančním zabezpečení. Já jsem si počkala a jsme s manželem finančně zajištěni natolik, že si mohu dovolit být doma s každým dítětem tři roky. Což si moji rodiče, kteří si vzali půjčku a museli ji splácet, dovolit nemohli a matka do práce spěchala. Moje máma sice také obě děti navazovala, ale byla s námi s každou doma tak dva roky a poté musela do práce, zatímco já můžu být doma celkem šest let a finančně to zvládneme.

Jinak si myslím, že mateřství jako takové je v obou dobách stejné nebo alespoň hodně podobné.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Asi harmonický vztah.

Příloha č.4

EDITA

osobní údaje:

- 34 let
 - ukončené vzdělání střední průmyslová škola s maturitou
 - pracovala, a na stejnou pozici se nyní po rodičovské dovolené vrací, jako administrativní pracovník v bance
 - otec pracuje v povodí Vltavy
 - matka je účetní
 - rodiče jsou rozvedeni, matka znovu vdaná. Vyrůstala s matkou.
- Má jednoho vlastního staršího bratra a dva nevlastní starší bratry
-
- bez politické orientace
 - bez náboženského vyznání
-
- vdaná, dvě děti: dcery, 5 let a 3 roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Rodiče to měli rozdělené, odměňovala nás máma a trestal táta. Máma byla hodnější a z táty jsme měli strach, opravdu strach. Táta byl bezvadný, vím, že nás měl rád a všechno by pro nás obětoval, ale on byl vychovaný přísně, a proto vychovával přísně i nás.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Určitě více doma. Máma nám s bráchou pořád říkala, co a jak. Na mateřství jako takové až s mým těhotenstvím, jinak od ní vím, jak se k sobě máme v rodině chovat.

Jasně, i na základní škole jsme měli nějakou tu rodinnou výchovu, ale už si ani nepamatuji, co jsme tam probírali.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

V dětství jsem si tohle všechno představovala, ale potom už ne. V dětství se to vázalo k mému miminku, s kterým jsem si hrála. Mám pocit, že otec v těchto hrách nefiguroval (*smích*). Jestli jsem si hrála na domácnost, ve smyslu, že uklízím, peru a podobně, to si nevzpomínám, jestli jsem si takto někdy hrála, ale s panenkami ano. Potom dlouho nic, ani v pubertě a po ní ne. Jako první jsem se těšila v dospělosti na vlastní domácnost, ale zatím do tohoto konceptu děti nezapadaly... šlo jen o soužití s partnerem. Myšlenky na děti přišly až později, až když jsem měla pocit, že mi v mém životě něco chybí, a to bylo asi tak ve 28 letech, kdy jsme s přítelem většinu času trávili doma a nechodili jsme tolik za zábavou ven.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

S přítelem jsme spolu byli již několik let a já jsem najednou začala toužit po miminku. Bylo mi jedno, že nejsme svoji, hlavně jsem chtěla mít dítě, a tak jsme se na tom dohodli a já otěhotněla. Partnera jsem k tomu potřebovala a chtěla, ale manželství pro mne při prvním dítěti nebylo důležité. Při druhém těhotenství už ale ano, chtěla jsem, abychom měli všichni stejné příjmení. Brali jsme se, když jsem byla ve třetím měsíci těhotenství.

Plánovala jste vlastní společenský status? (Například nejprve ukončení školy a poté další body?)

Nevím. Jasně, tak nějak patřilo k samozřejmosti, že dodělám maturitu, začnu pracovat a s partnerem si pořídíme bydlení. Samozřejmě bydlení vlastní, i když za pomoci hypotéky. No a jak se to, tak nabalovalo, tak další metou byly děti.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Myslím, že rodiny si dnes pomáhají samy. Alespoň mají ten dojem. Já jsem od rodičů dostala jistý finanční dar, který nám pomohl při koupi bytu. I tak jsme si na zbytek museli vzít hypotéku, kterou dodnes splácíme.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Moje první reakce bylo velké překvapení, že se nám podařilo otěhotnět tak rychle. V dobrém slova smyslu jsem z toho byla rozčarovaná, protože mnoho párů kolem nás měly s otěhotněním problémy a dlouhou dobu se o miminko snažily a nedařilo se. Měla jsem pocit, že se nám s přítelem konečně něco podařilo (*smích*). Moje reakce byla kladná, byla jsem nadšená a zároveň rozčarovaná, že u nás všechno funguje tak, jak má (*úsměv*).

Připravovat jsem se začala až docela pozdě, protože z počátku jsem byla hodně úzkostná, aby všechno vyšlo tak, jak má, aby se děťátku nic nestalo a narodilo se zdravé. Připravovat jsem se začala až po sedmém měsíci těhotenství, kdy jsem věděla, že už asi bude všechno v pořádku. Jako poslední jsme pořizovali kočárek, až v posledním měsíci těhotenství.

Na miminko jsem se moc těšila, ale přípravy jsem odkládala hlavně kvůli pověrčivosti, aby opravdu všechno dopadlo dobře. Abych nebyla zklamaná, kdyby se něco nepodařilo.

Takže ano, jistým způsobem na pověry věřím a snažila jsem se chovat tak, abych se všemu, co jsem z pověr znala, vyhnula. (*úsměv*)

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Partnerova reakce byla z počátku hodně překvapená, nebyl úplně nadšený, aby skákal dva metry vysoko (*úsměv*). Řekla bych, že nečekal, že otěhotním tak brzy. S myšlenkou mít spolu dítě jsem přišla já a myslím, že na ni přistoupil hlavně z toho důvodu, že jak slyšel od našich známých, nebude to tak rychlé. Ale my jsme měli štěstí a já otěhotněla ihned, takže z toho byl takový zaražený.

Reakce okolí byly kladné. Jediná zaražená reakce byla od partnerovy matky, která to pravděpodobně ještě nečekala nebo nevím (*úsměv*). Na druhou stranu jsme s partnerem byli spolu už tak dlouho, že to očekávat mohla (*smích*).

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

První to věděl přítel. Potom rodina a nakonec přátelé.

Před nikým jsem těhotenství tajit nemusela, ale musím se přiznat, že nejhůře se mi tato zpráva říkala nejlepší kamarádce... ani nevím proč, protože její reakce byla naprosto úžasná. Dokonce řekla, že už to ví, že to vytušila z mého chování. Myslím, že jsem se bála, že se

bude cítit odstrčená nebo že ona odstrčí mne, když sama ještě děti nemá, ani po nich netouží. Ale nestalo se tak. *(smích)*

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Z počátku jsem nechtěla, aby byl partner u porodu, ale musím říct, že to nakonec bylo perfektní. Původně jsem si myslela, že porod pro mě bude tak stresující záležitost, že by mne tam on stresoval ještě víc, ale musím říct, že teď jsem opravdu moc ráda, že tam byl.

Na těhotenství vzpomínám hezky, měla jsem malé kulatoučké břicho a cítila jsem se dobře. Druhé těhotenství už bylo náročnější, protože jsem měla malé dítě, o které jsem se musela starat. Jediné co, tak že mi v obou případech bylo ze začátku těhotenství hrozně špatně, opravdu hodně špatně. Při druhém těhotenství to bylo o to horší, že jsem vlastně měla roční dítě, o které jsem se musela celý den starat, a do toho mi bylo opravdu špatně, takže druhé těhotenství bylo hlavně z tohoto důvodu více úmorné. Ale zvládli jsme to *(úsměv)*.

A příchod domů? Při prvním dítěti jsem si představovala, jak si z porodnice přineseme miminko a všechno bude krásné, zalité sluncem a naprosto úžasné. A když jsem přišla domů, tak jsem najednou zjistila, že vůbec nevím, co mám dělat, hrozně jsem se o malou bála, že třeba umře hlady, nebo že najednou z ničeho nic přestane dýchat nebo něco takové. A to bylo opravdu hrozné, byla to naprostá panika. První tři dny byly opravdu náročné a vlastně hned první den odpoledne jsem volala mámě, aby mi přijela pomoci. Partner byl tehdy nemocný, takže jsem mu zakázala jakýkoli blízký kontakt *(smích)*. S druhým dítětem to potom bylo úplně jiné, asi i v tom, že s prvním se mi nedařilo kojení, zatímco s druhým to šlo samo. Druhé dítě jsem měla snad za odměnu *(úsměv)*. S druhým dítětem byl příchod domů úplně parádní a věřím, že kdybych měla ještě třetí, tak to už půjde úplně samo.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (Co se vyplnilo, co ne.)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

To je hodně velký rozdíl. Neměla jsem žádné zkušenosti, a tak jsem si všechno s dítětem představovala v růžových barvách a realita je celkem jiná. Začíná to péčí o dítě až po ohromnou zodpovědnost provázenou úzkostmi, které nikdy nekončí. Dneska si říkám, že nevím, jestli bych do toho šla, kdybych věděla, co všechno s sebou děti přináší.... asi bych do toho šla, ale je to opravdu náročné.

A na co jsem nebyla připravená, tak třeba na to, že mi bude dítě ve čtyřech letech odmílovat, myslela jsem si, že to můžu čekat až v pozdějším věku *(smích)*. Celkově si myslím, že dokud

se někdo matkou nestane, tak si to neumí představit, nedovede si představit, co všechno to obnáší. Nepočítala jsem s tím, že se mi můj život zcela změní, vůbec mě to nenapadlo, že budu pro všechny takový otrok. Otrok pro všechny a nikdo to neocení, všimnou si toho jen tehdy, pokud některá ze zajetých věcí přestane fungovat, tak všichni začnou koukat, proč to nefunguje. Ale aby ocenili, že to do té doby všechno fungovalo, to je ani nenapadne. Nikdo za nic nepoděkuje, všichni považují moji práci a obětavost za samozřejmost, až si občas říkám, že jsem se měla narodit jako chlap. Vlastně sama až teď, když mám děti, dokážu ocenit svou vlastní mámu a musím říct, že jsem si k ní našla úplně jiný a vřelejší vztah.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Partner si nejdříve musel hlavně k první dceři najít cestu, moc si přál kluka, a tak mu to chvílku trvalo. Ale jinak se o holky stará moc dobře. Někdy má příliš slabé nervy a rychle vybuchne. Jinak se jim ale věnuje, pokud mu to zaměstnání dovoluje. Jezdí spolu i samy na výlety a vše zvládají dobře, ale výchovu jako takovou nechává spíše na mně.

Z prarodičů nejvíc funguje moje mamka, která k nám jezdí několikrát týdně nebo se vidáme o víkendu na chalupě. S nevlastním otcem bere holky také na dovolené, a i můj nevlastní otec je bere za vlastní a naprosto je rozmazluje. Myslím, že více než moje mamka, ta je více důsledná. *(úsměv)*

Manželova matka není hlídací babička, holky má ráda, ale nebere si je sama. Vždy k ní jedeme všichni „jen“ na návštěvu a potom zase všichni odjedeme domů. A manželův otec ten vůbec ne, cítí se ještě mladý, sám má malého syna. Neříkám, že se o vnučky nezajímá, ale zase je to jen takový návštěvnický vztah.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřství a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Tak já nastupuji po pěti letech již příští týden a strašně se těším *(úsměv)*. A jak se mi podaří sladit zaměstnání a děti, tak to se teprve uvidí. Jediné co, že jsem manželovi řekla, že mi musí pomáhat, jinak to nepůjde. Jako, že se budeme třeba dělit o vaření, o úklid a už to nebude fungovat tak, že přijde z práce a lehne si na gauč, protože si po práci potřebuje odpočinout.

Naštěstí jsem se mohla do práce vrátit pouze na šesti hodinový úvazek, ale i tak, než holky posbírám po školkách, tak to zabere spoustu času a uvidíme, jak to bude všechno fungovat. Ráno je do školek rozváží manžel, to už jsme nastavili poslední měsíc, abychom si na to

zvykli, protože já budu chodit do práce hodně brzy, abych si stihla odpracovat šest hodin a potom stihla děti vyzvednout ve školkách před uzavírací dobou.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě?

(Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Momentálně mám pocit, že žádné svátky nejsou, že jsem v zápřahu pořád. Možná se to změní teď, až začnu zase chodit do práce, to se ale teprve uvidí. Před tím, než jsem měla děti, tak jsem si mohla o volném dni dělat úplně cokoli, na všechno jsem měla dost času, a to teď rozhodně není. Dneska si říkám, že jsem si toho volna dostatečně nevážila, nevážila jsem si toho, jakou mám svobodu.

Jediné, kdy mám dnes volno je, když si prarodiče vezmou holky na celý den, nebo celý víkend. Hlavně když je to přes noc, tak to máme doma prázdniny (*úsměv*). To je pro mě opravdový svátek.

Největší problém je, že si málokdy najdu čas jen sama na sebe, zajít si zacvičit, na kosmetiku a tak.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Vlastně ani nevím, jak byl manžel vychováván, on o tom vůbec nemluví. Jediné, v čem jsme se dříve dohadovali, byly zvyky... například o Vánocích, kdy manžel byl zvyklý, že se ryby jedly od Štědrého dne až do Silvestra, zatímco u nás to byla jen štědrovečerní večeře a případně druhý den, když nějaký kousek zbyl.

Co se výchovy týče, tak si myslím, že do ní manžel vlastně vůbec nezasahuje. A když už náhodou zasáhne, tak to řeší tak, že dá holkám rovnou na zadek. Jak je s dětmi málo, tak hodně rychle vypění. Přijde mi, že je na holky mnohem prudší než já. Prosila jsem ho, aby si přečetl nějaké knížky o výchově dětí, jak se dají různé situace řešit, že není řešením jen „udělej to tak a tak, jinak ti dám na zadek“. To on ale neudělal a jede si po svém.

Já osobně se snažím vychovávat holky podle sebe, a když si někdy nevím rady, tak vzpomínám, jak to dělala máma a někdy to použiji, jindy zase ne... tím, že si někdy nejsem jistá, jestli to, jak jsem se zrovna k holkám zachovala je správně, tak si vzpomínám na řešení mámy... Většinou se všechno snažím řešit domluvou, ale když to nefunguje, tak kolikrát, teď hlavně té starší, když se ošklivě chová k mladší sestře, tak dám i na zadek nebo přes ruku. Nemůže to tomu dítěti působit bolest, to je jasné, ale jde spíš o psychiku, aby pochopilo, že něco udělalo špatně. Nevím, jestli je to dobře nebo ne, ale dělám to tak. Nejsem

zastáncem výchovy naprosto bez fyzických trestů, myslím, že je to nesmysl. Mám kolem sebe mnoho případů, kdy výchovu v raném dětství zanedbali a teď jim děti přerůstají přes hlavu a jsou k neukočirování. Tyto děti nemají žádné hranice a dovolují si opravdu hrozné věci.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Přineslo mi mateřskou lásku, o které jsem nikdy nevěděla, že je tak silná. Myslím si, že mateřská láska je nejsilnější ze všech možných citů, láska mezi partnery taková není. Zpočátku jde o velké zamilování, které přejde v lásku bez toho zamilování, zatímco děti miluješ pořád stejně, ne-li pořád víc a víc. Jde o hrozně silný cit, o kterém jsem dříve nevěděla, a překvapilo mě to.

A vzalo mi čas. Přijde mi, že nic nestíhám, všechno dělám v běhu jakoby napůl, ve stresu. Jako když pořád běžíš a nemůžeš se ani na chvíli zastavit.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci, případně pěstounskou péči, a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Nemyslím si, že by byl tak velký rozdíl v biologickém mateřství a v sociálním. V biologickém si sice to dítě jakoby sám vyrobíte, ale myslím, že když někdo touží po dítěti a nemůže mít vlastní, tak ten cit k adoptovanému dítěti může být s citem k biologickému dítěti naprosto totožný. Myslím, že mateřský cit si můžete vytvořit k adoptovanému dítěti úplně stejný jako k vlastnímu.

Než jsem měla svoje děti, tak jsem si myslela, že bych adopci nezvládla, ale teď si myslím, že ano. Kdybychom děti mít nemohli a adopce by byla jediná možnost, myslím, že bych adoptované dítě měla ráda úplně stejně.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Myslím, že pomoc státu je rozhodně důležitá. Myslím, že v dřívějších dobách mělo vše také své mouchy a ti, kdo to zažili, se v názorech rozcházejí, někdo říká, že byla podpora dostatečná, jiní že ne. Ale když na to koukám já, tak si myslím, že stát se dříve o mladé rodiny postaral lépe, postaral se o to, aby člověk mohl normálně fungovat. Člověk měl práci a nemohlo se stát, že by byl nezaměstnaný, pracovní doba byla do dvou, do tří hodin, nebyl problém s umístěním dětí do školek, bylo zajištěné bydlení, alespoň ve většině případů.

Když tehdy lidé chtěli pracovat, tak práci sehnali, nebylo to jako dnes, kdy chodíš po pracovních úřadech, výběrových řízeních atd. Myslím, že v současnosti podpora státu nefunguje tak dobře jako dříve. Samozřejmě ten, kdo nemusí řešit otázku vlastního bydlení, tak je v jiné pozici a tehdy může podpora státu být dostatečná. Ale ve chvíli, kdy musíme platit hypotéku na byt, manžel nemá zcela jistou práci a máme problémy s kapacitou státních školek a musíte platit soukromou, nebo jakékoli příplatky za lepší očkování a další, tak si myslím, že podpora státu dostatečná není. Za všechno lepší se musí připlatit, jako například očkování proti žloutence: žloutenka typu A, se kterou dítě přijde do styku častěji než se žloutenkou typu B, tak toto očkování musíme platit sami. Zatímco žloutenka typu B, kterou dítě vlastně nemůže chytit, tak to je povinné v Hexa vakcíně. To je jedna z věcí, které nechápu, proč stát může dovolit. Proč stát nepřemýšlí nad tím, aby byly tyto nesmysly vymazány. Také si myslím, že by stát měl více podporovat návraty matek do práce po rodičovské dovolené, aby bylo více umožňováno zkrácených úvazků, a ne mít strach, jestli Vám ho zaměstnavatel povolí nebo ne. Matky, které po rodičovské přímo práci hledají, tak jsou diskriminované tím, že mají doma malé děti a tím je téměř nemožné, najít nějakou slušnou práci. Stát by mohl firmy nějakým způsobem motivovat k tomu, aby těmto ženám daly příležitost. Zároveň si myslím, že není správné, že stát podporuje podle výdělků, ten, kdo vydělává více, tak má smůlu, zatímco Ti, co vydělávají málo, tak jsou podporováni. Myslím, že by to mělo být vyrovnané. Samozřejmě chápu, že je to pro stát těžké, protože vše je snadno zneužitelné a těžko se to dá dokazovat... Myslím, že výjimkou by měly být matky samoživitelky, myslím, že ty by měl stát podporovat ze všeho nejvíce, protože si vůbec neumím představit, že bych měla být na děti po finanční stránce sama.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Myslím, že město jako takové hraje velkou roli v dostupnosti služeb, které nabízí. Zase nedostatek volnosti a přírody kolem je daň za to, že jsem si k životu nezvolila vesnici. Na druhou stranu, ve městě mám, jak jsem říkala, dostupné různé služby od obchodů, blízkosti školek a škol, nabídku různých kurzů pro děti, lékaře... vše je ve velmi blízké vzdálenosti, zatímco vesnice toto nemá. Ale na vesnici bych zase měla čistší vzduch, více zeleně, ale všechny vymoženosti civilizace mnohem dále. Je potřeba si uvědomit, co je pro nás v danou chvíli důležitější. A my jsme se s manželem rozhodli pro život ve městě a momentálně jsme spokojeni, město i tato městská část nám přináší vše potřebné.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Mně bylo 29 let, když se mi narodila první dcera, mojí mamce bylo 23 let.

Jak už jsem říkala, myslím si, že v období mých rodičů byl start rodin s dětmi snazší, protože si myslím, že jim to stát více umožňoval. Nemuseli například tolik řešit otázku bydlení, protože pokud byli zaměstnáni v nějakém větším podniku a měli rodinu, tak dříve nebo později jim byl byt přidělen. V tomto ohledu si myslím, že to bylo snazší. Myslím totiž, že bydlení je základ rodiny a pokud tento základní kámen nemáte jistý a finance nemáte takové, jaké byste potřebovali, tak je to vždy špatné.

Moje máma, když měla děti, tak měla na pomoc obě babičky, zatímco v současnosti obě babičky mých dětí chodí do práce. Babičky dříve měly více času a mohly se dětem více věnovat a mámě více pomáhat. Je pravda, že i tehdy babičky pracovaly, ale v práci končily kolem druhé, a když jsem já s bratrem přišla ze školky, tak už byly doma a mohly pomáhat.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Důležité je zdraví a finanční zabezpečení, hlavně kvůli bydlení.

Příloha č.5

G A B R I E L A

- 31 let
- ukončené vzdělání - Bc. lingvistika
- před mateřskou dovolenou pracovala jako asistentka na personálním oddělení
- otec nezaměstnaný
- matka učí na střeni škole
- rodiče žijí spolu, pochází ze tří dětí – starší bratr a mladší sestra

- politicky konzervativně založená, záleží jí na starých hodnotách, demokratka
- vyznání křesťanské (praktikující), pochází z rodiny, kde polovina je pravoslavná a druhá polovina římskokatolická. Sama Boha nerozlišuje, jen věří.

- vdaná, dítě jedno: chlapec 2 roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Vždy to byla matka, u nás je v rodině typický matriarchát. Když jsme byli malí, tak byl otec většinou pracovně pryč, takže naprostou autoritou pro nás byla máma. Máma pro nás byla autoritou, kterou jsme poslouchali, chválila nás, také ona nám dávala dárečky atd. Možná jsme dnes do života trochu nepraktičtí, protože jsme všichni tři naprostí mamánkové, ale ona pro nás dělala, a dělá dodnes, naprosto vše.

Ještě třeba i ve dvaceti letech, kdy jsme studovali, tak nám ke studiu zakazovala pracovat, říkala, že jíst máme co, na sebe máme co, a nějaké peníze od ní také dostaneme, tak ať se naplno věnujeme studiu, protože to je důležité. Máma nám vždy se vším pomáhala, mého bratra například ještě dnes, v jeho 32 letech tahá z problémů a řeší za něj vše. Což nevím, jestli je úplně správné, protože on není schopen se od ní odpoutat a osamostatnit se, stále se k ní vrací a ona za něj vždy vyřeší všechny problémy.

Byli jsme vychováni poměrně striktně, hlavně já se sestrou. I když naše kamarádky chodily za zábavou dlouho do noci, tak my jsme musely být nejpozději do dvanácti hodin doma, a to bylo někdy poměrně náročné.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Přípravu na mateřství jsem měla určitě v rodině. Moje máma je na 300 % máma, a tak jsme byli vychováni i my, vše pro rodinu. Byla jsem vychovávána tak, že matka nikdy nesmí upřednostnit sebe nebo třeba muže oproti svým dětem, děti jsou to nejdůležitější a je třeba pro ně vše obětovat. Matka a dítě je nejdůležitější vztah na světě. Ještě dnes, i když jsme dospělí, tak stále nás upřednostňuje před sebou, nikdy nemyslí na sebe.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravy? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Vždy jsem věděla, že chci mít rodinu a děti. Dříve jsem si myslela, že je budu mít tak kolem 25 roku, ale to nakonec nevyšlo a první dítě jsem měla ve 29 letech. Vždy jsem přemýšlela o tom, že až budu jednou vdaná, ráda bych měla alespoň tři děti, tak jako já ze tří dětí pocházím. Vždy jsem byla vedena k tomu, že mateřství a děti jsou požehnáním božím, a tak se o tom u nás doma vždy mluvilo, mít velkou rodinu je důležité a je to určité poslání.

Myslím, že děti se vyloženě nedají plánovat, že pokud je láska, city a máte člověka, se kterým na 100 % jste, tak to dítě přijde až to tak bude mít být.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Jsem konzervativní, a proto věřím v to, že nejdříve je nutné manželství a teprve poté mají přijít děti. Myslím, že tato moje vlastnost tak trochu donutila i mého manžela a zároveň věděl, jak jsem byla vychovávána, že jsme se tak brzy brali, věděl, že pokud miluji já jeho a on mne, tak že chci mít vše a žít spolu naplno. Brali jsme se do jednoho roku od našeho seznámení, věděl, že nejsem typ, který by s ním jen tak dlouho žil. Já jsem se kvůli němu vzdala všeho, odstěhovala jsem se za ním na Slovensko a poté do Čech a on si mě za to vzal (*úsměv*). Tak to asi má být, když se někdo pro někoho něčeho vzdá, ten druhý mu to oplátí. Vím, že vše, čeho můj manžel dosáhl, tak tomu vděčí mně a on to ví také, a to je důležité.

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Samozřejmě, byli jsme vedeni k tomu, že nejprve musíme vystudovat školu, abychom měli vzdělání. Například, když se kolem mne třeba v osmnácti letech točil nějaký chlapec, tak moje matka říkala, ať na něj zapomenou, že žádné vážné vztahy nepřichází v úvahu. Nejprve je potřeba úspěšně dokončit školu, poté je třeba se osamostatnit, abych něco znamenala a necítila se vůči muži méněcenná a teprve poté si mám najít někoho, s kým budu chtít strávit zbytek života a založit s ním rodinu. Je třeba být s partnerem rovnocenný, vím, že jak já, tak také manžel ví, že jsme si rovni.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spolehnají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Ve všem spoléháme jen na sebe, nepočítáme s tím, že bychom od někoho něco dostali. Vše je na nás a my to tak chceme. Samozřejmě, pokud chtějí pomoci, tak jim to dovolíme, ale určitě od rodiny nic neočekáváme jako jejich povinnost.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Byla jsem šťastná a rozhodla jsem se, že si těhotenství budu užívat. Jsem typ člověka, který se na svět dívá pozitivně, a tak jsem to všechno brala, snažila jsem si tu dobu užít, jak jen to půjde. Nechtěla jsem se bát žádných problémů a podobně. A i když jsem posledních několik týdnů těhotenství trávila na rizikovém těhotenství v nemocnici, tak jsem to brala pozitivně. Moc mi pomáhalo, že jsem na pokoji byla s holkou, která čekala dvojčata, a povídaly jsme si o všem, byly jsme spolu nemocné a vše jsme se snažily prožívat pozitivně.

A jak jste se na dítě připravovala? Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Samozřejmě určité pověry znám a něco jsem se také snažila dodržovat, nepořizovat vše před porodem, nemít doma kočárek a podobné. Ale mnoho věcí jsme dostali, jako třeba postýlku a mnohé oblečení, které nám přivezla tchýně, a to jsme samozřejmě doma měli. Bylo to asi od sedmého měsíce. Velké množství věcí jsme dostali. Ale například kočárek manžel koupil až tři dny před porodem, vůbec jsem neřešila jaký, nechala jsem to na něm. Nekomplikuji si život materiálními věcmi.

Třeba když jsem byla nyní těhotná s malou, tak jsem jí nakoupila nějaké věci, a když nám po porodu zemřela a já jsem se probírala těmi věcmi, tak mne to tak mrzelo, že jsem je pořizovala a nedržela se pravidla, nic nekupovat.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

(Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?)

Z toho důvodu, že moje první těhotenství skončilo potratem, už v poměrně pokročilém stadiu, v pátém měsíci, tak jsme se při Martínkovi rozhodli, že nikomu z nejbližších nic říkat nebudeme. Nějak jsme o tom nechtěli mluvit a tím, že žijeme daleko od obou našich rodin, tak to nebylo tak složité utajit. Říkali jsme si, že to všem řekneme, až se malý narodí a vše bude v pořádku. Nakonec manželova rodina se to dozvěděla asi v pátém měsíci těhotenství, kdy jsme k nim jeli na návštěvu a všichni byli překvapeni a zároveň šťastni, že čekáme miminko. Jediné, co moje tchýně z počátku řešila, že jsem otěhotněla v době, kdy jsem byla nezaměstnaná a že nebudu mít žádnou mateřskou a takové řeči (*úsměv*). To pro mne bylo naprostá jednoduchost, říkala jsem, že přeci nepotřebuji peníze na mateřskou, abych mohla mít dítě. Dítě je přeci mnohem více, nepotřebuji od státu dostat nějakou drobnost. Naproti tomu partner tchýně neřekl nic, jen mě tiše objal a potom řekl, ať je vše v pořádku.

Od té doby jsem se nějak více začala těšit a několika blízkým lidem jsme to přeci jen dali vědět a všichni měli radost s námi.

Ale protože jsem právě první dítě potratila, chtěla jsem raději počkat, až porodím, vše bude v pořádku a teprve poté všem napíšeme, že jsme již tři. Poté všichni samozřejmě reagovali kladně.

A když jsem nyní vlastně čekala další dítě, tak se všichni těšili a už plánovali, jak k nim přijedeme se dvěma dětmi... I moje babička říkala, přijďte, já se ještě postarám. Tak to mi potom bylo o to více líto, když malá zemřela.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Když mi začaly kontrakce a doktor mi říkal, že mám jít na porodní sál, tak jsem říkala, ale ne, to je ještě brzy (*smích*), ještě čekám na manžela. Mezitím jsem si ještě foukala vlasy a tak, vůbec jsem porod neřešila. A asi do hodiny jsem porodila. Když jsem měla ty nejtěžší kontrakce, tak mne manžel nafotil, jak se usmívám a dělám samé srandičky, abych si to odlehčila.

Pro mne byl porod opravdu velmi pozitivní zážitek, dva dny jsem potom nemohla od euforie spát, byla jsem tak šťastná. A můj manžel, který u porodu byl, tak on je hodně citlivý, prožíval vše se mnou. Nijak jsem ho nenutila, aby tam se mnou byl, ale byla jsem moc ráda,

že se rozhodl jít k porodu se mnou. Po porodu jsem si chtěla s někým povídat a chodit se dívat na malého, byla jsem tak strašně šťastná.

Když jsme přišli domů, tak to bylo trochu náročné, protože malého jsem musela přikrmovat.

I když jsem moc chtěla kojít, tak to moc nešlo a v porodnici mi nebyli schopni pomoci, i když jsem je o pomoc žádala. V tomto jsem opravdu nebyla s Motolem spokojená.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Vše, co prožívám, tak jsem očekávala. Nevadí mi vůbec nic, co postupně s malým přichází. Opravdu se snažím být trpělivá a myslím, že mne jen tak něco nerozhází. Už když jsem byla těhotná, tak jsem věděla, že s dětmi přicházejí neustále nějaké problémy, ale nijak jsem to neřešila a neřeším, vím, že to tak chodí. Třeba nyní měl malý čtyřicet horečky, ale i to jsme zvládli, děti prostě bývají nemocné. Samozřejmě je to v tu dobu náročnější, ale myslím, že mne to nepřekvapilo. Děti prostě rostou a je potřeba očekávat problémy, které s tím souvisí, jako jsou nemoci.

Že by ale nastalo něco, z čeho bych byla nějak psychicky špatná nebo si s něčím zcela nevěděla rady, tak to zatím nenastalo.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Manžel hodně cestuje, ale když je doma, tak s malým tráví hodně času již od malička. Vždy chodil rád s kočárkem, nyní chodí na hřiště, kde se s malým snaží na prolézačkách třeba cvičit a tak podobně. Oproti mně, má z manžela malý opravdu respekt a poslouchá jej ve všem. Myslím, že by se to dalo říci, že já se snažím syna vychovávat, ale vychovává jej manžel. Já mu více dovolím, nevydržím být pevná v názoru a povolím, zatímco manžel je přísnější. Ale bohužel to nějak nemohu ovládnout.

Z prarodičů se nejvíce může zapojovat tchýně, protože k nám žije nejbližší, a proto i my k ní jezdíme na návštěvy častěji než za mými rodiči. Tchýně jezdí na návštěvy i ona k nám, takže se vždy snaží jej také něčemu naučit, ale myslím si, že ne vždy je to správné. Tchýně malého porovnává s jeho otcem, jak a co v jeho věku uměl a podobně a nechce si uvědomit, že každé dítě je jiné. Někdy jsou její rady trochu nepříjemné, ale myslím, že to nemyslí ve zlém. Moje máma se snaží alespoň po telefonu, to je náš nejčastější kontakt, s malým mluvit, aby znal její hlas, a snaží se mu vždy něco povídat... Zrovna mám v plánu malého na nějaký čas odvézt k rodičům a myslím, že oni se na to těší a myslím, že jej budou asi spíše rozmazlovat

než vychovávat, říkají, že u vnoučat se spíše sluší, aby je rozmazlovali, než vychovávali...
(úsměv)

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Teď cítím, že už mne malý tak mnoho nepotřebuje a myslím, že by se mu ve školce opravdu líbilo a svědčilo mu to. Myslím, že už můžu mít trochu času také já pro sebe.

Teď v létě se chystám začít hledat práci, a proto odvezeme malého na nějaký čas k mým rodičům, kteří se o něj budou starat, zatímco já budu potřebovat mít volno na pohovory do nového zaměstnání.

Samozřejmě pokud bude třeba, budu vždy upřednostňovat syna, nebudu to řešit případnou chůvou nebo něčím takovým, vždy s ním budu já nebo manžel. Rodina bude vždy na prvním místě.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Už to není tak jako dříve, že jsme se mohli s manželem rozhodnout v jednu chvíli, rychle sbalit tašku a odjet. Celkově ale svátek zůstal svátkem, hlavně religiózní svátky. Dříve jsme se sebrali a jeli za naší rodinou, dnes to bereme tak, že my tři jsme již celá rodina a svátek travíme společně. Pokud chtějí naši blízcí, mohou kdykoli přijet na návštěvu oni k nám.

Harmonogram máme dnes přizpůsobený synovi, je jedno jestli je všední nebo sváteční den. Myslím, že je normální to, že se přizpůsobíme rodinnému životu. Nejsem typ člověka, který by si vylehával v posteli a nechal vše na manželovi, to já nejsem.

Jediné, co asi, tak ve sváteční den neuklízím, vše musím mít připraveno předem a ve svátek si užíváme jen nás tři. Na svátek samozřejmě navařím, ale nebudu uklízet.

Nyní před Velikonocemi se chystáme a těším se na to, že půjdeme s velkým košem do kostela světit jídlo. Vždy jsme to tak dělali doma a nyní se těším, že toto přenesu také do naší malé rodiny.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Asi bude trochu dilema mezi výchovou, jakou znám já a mého manžela. Životní priority nám byli vloženy trochu jinak. Každý vycházíme ze svého a snažíme se sejít v tom správném středu a zatím to vychází. Jako příklad mohu říci, že manžel neuznává to, že dítě má spát s rodiči, má spát samo, ale já si myslím, že pokud ho to uklidňuje, tak ať spí u nás, proč ne.

Z počátku jsme to tedy zkoušeli tak, že jsme malého dávali do vlastní postýlky, ale nikdy tam nespal déle než půl hodiny a ráno jsme byli unaveni všichni tři. Takže nakonec ustoupil i manžel. Nyní cítím i já potřebu, že ve dvou letech už si opravdu musí zvykat na vlastní postel, protože teď už se v posteli tak hodně roztahuje, že se opět nikdo nevyspíme (*úsměv*) a navíc už si myslím, že je dostatečně velký.

Od svých rodičů, hlavně tedy od mámy, se snažím brát jen to lepší. Neuvědomuji si tedy, co bylo horší, ale jsou věci, které si raději dělám po svém. Myslím, že se budu více snažit syna vést k samostatnosti oproti tomu, jak jsme byli vychováváni my, nás matka držela příliš pod křídly. Začátky byly těžké, ale snažím se, aby byl samostatnější, myslím, že nyní už mnohým věcem rozumí a musí se učit, co si smí a nesmí dovolit a nést určité následky, protože si myslím, že mnohým věcem již rozumí.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Myslím, že mi mateřství nevzalo nic. Byla jsem vychována k tomu, že až budu mít svou rodinu, svoje děti, bude to naprostá změna a je to vlastně moje povinnost, abych se pro dítě všeho vzdala. Byla jsem připravená na to, že svůj čas budu věnovat dítěti a manželovi. Nechybí mi můj předchozí život, jsem šťastná za svůj současný svět. Nepatřím k těm ženám, které se cítí ublíženě, že jsou izolované doma s dítětem, já to takto nevnímám. Dnes, když je syn trochu větší, tak už si to mohu kompenzovat, a když hlídá manžel, tak já mohu bez problémů odejít ven s přáteli.

Mateřství mě zcela naplnilo. Po prvním potratu jsem cítila, že mi něco chybí. Když se nám potom narodil syn, tak jsem byla úplná a naprosto šťastná. Vždy jsem cítila, že nejcennější, co jednou budu mít, tak to budou moje děti.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Já osobně si myslím, že vůči adopci žádnými předsudky netrpím. Přátelé mých rodičů dítě adoptovali po čtyřicítce a jsou tak hrozně šťastní, že se to nedá ani vypovědět. Sama si myslím, že bych byla schopná dítě adoptovat, protože si myslím, že neexistují cizí děti. Pokud má člověk opravdu spoustu lásky, tak ji chce někomu dát.

Myslím, že existují ženy, které sice dítě porodí, ale nikdy se nestanou matkami a na druhou stranu jsou ženy, které nikdy dítě neporodí, ale jsou 100 % matkami, je to v srdci.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

V porovnání se státy, kde vím, jak to chodí, tak si myslím, že podpora českého státu je postačující. Částka, kterou nám stát poskytuje, není zas tak malá a je možné s ní vyjít. Pokud nemá rodina dostatečné další příjmy, je někdy nutné se trochu uskromnit, ale myslím, že to není nijak drastické.

Jediné, co si myslím, že není úplně správné, je například otázka porodného. Porodné dostává jen ten, kdo splňuje nějaké finanční minimum. Neumím říci, zda porodné je správná nebo špatná věc, ale myslím, že pokud se vyplácí, tak by se mělo dávat všem a ne, jen těm, kdo splňují nějaké podmínky a ty druhé vyloučit.

Ostatní podpora je podle mého dostačující, protože si myslím, že stát by měl rodiny podporovat, protože rodina je základ spokojené společnosti a státu. Dříve na tomto principu byla Evropa postavena a nesmíme to nyní odmítat, je to důležitá součást životů. Neměly by se hledat jiné priority, ale rodina vždy fungovala a mělo by to tak zůstat.

Je dobře, že státní systém podpory nějakým způsobem funguje a myslím, že nejen finanční příspěvky, ale také úlevy na daních jsou důležité. Myslím, že opravdu jak úlevy na daních, tak také finanční podpora na rodičovské nejsou úplně zanedbatelné a v porovnání s jinými státy to není špatné. Také je velký klad, že můžeme s dítětem doma zůstat až čtyři roky. Nemám žádné výhrady.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Myslím, že v této části města máme dostatek hřišť pro děti, jsou tu i různé aktivity, že není zcela potřeba dojíždět do jiných částí města. Samozřejmě by nebylo špatné, kdyby tu byl také nějaký aquapark, ale není to bezpodmínečně nutné. Máme tu ale přírodní park, kam je možné hlavně v létě chodit, jsou tam vodní nádrže, lesíky a myslím, že to je také velké plus, které zase není v jiných částech města. Jsem tu spokojená, nepřemýšlíme nad nějakým stěhováním na vesnici, kde bychom neměli k dispozici žádné aktivity, kterých je zde na výběr.

Než jsme tento byt, kde nyní žijeme, koupili, tak jsme se porozhlíželi i v jiných částech města, ale zde nám to zcela vyhovovalo. Nejprve jsme tu bydleli v podnájmu a potom jsme se rozhodli, že tu opravdu zůstat chceme a pořídili jsme si tu vlastní bydlení.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Já jsem měla první dítě ve 29 letech a moje matka již ve 21 letech.

Myslím, že matka měla podmínky pro výchovu dětí mnohem složitější, protože se třeba již po roce musela vracet do zaměstnání. Moje máma měla tři děti v rozmezí čtyř roků, proto nemohu posoudit, já mám zatím jen jedno. V době mojí matky byla zcela jiná situace a byla jiná doba, ale zvládla všechno a nikdy si nebude stěžovat. Myslím, že my dnes máme mnoho vymožeností, kterými si můžeme život ulehčit a v dřívějších dobách to tak nebylo. Myslím, že moje matka, i když si stěžovat nebude, to měla podstatně složitější než já dnes. Klad v době mateřství mé matky byly asi dostupnější jesle a mateřské školky a také měla více k dispozici pomoc své matky, a to je hodně. To zase dnes už tolik není.

Každá doba má určité své výhody, my máme dnes dostupnější všechny věci, které se děti týkají. Zase dříve si myslím byly děti více dětmi. Dříve měly děti určitou jistotu toho, že budě mít dětství. Dnes si myslím, že to tak úplně není.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Myslím, že nejdůležitější je moje rodina. Nejdůležitější je, že mám podporu manžela a rodiny, i když rodina žije daleko.

Příloha č.6

HELENA

- 35 let
- ukončené vzdělání: Vysoká škola přírodovědná pedagogika (Mgr.)
- před mateřskou dovolenou pracovala v administrativě na hygienické stanici
- otec má soukromé zemědělství
- matka pracuje jako kuchařka v mateřské školce
- rodiče žijí spolu, dva sourozenci: starší a mladší bratr

- politicky se orientuje na stranu zelených
- bez náboženského vyznání

- vdaná, dvě děti: 2 roky a 3 měsíce

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Moji rodiče byli ve výchově docela benevolentní. Myslím, že se na výchově podíleli oba dva. Přísnější byl asi táta a máma více chválila a odměňovala. Vychovávali nás společně, vždycky byla jejich výchova rozložena.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Větší přípravu jsem měla doma, hlavně proto, že mám dva bratry a jeden z nich je oproti mně o osm let mladší, takže jsem byla větší, tak jsem se o něj hodně starala. Takže přípravu jsem viděla nejen od rodičů, ale sama jsem se do ní zapojovala. Moje zapojení byla taková správná průprava na vlastní mateřství.

Co se školy týká, tak si nijak neuvědomuji nějakou přípravu přímo na mateřství, možná na domácnost, jako bylo vaření a tak, ale přímo na mateřství ne.

Dalo by se říci, že jsem jistou přípravu vyhledala sama, když jsem na vysoké škole jezdila každé prázdniny na tři měsíce do zahraničí, kde jsem dělala au-pair a starala se tam o dvě až tři děti.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Osobně jsem mnoho o rodičovství v mladším věku nepřemýšlela. Naopak jsem mateřství docela dlouho odkládala, ať už to bylo kvůli studiu vysoké školy nebo následovnému cestování po světě. A později, když bych asi o mateřství přemýšlela, neměla jsem tehdy vhodného partnera, takže se to opět odkládalo. Až po mém návratu ze zahraničí, kdy jsem v Čechách byla asi pět, šest let, pracovala jsem tu a kariéra už se mi nikam dále neubírala a zároveň jsem měla podle mého správného partnera, tak jsme začali o založení rodiny přemýšlet.

Pokud jde o vlastní domácnost, tak jsem tak nějak počítala s tím, že jednou tento jev nastane a brala jsem to, jak to přišlo. Protože rodiče nepochází z Prahy a já jsem do Prahy po návratu ze zahraničí zamířila, tak nějak to spolu se stěhováním přišlo.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Nikdy jsem děti nechtěla mít brzy, naopak, jak jsem už říkala, jsem to docela odkládala. Vždycky jsem ale první dítě chtěla mít do třiceti. To nakonec nevyšlo (úsměv) a podařilo se mi to až v mých 33 letech, protože teprve tehdy jsem měla partnera, se kterým jsem rodinu chtěla, a zároveň on ji chtěl se mnou.

Vždycky jsem si přála, abych až budu mít děti, abych byla se svým partnerem vdaná, a teprve poté jsem si přála založit rodinu. Takže plán byl takový: mít partnera, nějakou dobu se poznávat, žít spolu, vzít se a poté si spolu pořídit děti. A nakonec to tak také bylo (smích).

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Určitě jsem nejdříve chtěla studovat a dokončit vysokou školu, poté jsem chtěla cestovat, nějakou dobu pracovat, abych byla zajištěná a teprve poté si s partnerem založit rodinu.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Bydlení máme vlastní, i když na hypotéku. Rodiče nám pomáhají, ale určitě od nich nic neočekáváme a nevyžadujeme to. Když jsme měli první dítě, tak u nás v Praze hodně času pobývala tchýně, která je již v důchodu a s malým nám opravdu hodně pomáhala. Takže

určitě pomoc od prarodičů je velká, i když ji nevyžadujeme. Prarodiče nám přispívají i finančně, i když je to pouze na jejich rozhodnutí, zda chtějí nebo ne... a co se času na hlídání týče, tak to nám hlavně tchýně hodně pomáhá a musím říci, že to je velmi příjemné a je to velká pomoc.

Pomoc záleží čistě na jejich dobrovolnosti, v žádném případě nic neočekáváme jako jejich povinnost.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Když jsme s manželem začali o založení rodiny přemýšlet, tak jsme si říkali, že by bylo dobré, abych tak do půl roku otěhotněla. Nakonec jsem otěhotněla dříve, takže jsem byla trochu překvapená, že se nám podařilo otěhotnět tak brzy (*úsměv*). Ale samozřejmě, protože bylo dítě, dalo by se říci plánované, tak jsme byli na tuto zprávu připraveni. Na dítě jsem se samozřejmě těšila.

S přípravami jsem začala až později, protože jsem v těhotenství normálně pracovala, takže nebylo mnoho času. Život jsme měli s manželem vždy aktivní, takže na velké přípravy nebylo mnoho času.

Výbavičku, jako postýlku, kočárek, nějaké oblečení a další, jsme samozřejmě pořizovat začali, tak asi standardně. Když jsem byla těhotná, tak jsme se stěhovali do našeho současného bytu, takže když jsme se přestěhovali, tak jsme s těmito přípravami začali.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Ne, na žádné pověry jsem se neohlížela. Nic takového jsme neřešili. Jedině snad, že jsme si nenechali říci, co čekáme, jestli to bude holka nebo kluk, ale to pověra asi není.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Všichni se těšili. Myslím, že s tím také tak nějak počítali, ať už vzhledem k našemu věku, tak k tomu, že jsme spolu byli již dva roky a plánovali jsme společný život. Takže si myslím, že ani nebyli nijak moc překvapení.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Tak to, že jsem těhotná, jsme řekli až po třech měsících, kdy jsem za sebou měla všechny potřebné testy. Jako první jsme to určitě řekli rodičům. Před nikým jsme tuto zprávu tajit nemuseli.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Jako prvorodička jsem se trochu porodu bála. První dítě jsem přenášela, a tak byl porod vyvoláván uměle, ale samotný porod jak u prvního, tak u druhého dítěte nebyl nic drastického a byl poměrně rychlý a bez problémů. U obou porodů byl manžel přítomný a musím říci, že to bylo příjemné. Byla jsem ráda, že tam se mnou byl, protože to byla velká psychická podpora.

Průběh těhotenství byl poklidný, při prvním jsem hodně pracovala a potom jsem musela strávit měsíc na rizikovém těhotenství. Ke konci už jsem byla víceméně doma až do porodu, i když jsme se stěhovali, tak to bylo trochu hektické. Obě těhotenství jsem snášela bez problémů.

Příchod z porodnice domů byl trochu náročný, vždy nám nějakou dobu trvalo, než jsme se naučili na určitý režim. A to jak s prvním dítětem, tak i s tím druhým. Pokaždé nám přijela na pomoc tchýně, o víkendech moje mamka a manžel si s každým dítětem vzal 14 dní po našem příchodu domů volno.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Před mateřstvím jsem žila docela hodně aktivním životem, chodila jsem cvičit, chodili jsme do divadla a jiné kulturní akce atd.... Takže když se nám narodilo první dítě, tak z počátku bylo trochu složitější, byl to trochu šok naučit se žít bez těchto životních doplňků. Když se nám ale režim ustálil, asi tak po půl roce, tak už se s dětmi dají podnikat různé věci, jako jsou návštěvy rodinných center, plavání a podobně. Takže jsou to trochu jiné aktivity než dříve, ale už to přeci jen je zase nějaký společenský život a zvykla jsem si. Zvykla jsem si také na to, že chodíme na pískoviště, našla jsem si nové kamarádky a nyní jsme aktivní i s druhým dítětem.

Vše, co jsem si o mateřství představovala, tak se asi vyplnilo. Jediné možná, že nyní s dvěma dětmi je finanční stránka trochu náročnější. Je třeba se občas nějakým způsobem omezit, ale myslím, že i to se dá naučit a není to žádný velký problém. To je asi jediné, že dříve jsem nebyla zvyklá se finančně omezovat, ale není to neschůdné.

Také nyní se dvěma dětmi je trochu složitější to, že na sebe s manželem nemáme tolik času, jak bychom si přáli. Nyní jsou malé 3 měsíce, tak snad už to bude čím dál tím lepší (*úsměv*).

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Myslím, že manžel se zapojuje do všeho. Od malička děti mi se vším pomáhá, ať jde o přebalování nebo cokoli jiného. Stará se, jak jen může. Se synem si vždy hraje, dělají spolu všelijaké blbinky a myslím, že to oba dva baví. Přesto má přirozenou autoritu, takže ho syn poslouchá a vychovává ho.

Prarodiče nám pomáhají hodně. Více tedy manželovi rodiče, protože jsou již v důchodu. Protože s námi tchýně nějakou dobu v Praze bydlela, tak je na ni syn natolik zvyklí a ona na něj, že nám pomáhá nejen s hlídáním, ale zapojuje se také do výchovy. U manželových rodičů jsme si předělali podkroví a trávíme u nich nyní hodně času, takže musím říci, že nám oba hodně pomáhají, jak jsem říkala nejen s hlídáním, ale také s výchovou. Děti i prarodiče se plně akceptují (*úsměv*).

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

V současnosti uvažuji o částečném úvazku, ale uvidím, jak to bude možné, až se do zaměstnání vrátím. Protože momentálně manžel do zaměstnání chodí později, asi bude děti do školky vodit on a já je poté odpoledne budu vyzvedávat. To se ale uvidí, až nastane chvíle, kdy to budeme muset řešit. Vzhledem k tomu, že dceři jsou 3 měsíce, mám ještě čas než návrat do zaměstnání a jeho skloubení s ostatními denními povinnostmi budeme nuceni řešit. Pokud bude potřeba, samozřejmě slevím spíše v práci, abych mohla být s dětmi, a manžel bude muset pracovat na 100 %.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Nevím, jestli je možné to srovnat (smích). Určitě svátky jako narozeniny, Velikonoce a Vánoce nyní držíme více. Snažíme se dodržovat různé tradiční věci, které jsme dříve s manželem nedodržovali. Do tohoto všeho se zapojují také prarodiče.

Všední den je v tomto směru zcela jiný, protože se celý den točí jen kolem dětí.

A o svátcích ne?

To samozřejmě taky. Harmonogram jako takový je samozřejmě stejný, ale více se zapojuje, jak manžel, tak prarodiče a na děti nejsem sama. Volněji mám hlavně já.

Nejnáročnější je momentálně ranní vstávání obou dětí, vstávají opravdu brzy, kolem páté až šesté ráno. Také je docela složité skloubit aktivity a harmonogram obou dětí. Je to hlavně tím, že jsou dvě a momentálně mají potřeby v rozdílné časy, a to je někdy opravdu náročné.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukujete původní rodinu / mateřství?)

Myslím, že oba přenášíme do výchovy něco z naší vlastní výchovy a myslím, že je potřeba najít správný střed. Myslím, že oba jsme byli vychováni dobře, i když jinak. V současnosti nemáme žádné třecí plochy, kdy bychom se na něčem ve výchově neshodli. Myslím, že se budeme snažit najít správný vyrovnaný střed z obou výchov a určitě budeme z výchovy našich rodičů vycházet.

Samozřejmě jsou věci, které se mi například od mých rodičů ve výchově nelíbilo a tomu se vyvaruji, ale jinak si myslím, že mám z čeho kladného vycházet. Co třeba moji rodiče nedělali dobře, bylo to, že když jsme zlobili, hlavně tedy bratři, tak je strašili a zavírali třeba do sklepa. Možná šlo o to, že jsme byli vychováni na vesnici, nevím.

Možná budu trochu benevolentnější, nevím. Je těžké porovnávat, jak těžká byla výchova pro moje rodiče, kteří měli děti tři a k tomu se museli starat o velký statek. Možná bych se zachovala na jejich místě stejně, ale momentálně to není potřeba. Určitě si myslím, že jsme byli vychováni dobře.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Mateřství mi přineslo nová přátelství, odpočinek od práce, a hlavně mnoho zážitků s dětmi, které bych jinak neměla.

O co jsme minimálně teď v začátcích, kdy jsou děti malé, přišla, jsou ty, že jsem byla zvyklá na hodně aktivní život, a to nyní není úplně možné. Samozřejmě se s manželem snažíme, abychom se prostřídali u dětí, a já jsem si mohla dojít zacvičit a tak, ale třeba do divadla nebo za jinou kulturu se společně moc nedostaneme.

Je to prostě něco za něco a myslím, že až budou děti trochu starší, tak se ke společným aktivitám vrátíme. Možná to nebudou stejné aktivity jako dříve a mnohé budeme spojit s dětmi, ale s tím jsme počítali, když jsme se pro založení rodiny rozhodli.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Tím, že jsme nemuseli problém s biologickým mateřstvím řešit, tak je pro mne těžké odpovědět, jak bych to zvládla. Mám ale známé, kteří nyní adoptovali desetidenní dítě, a chápu, že když se někomu nedaří otěhotnět a moc touží po dítěti, což je podle mého naprosto

přirozená vlastnost toužit po dítěti, tak naprosto chápu, že k adopci lidé přistoupí. Asi bych se zachovala stejně, kdybych toužila po dítěti, které by se mi nedařilo zplodit přirozenou cestou. Ale samozřejmě je to na dohodě s partnerem, souhlasit s adopcí musí oba dva.

Pokud jde o předsudky, tak určitě jsou, protože většina těch dětí pochází ze sociálně slabých poměrů. Samozřejmě by chtěl každý adoptovat blond'até modrooké dítě, ale realita dětí, které je možno adoptovat je trochu jiná. Většina dětí pochází ze sociálně hodně slabých rodin, od matek, které mají leccos za sebou. Může se jednat o alkoholičky, drogově závislé ženy a něco podobného.

Sama si myslím, že pokud bych hodně toužila po dítěti, které mít nemůžu, tak bych asi předsudky netrpěla, protože moje touha po dítěti by byla větší. Protože když už bych se pro adopci rozhodla, tak bych ji musela přijímat se vším všudy. Samozřejmě to všechno souvisí s podporou partnera, bez té by to nešlo.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Myslím, že se náš stát snaží. Když vidím v okolních zemích, kde jsem dělala au-pair, jak to funguje tam, tak oni výdobytek, být na mateřské tři roky, nemají. Samozřejmě je něco za něco, oni si na rozdíl od nás mohou au-pair dovolit, což zase většina rodin u nás z finančních důvodů nemůže.

Máme určitou finanční podporu a určité zvýhodnění v podobě daní, určité úlevy pro rodiny atd. Ale ano, neříkám, že podpora je zcela dostatečná, ale alespoň, že tu je. Pokud se člověk chce vrátit do práce, tak je možnost školek i jeslí.

Nevím přesně, co by se mělo v podpoře zlepšit, jestli ještě nějaká cílená finanční podpora nebo něco podobného. Ale co by podle mého nebylo špatné, kdyby museli na rodičovskou dovolenou na určitou dobu také otcové. Asi by to muselo být něčím podmíněné, ale myslím, že mnohým otcům by čas strávený doma s dětmi velmi pomohl. Víím, že v některých státech mají otcové povinnost být s dítětem alespoň měsíc doma a je to podmíněné určitými dávkami. To si myslím, že není špatné.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Myslím, že se tato část snaží podporovat rodinná centra, je tu velká výstavba dětských hřišť, ve školách tu je sportování pro děti. Myslím, že Praha 13 podporuje rodiny s dětmi v tomto ohledu dobře.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Na rozdíl od mých rodičů jsem mateřství oddalovala, první dítě jsem měla ve 33 letech, zatímco moje matka měla mě již ve 21 letech. Třetí dítě měla ve 30 letech, což byla na tehdejší dobu již stará (*úsměv*).

Myslím, že moje máma to měla asi složitější, protože vychovávala tři děti na vesnici, k tomu měla na starosti statek, a to není určitě nic jednoduchého. Myslím, že v tomto ohledu mám mnohem volnější ruce, než měla ona. Na druhou stranu měla moje máma větší podporu prarodičů, protože je měla u sebe.

Myslím, že dnes to máme jednodušší. Ekonomicky jsme někde jinde, můžeme se rozhodnout co a jak, jak si, co zařídit, případně posunout. Máme k dispozici spoustu aktivit, jaké můžeme s dětmi dělat. Také si myslím, že péče o děti dnes není tak mnoho náročná, jako byla dříve. Jedná se například o pleny, kdy se dnes můžeme rozhodnout pro jednorázové a další dostupnější zboží, důležité pro dětské potřeby.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Myslím, že nejdůležitější je dobré rodinné zázemí. Jedná se jak o partnera, který se zapojuje do povinností kolem dítěte a do jeho výchovy, nebo o pomoc prarodičů, kteří pohlídají, když potřebujete volno. Důležité také je to, že nemáte žádné finanční problémy.

Pokud jde o místo bydliště, ve městě je velká podpora v tom, že se matky mohou potkávat na hřištích nebo v rodinných centrech, které jsou ve městě k dispozici. Zatímco na vesnici je člověk asi více izolovaný a více závislý jak na rodině, tak na tom, jak je mobilní a může si za zábavou a aktivitami dojet. Na druhou stranu je na vesnici čistší a zdravější prostředí. Každé místo má svá pro a proti a je na každém, pro co se rozhodne.

Příloha č.7

I L O N A

osobní údaje:

- 35 let
- ukončené vzdělání – vysoká škola, sociální vědy
- před mateřskou dovolenou pracovala v neziskové organizaci pomáhající rodinám s dětmi
- správce budov
- účetní
- rodiče jsou manželé a žijí spolu, bez sourozenců

- bez politické orientace
- bez vyznání

- vdaná,
jedno dítě: dcera, 2 roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Rodiče se na výchově podíleli oba, i když každý trochu jiným způsobem. Jako větší autoritu jsem považovala pravděpodobně otce, protože většinou od něj přišel nějaký trest nebo pokárání. Matka se více starala o každodenní chod domácnosti, stejně jako se mi více ona věnovala při přípravě do školy. U nás doma se všeobecně příliš mnoho nechválilo, ani netrestalo. Nevím, jestli to bylo tím, že se to nemuselo říkat nahlas, ale tak nějak byla daná pravidla, která jsem se vždy snažila dodržovat, a proto naši nemuseli sáhnout po trestu. Je pravda, že ani na velkou chválu si mnoho nepamatuji. To neznamená, že žádná nebyla, jen asi nebyla příliš častá a pochvala a odměna následovaly při důležitých událostech. Co si pamatuji, tak třeba přijetí na střední školu, úspěšné získání řidičského průkazu atd.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Řekla bych, že příprava byla asi spíše v rodině. Na základní škole jsme měli rodinnou výuku, ale už ani přesně nevím, co se tam probíralo. Myslím, že součástí bylo nějaké vaření a šití, ale přímo příprava na mateřství a rodinu? To si nevzpomínám. Střední a vysoká škola už byly se speciálním zaměřením, tam k tomu nebyl prostor.

Takže pokud jsem se někde naučila něco o mateřství a rodině, bylo to od mých rodičů. Případně, co jsem si zjistila sama nebo se dočetla a podobně.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Jako malá jsem si hrála s panenkami, že to jsou moje děti, ale že by v tom byly nějaké úvahy o rodičovství nebo přípravě na něj, to si nemyslím. Šlo prostě o hru holek, tak jako to měla asi většina z nás, kluci si většinou hrají s autíčky a holky s panenkami.

A později v pubertě? Tak nějak jsem věděla, že to jednou přijde, ale že bych o tom snila, to asi ne. Původně jsem si myslela, že budu mít děti nějak do 25 roku, jako moje matka, ale postupně, jak se tento věk blížil, tak jsem to stále odkládala, nejprve jsem chtěla dokončit studia, potom ještě něco zažít a vidět, poznat trochu svět, který jsme na rozdíl od našich rodičů měli otevřený.

A když jsem se seznámila se svým manželem, tak on již svůj byt měl, a tak jsem se k němu nastěhovala. Tento byt byl pronajatý a asi teprve tam jsem pořádně začala toužit po tom, abychom si pořídili něco vlastního, co bychom si mohli udělat podle svých představ a mít tak svou vlastní domácnost a domov. Na zakládání rodiny přišla řeč až po několika letech...

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Jsem tak trochu ze staré školy a vždycky jsem tyto dvě věci spojovala. Partnerský svazek, manželství a následně děti, to k sobě prostě patří.

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Samozřejmě jsem si nejdříve chtěla dodělat školu, nejdříve střední a potom i vysokou. Teprve po ukončení studia jsem si přála založit rodinu. A tak se mi to také splnilo.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Myslím si, že většina mladých dnes spoléhá spíše na sebe než na rodiče, alespoň z mého okolí. Bydlení máme vlastní, i když za pomoci hypotéky. Od rodičů se nám pomoci samozřejmě dostává, ale nevyžadujeme ji. Je to jen to, co nám oni sami chtějí poskytnout, ať už se jedná o hlídání dcery nebo o nějaké dárky pro ni, nebo finanční pomoc, kterou nám občas chtějí dát... hlavně, když se malá narodila.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Když jsem zjistila, že jsem těhotná, tak jsem byla hrozně šťastná. Poté, co jsme se rozhodli, že založíme rodinu, tak to trvalo několik měsíců, než jsem otěhotněla, takže když jsem si doma udělala těhotenský test a on byl pozitivní, byla to ohromná radost. U manžela to bylo stejné.

Jen jsme doufali, aby bylo vše v pořádku, a i když jsme si to nepřipouštěli, myslím, že se nám oběma ulevilo, když nám lékař koncem třetího měsíce oznámil, že je vše v pořádku.

A jak jsem se připravovala? Protože jsem téměř celé těhotenství pracovala, začala jsem se připravovat až později, asi kolem sedmého měsíce těhotenství. Tehdy jsem také v práci skončila a měla jsem více volného času.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Na pověry nijak zvlášť nevěřím a nedodržuji je. Ani je vlastně neznám a nedohledávám je (úsměv).

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Okolí reagovalo kladně. Nezažila jsem žádnou zápornou reakci, alespoň si to neuvědomuji.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Určitě jsem tuto zprávu jako první řekla svému manželovi (smích).

Po ukončení prvního trimestru jsme nejprve informovali naše rodiče a sourozence. Poté asi nejlepší přátele a následně jak se to naskytlo. Nebylo to tak, že bychom všechny obvolávali nebo obepisovali s touto zprávou, ale když jsme se s někým viděli a přišlo na toto téma řeč,

tak jsme jim to řekli. No a po čase to už na mne bylo také vidět, takže jsme nic moc říkat nemuseli (*úsměv*).

Před nikým jsme tuto informaci tajit nemuseli, ponechali jsme si to pro sebou pouze první tři měsíce, než jsme měli od lékařů potvrzeno, že jsou genetické testy v pořádku. To je takový dnešní standard.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Těhotenství jsem měla bez problémů, neměla jsem žádné nevolnosti ani další významné komplikace.

Pokud jde o porod, tak manžel nemohl být přímo se mnou na operačním sále, protože se dcera narodila císařským řezem. Ale on byl první, kdo ji držel v náručí a myslím, že to pro něj mnoho znamená. Nebyla jsem v plné narkóze, takže si při porodu pamatuji jen to, že mi byla velká zima, poté mi ukázali dceru a odnesli ji pryč. Mně zašili a pamatuji si, že mi lékař říkal, že mi dá něco dobrého do kapačky, abych se hezky prospala. To je tak vše, co si z porodu pamatuji.

Následujících několik dní jsem byla hodně unavená, ale pohled na naši dceru mi všechno vynahrazoval. Naštěstí vše proběhlo v pořádku a domů jsme byly propuštěny v termínu. Příchod domů byl zvláštní, najednou jsme v našem bytě nebyli jen my dva, ale už tři (*zasněný úsměv*). Malá byla hodná, klidně spinkala a jedla, takže mi příchod domů i celé šestinedělí usnadnila.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Sny o mateřství jsem velké neměla, protože ze své práce jsem věděla, že to mnohdy může být velmi složité a náročné. Raději jsem si nic nepředstavovala a čekala jsem, jaké to bude v reálu. Nemohu tedy říci, co se vyplnilo a co ne. Možná jsem byla spíše připravena na horší možnosti, jako že dítě nebude spát, bude hodně plakat. Realita byla tedy lepší.

Myslím si, že to, na co nejsem připravena ještě přijde s věkem. Čím bude dcera starší, tím to bude náročnější. Zatím bych řekla, že máme naprosto normální dítě se všemi svými klady i záporů. Umí poslouchat i odmítovat, vztekat se, všechno jako každé dítě. Myslím, že nic speciálního.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Pokud manžel není v práci, tak se o dceru stará a snaží se s ní trávit co nejvíce času. Když byla malá, tak se zapojoval i do přebalování a krmení, dnes si spolu hrají a samozřejmě se jí snaží i vychovávat ke správným hodnotám. V jejím věku to je ale ještě složité.

Jak moji rodiče, tak manželovi s vnučkou také rádi tráví čas. Nevím, jestli ji přímo vychovávají, nebo spíše rozmazlují, ale určitě obojí. Nedovolí jí úplně všechno, takže i určitá výchova je tam také z jejich strany. Ale určitě více je toho na nás, rodičích.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Nevím, jestli budu schopna se vrátit do zaměstnání, které jsem vykonávala jako bezdětná. Ráda bych pokračovala v pomoci lidem, ale nevím, zda budu moci objektivně posuzovat problémy rodičů a dětí, to se teprve ukáže. Každopádně pokud jde o časové sladění zaměstnání a rodičovství, tak si myslím, že s jedním dítětem to zatím nebude velký problém. Dceru dáme příští rok do školky a vždy se nějak prostrídáme, abychom ji do školky odvedli a vyzvedli ji. Myslím, že i prarodiče, kteří nebydlí daleko, se do tohoto plánování rádi zapojí. Určitě slevím spíše v zaměstnání, než abych ošidila své jediné dítě. To pro mne bude vždy na prvním místě.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Dříve to bylo o tom, že ten den jsem nemusela do práce a mohla jsem si jej naplánovat sama podle svého, případně s partnerem. Často jsme někam vyráželi a mnohdy spontánně. To už dnes není až tak jednoduché, je potřeba věci více plánovat dopředu, protože pokud vyrážíme na výlet, musím zabalit spoustu věcí hlavně pro dceru, a to zabere přeci jen více času než jen chytit kabelku a odjet.

Pokud jde o harmonogram, tak dříve jsem ráda dlouho spala, poté si v posteli ještě četla a mnohdy vstávala až k polednímu. To se dnes nestane, vstávám stejně jako ve všední den, když se dcera vzbudí. Jediný rozdíl je v tom, že je s námi ve svátek manžel a jsme na ni dva, můžeme se prostrídat, případně si mohu v klidu uklidit nebo něco uvařit a on na dceru dohlédne.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Určitě budu do výchovy zapojovat to, jak jsem byla vychovávána já. To asi jinak nejde, je to ve vás někde zakořeněné. Nevím přesně, jak byl vychováván manžel, ale myslím, že to bude něco podobného, jako u mne. V mnoha věcech se shodneme, a to je dobře. Samozřejmě se budu snažit vychovávat dceru také podle svého, podle novějších metod, než jak jsme byli vychováni my, ale to je určitě také dáno dobou a společností, která se za ta léta změnila a je potřeba i výchovu dětí trochu uzpůsobit. Chtěla bych dceři více naslouchat, dát jí v mnohém možnost výběru, a ne pouze nařizovat a čekat, že mne bude na slovo poslouchat. Chci, aby měla také vlastní názor, i když se mnohdy nebude s tím mým shodovat.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Mateřství mne naplnilo. Obohatilo celý můj život, dnes si říkám, že vůbec nevím, co jsem dělala dříve, teprve dnes mi to přijde opravdové a takové ucelené. Dalo mi nekonečnou lásku.

A co mi vzalo? Jestli se to tak dá říci, tak klidný spánek, čas jen sama pro sebe... Ale se všemi těmito změnami jsem počítala, takže nevím, jestli je možné říci, že mi to mateřství vzalo. Počítala jsem s tím, že po dobu, kdy bude dítě malé, tak budu muset něco oželet a s tím jsem do mateřství šla. Takže si myslím, že se to jako ztráta počítat ani nedá.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Jediný rozdíl je v tom, že v biologickém mateřství dítě devět měsíců odnosíte a porodíte. Nic víc.

Mnohé matky, nebo všeobecně rodiče, kteří děti adoptují, jsou mnohem lepšími rodiči než ti, kteří jej jen „zplodí“. Znam to z mnoha případů, se kterými jsem se v zaměstnání setkala, a určitě neznámá, že když dítě porodím, tak jsem lepší matka než ta, která jej „jen“ adoptuje. Naopak, takováto žena, která velmi touží po dítě a po tom, aby někomu mohla dávat svou lásku, tak ta je mnohem lepší matka než ta, která si dítě porodí a potom se o něj nestará a nechává je růst jak dříví v lese a vlastně ji vůbec nezajímá, co z jejího dítěte vyroste. Myslím, že já předsudky o adopci netrpím, ale věřím a vím, že existují. Děti, které jsou dávány k adopci, jsou nechtěné, ať už z jakýchkoli důvodů, a proto si lidé myslí, že mají

v genech něco špatného ze svých biologických rodičů. Určitě něco z toho může být pravda, ale myslím, že hlavní je výchova, která se jim dostane od jejich nových rodin.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Pokud se jedná o sociálně slabou rodinu, pak je finanční podpora, kterou stát těmto rodinám nabízí, velmi důležitá a mnohé z rodin jsou na ní závislí. Myslím, že je podpora nastavena docela dobře, samozřejmě by se našlo spousta míst, kde by bylo možné stávající podporu vylepšit, ale je to velmi složité. Jednoduše se to řekne nám, kteří nemusí dávat dohromady zákony a řešit podvodníky, kteří by se pouze snažili obejít předpisy a vydělat na státu co nejvíce a přitom Ti, kdo jsou potřební, se k této podpoře vůbec nedostanou. Myslím, že je jednoduché kritizovat, ale není tak jednoduché vymyslet a zrealizovat lepší a fungující systém.

Ze své pozice musím říci, že jsem s tím, jak je u nás podpora pro rodiny s malými dětmi nastavena, spokojena. Mohu být s dcerou doma tři roky a pobírat podporu, která na základní potřeby stačí a čas, který s ní mohu v jejím raném dětství strávit je více, než co bych vydělala v jakémkoli zaměstnání.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Myslím, že zde je dobré zázemí pro malé děti. Je zde velké množství venkovních hřišť a také jsou zde dětská a rodinná centra, kam je možné jít, když je špatné počasí. Jsou zde i různé jiné aktivity pro pohyb s dětmi, jako je cvičení nebo plavání a různé výtvarné dílny.

Myslím, že je tu také dostatek zeleně, jako jsou různé parky nebo chráněné krajinné oblasti, které jsou součástí naší městské části.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Každá doba měla něco svého. Myslím, že v době mé matky měli lidé k sobě blíže, více si vzájemně pomáhali, ať už šlo o cizí nebo o rodinu, která si musela pomáhat. V dnešní době máme mnohem více možností, kam děti dát, kam s nimi jít, ale lidé jsou si více vzdáleni. Každý žije individuální život a tím se lidem kolem sebe vzdaluje. Je to dané dobou.

Myslím, že dnes jsou ženy na rodičovské dovolené více izolované, než tomu bylo dříve. Na druhou stranu máme mnoho vymožeností této doby, které nám život usnadňují. Jsou to pračky, sušičky, odsávačky, jednorázové pleny a další, které naše matky neměly. Vše je také mnohem dostupnější, než tomu bylo dříve, jen je potřeba mít dostatek peněz, abychom si to mohli koupit.

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Mně bylo 33 let, když se mi narodila dcera, zatímco mojí matce bylo 22 let.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Ke spokojenému mateřství přispívá klid a dobré vztahy v rodině. Zdraví dítěte i nejbližších. A bohužel v neposlední řadě také to, že máte potřebné finance, abyste se nedostali do finančních nesnází nebo dluhů, ze kterých se těžko dostává.

Příloha č.8

J A N A

osobní údaje:

- 35 let
- střední odborné s maturitou
- zdravotní sestra
- zemědělec v soukromí
- vychovatelka v dětském domově
- rodiče jsou již léta rozvedení, oba mají nová manželství,
2 sestry (starší a mladší), nevlastní mladší bratr

- politicky se orientuje spíše pravicově
- bez náboženského vyznání

- svobodná, s partnerem jsou již více než 15 let a žijí spolu asi 10 let,
2 děti (dcera 4 roky, syn 8 měsíců)

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Určitě tátu. Mamka nás spíše kryla, když jsme cokoli udělaly a táta ten nás trestal, mlátil a křičel na nás. Takto si svoji autoritu vynucoval, takže jednoznačně byl autoritou on.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Myslím, že přípravu na mateřství jsem neměla nikde. Co si pamatuju, tak mě nikdo na nic nepřipravoval. Myslím, že mateřství musím zvládnout, jak to přijde.

Podle mého, by mi ani přenesená informace nic neřekla. Musím to prožít na vlastní kůži, přípravu si neumím představit. Nepomůže mi, že by mi o tom někdo vyprávěl, to mě na nic nepřipraví, to musím sama na vlastní kůži. Možná mi trochu pomohlo, pokud by se to tak dalo říci, že mám mladší sestru a občas jsem se o ni starala, ale to ani jako přípravu nepovažuji, protože to mateřství z mé strany nebylo. Bylo jen občasné hlídání mladší sestry.

Co si pamatuji, tak ani ve škole žádná příprava speciálně na mateřství nebyla. Na střední zdravotnické škole jsme se sice učili, jak se starat o nemocné lidi, ale to není příprava na mateřství.

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravy? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Vždycky jsem se ráda dětmi obklopovala, ale nějak mě nikdy nenapadlo, že já se svou spíše klučičí povahou budu mít vlastní děti. Přemýšlela jsem nad tím až ve chvíli, kdy jsme s partnerem dokončovali stavbu domu a tehdy jsem si říkala, že bychom mohli dítě mít.

O vlastní domácnosti jsem začala uvažovat, až když jsem byla se svým současným partnerem asi tak tři roky a on mne měl stále rád a nerozešel se se mnou (*úsměv*), teprve tehdy jsem si říkala, že bychom spolu mohli bydlet. Nejdříve jsme žili s mým partnerem, mojí sestrou a jejím přítelem v jedné domácnosti a teprve poté jsme se rozhodli postavit dům a mít něco vlastního.

Ale i když jsme se pro vlastní domácnost rozhodli, vůbec jsem netušila, jestli a jak to zvládnu (*úsměv*). Jsem v těchto věcech taková pomalá (*smích*).

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Já jsem vlastně vždycky chtěla jenom Péťu (*smích*), (*pozn. její partner*). Teprve když jsme spolu byli delší dobu a byli jsme šťastní, tak jsem si začala říkat, že bychom spolu mohli mít i to dítě. Ale vlastně bez něj by mne to ani nenapadlo...

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Protože jsem nikdy nebyla nijak muži obletovaná, moc mě toho v životě nepotkalo a spíše jsem si myslela, že budu v životě sama, tak jsem nad tím ani nikdy nepřemýšlela. Až vlastně, když jsem potkala Péťu, tak jsme spolu začali řešit, co a jak dál, dříve jsem na to myšlenky neměla. Myslela jsem, že dokončím školu, půjdu pracovat a bude... Teprve s Péťou jsme si začali říkat, že je třeba spolu nějakou dobu bydlet, abychom se poznali, a když to všechno fungovalo, tak jsem teprve začala plánovat, že bychom mohli mít nejprve společnou domácnost a poté dítě.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Myslím, že v současnosti mladí lidé spíše spoléhají sami na sebe. Myslím, že všichni chtějí být spíše samostatní. Tak jsme to měli i my, vzali jsme si hypotéku, postavili dům a od nikoho nic neočekáváme. Samozřejmě je každá pomoc vítána, ale určitě s ničím nepočítáme a zajišťujeme si vše sami.

Společnou domácnost s rodiči bychom ani nechtěli, přáli jsme si mít něco svého vlastního. Myslím, že společná domácnost by ani našim rodinným vztahům neprospívala.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

První reakce byla moc hezká, test jsem si dělala ráno a přítele jsem s touto informací došla vzbudit (*úsměv*). Oba jsme byli překvapení, ale oba jsme byli zároveň šťastní, bylo to moc hezké.

Při druhém těhotenství jsme byli překvapení asi ještě více, protože domácí test nám vyšel negativní, a navíc po prodělané manželovi nemoci (*pozn. rakovina varlat před třemi lety*) jsme měli strach, jestli to vůbec přirozenou cestou půjde. Takže překvapení, ale opět zároveň velká radost, že se to podařilo a nakonec, že všechno bylo také v pořádku a miminko máme zdravé. Jediné co, že při druhém *těhotenství* mi bylo v prvních měsících opravdu hodně špatně, takže to trochu kazilo naši radost (*úsměv*).

Při prvním těhotenství jsem očekávání od dítěte určitá měla. Představovala jsem si to... hrozně moc jsem si přála, aby to dítě bylo ve všem po partnerovi. No a myslím, že se mi to i splnilo (*úsměv*).

Podruhé jsem si přála jediné, aby to malé bylo zdravé. Nic jiného jsem si nepřála, neočekávala, nepředstavovala.

Přípravy jsem poprvé mnoho neřešila, jen opravdu to nejnnutnější, protože jsme měli složitou situaci. Ta byla dána tím, že partnerovi diagnostikovali rakovinu varlat, musel podstoupit operaci a poté chemoterapii, takže to pro mne bylo na prvním místě a přípravy na dítě jsem odsunula. Vlastně jsem se spolehla na podporu přátel a rodiny, od kterých jsme základní vybavu dostali darem nebo nám vše půjčili. Je to sice asi hrozné, ale tehdy jsem opravdu na dítě nemyslela, ale myslela jsem jen na Péťu, aby byl v pořádku.

Druhé dítě jsem nějak neřešila, jediné, co jsem si přála, aby byl připravený kočárek, postýlka, přebalovací pult a tak, což jsme již po prvním dítěti měli. Tím, že jsem nakonec rodila o

něco dříve, než jsem původně předpokládala, tak ani to samozřejmě nebylo zcela připravené, protože jsme si stále mysleli, že máme času dost (*smích*).

Na pověry a podobné věci nevěřím, nad ničím takovým jsem nepřemýšlela.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

To už si ani moc nepamatuji. Podruhé se asi všichni báli, jestli se nám vůbec otěhotnět podaří, takže si myslím, že se jim trochu ulevilo a byli rádi.

Reakce určitě byly pozitivní, ale určitě to nebylo, že by skákali metr nad zemí radostí. Přijali to pozitivně a bylo to tak.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Tak jako první to samozřejmě věděl partner, tomu jsem to řekla ihned. Potom jsme to řekli asi rodině a nejbližším přátelům. Při prvním těhotenství jsme to řekli později než u druhého, protože to mi bylo hodně špatně a potřebovala jsem od rodiny větší pomoc, hlavně kvůli dceři, aby ji babičky hlídaly.

Před nikým jsme tuto informaci tajit nepotřebovali.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Krásně. Oba porody pro mne byly nádherné. Otec u porodu byl v obou případech, a i když to moc bolelo, tak to pro mne byl úplně úžasný zážitek. Ani jedno těhotenství nebylo úplně ideální a nevzpomínám na ně úplně ráda. V prvním případě jsem sice vše snášela v pořádku, ale protože partner nastupoval na chemoterapii, tak tím se celý dojem kazil a nemohla jsem si těhotenství užívat naplno. Bylo mi úzko o něj, protože jsem byla v neustálém strachu o něj. Při druhém naštěstí tyto starosti nebyly, ale zase mi bylo téměř celé těhotenství špatně, a proto jsem si ani toto nemohla zcela užívat tak, jak bych chtěla.

Příchod domů u prvního dítěte byl provázen nástupem partnera druhý den na poslední chemoterapie, takže i když nám rodina připravila krásné přivítání, tak to bylo velmi složité a nemohla jsem se úplně radovat. Pokud jde ale o dítě, tak to bylo naprosto v pořádku, dcera byla naprosto úžasné miminko a v tomto ohledu jsme neměli žádné problémy nebo komplikace s příchodem domů. Spala, jedla, neplakala, takže jediné, co nám kalilo náladu byl náš nemocný tatínek...

U druhého dítěte byl příchod trochu dramatický, protože dcera měla velkou rýmu, když nás vyzvedávali v porodnici a já jsem se bála nakažení. Pořád se s malým chtěla muchlovat a já jsem z toho byla podrážděná, protože jsem nechtěla, aby ho nakazila... Doma to vypadalo jako po boji, nic nebylo připravené a vše se dodělávalo až po návratu. Sestavovala se postýlka, přebalovací pult, kočárek... Teď zpětně vím, že to bylo jedno, ale tehdy mě to mrzelo. Dnes jsem šťastná, že jsme všichni zdraví, a to je to nejdůležitější, žádný uklizený byt... byla jsem zbytečně nervní...

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Já jsem nijak o mateřství nesnila, přála jsem si zdravé dítě, které bude podobné svému otci, a to se zatím asi splnilo.

Myslím, že s čím jsem nepočítala, byly moje reakce a hrozný strach, jaký o děti mám. Nikdy jsem si neuměla představit, že se o ně budu takhle bát. I když mají nějakou drobnou nemoc, tak já hned šílím, co jim je a hrozně se bojím. Sama sebe vynervuji a hledám za tím mnohem větší problém nebo komplikaci, než to ve skutečnosti je, nemůžu spát a cítím celé dny tíseň. Nečekala jsem od sebe takové reakce. Nečekala jsem, že budu takový blázen a že se budu o děti tak moc bát, je to taková láska, která je pro mne naprosto nepopsatelná. Je to prostě celoživotní obrovský strach, se kterým jsem nepočítala, to mne překvapilo.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Partner je perfektní, myslím, že u prvního se tolik zapojovat nemusel, protože dcera byla úplně nekonfliktní. Pořádně zapojovat se začal až tak od jejích dvou, tří let. Se synem funguje ale mnohem více, perfektně. S čímkoli je potřeba, tak pomůže, pokud má čas, tak si jej bere... Je na něm vidět, že s dětmi ten čas trávit chce, že ho to baví a že je moc miluje.

U prvního se moje mamka moc nezapojovala, říkala, že pro ni je dítě až tak od dvou let. A opravdu to tak i bylo, s kočárkem na procházku nešla snad ani jednou, ale když byla dcera větší, tak si ji začala brát a chce s ní trávit spoustu času. Naopak partnerovi rodiče se zapojovali od začátku oba dva. Chodili na procházku s kočárkem, kdykoli měli čas, tak se snažili nám ulehčit a dělají to tak i dodnes, s oběma dětma.

Do výchovy jako takové nám nemluví, samozřejmě nám radí, co si myslí, že by bylo dobré, ale konečné rozhodnutí nechávají vždy na nás a naše rozhodnutí také akceptují a respektují. I když vím, že mají mnohdy svoje výhrady, tak nám je jen řeknou, ale nikdy nás neobchází.

Podle mého se zapojují úplně perfektně, kdykoli potřebujeme, rádi pomohou, ale zároveň se nevnučují tam, kam nemají. Opravdu úžasné.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Vůbec nad návratem do zaměstnání nepřemýšlím. Tím, že máme druhé malé dítě a rádi bychom další, tak to zatím vůbec neřeším.

Pokud to finančně půjde, nejraději bych se do práce nevracela a zůstala doma s dětmi i později. Případně šla pracovat pouze na částečný úvazek, jen po dobu, kdy budou děti ve školce nebo ve škole. Ale uvidíme časem, jak se situace vyvine, uvidíme podle finanční situace a možností.

Každopádně bych nikdy nestavěla práci nad děti, děti a partner pro mne vždy budou na prvním místě. Rodina je pro mne to nejdůležitější.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Dnes v podstatě nerozlišuji dny na svátky a všední dny, protože naše malé děti v tom rozdíl nedělají a vyžadují pozornost stále stejnou. Takže oproti dřívějšímu je ten rozdíl ohromný, dříve záleželo jen na mě, co budu dělat a jak s časem naložím. Dnes je pánem mého času někdo jiný (*úsměv*).

Dnes je pro mne svátek každý den, kdy je s námi doma partner, protože mi ubude mnoho starostí a povinností s dětmi. Jeho pomoc s dětmi je velká a tím je pro mne ten den volnější, a tedy i sváteční. Takže dnes nerozlišuji na klasické svátky, ale na dny, kdy jsme doma celá rodina pohromadě, a to je dnes pro mne svátek.

Jediné, co je pro mne problematické je, když máme vyrazit někam mimo domov a já zbytečně stresuji, že nestíháme. To mne na mě samotné štve, že se vystresuji kvůli takovým hloupostem, že se musím připravovat, abychom mohli v jedenáct vyrazit, a stejně to nestihneme... A podobné to je, když čekáme návštěvu, to se také zbytečně nervuji, ale neumím s tím nic udělat, i když si to uvědomuji. Nejvíce mě na tom mrzí, že přestávám být milá na děti a ony za to nemůžou.

Takže pouze vypravování z domu mi dělá problémy, ale zároveň vím, že jít pryč chci a jdeme rádi...

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Určitě děti vychováváme jinak, než jsem byla vychována já. Snažíme se jich hodně všimat, pořád na ně mluvit, všechno jim vysvětlovat, a hlavně mluvit pravdu. Dneska můžu říci, že pravdomluvnost se nám již u dcery vyplácí, protože se nám to vrací zpět. Co víme, tak nám nic nezatajuje, a i když jí třeba babičky řeknou, ať to neříká a že je to mezi nimi, tak ona přijde a řekne nám to. A to opravdu oceňuji a beru to jako velký klad naší výchovy. Ráda bych takto pokračovala dále, i když už dnes si myslím, že se synem to bude trochu složitější, protože již nyní pozoruji, že je oproti dceři jiný, možná složitější oříšek.

Kde si možná občas beru inspiraci ve výchově, je u partnerovy matky, protože si myslím, že ona kluky vychovala dobře a slušně. Určitě to nebylo jako u nás, kdy jsme byly bity a hodně se u nás křičelo. Ale bohužel i mně se stane, že na děti zakřičím, prostě je to zakořeněné, a i když se hodně snažím, tak to někdy vypluje ven. Ráda bych se naučila mít výchovu, kdy stačí autoritativně a jemně naznačit co a jak a děti by kmitaly (*úsměv*).

Snažím se vychovávat, jak nejlépe to umím a jak mi to je přirozené. Hodně na děti mluvím a vysvětluji jim, proč se, co a jak má dělat a nedělat. A samozřejmě jim chci hodně věřit a oni mou důvěru musí cítit.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Přineslo mi hodně obětí, hodně mazlení, hodně lásky. Bohužel toto vše na úkor obětí a lásky od partnera, protože na sebe máme méně času. To mi děti vzaly. Mateřství mi vzalo hodně času na sport a čas na sebe, teď prostě nemám čas, abych mohla dělat něco sama pro sebe, ať už cokoli, sportem počínaje, lenošením konče... Vzalo mi můj veškerý čas. A když už děti nemám u sebe, tak se věnuji restům v domácnosti nebo na zahradě. Protože ale vím, že se jedná jen o přechodnou dobu, tak to beru přirozeně, patří to k tomu.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Myslím si, že bych dítě adoptovat ani do pěstounské péče nechtěla, protože si myslím, že bych cizí dítě nedokázala milovat tak, jako svoje. Na druhou stranu by mi to možná hodně ulevilo od těch nervů, které jsou s tou velkou láskou k vlastním dětem u mě spojené. Myslím

si, že je rozdíl v citech, které cítíš k vlastnímu dítěti a které bys byla schopna dávat dítěti cizímu.

Vůči lidem, kteří adoptovali nebo mají dítě v pěstounské péči, předsudky nemám a jsem moc ráda, že takoví lidé jsou. Myslím, že tito lidé jsou úžasní, a naopak je spíše obdivuji, protože já bych toho asi schopna nebyla a děti si zaslouží milující rodiny. Samozřejmě je otázka, jak bych se zachovala, kdybych děti mít nemohla, ale myslím si, že bych byla spíše bezdětná.

Vůči dětem, které se k adopci dávají si myslím, že předsudky určitě existují. A nevím, jestli to jsou předsudky, ale sama věřím, že máme dané vlastnosti v genech, a i když se snažíš o sebelepší výchovu, tak geny, které to dítě má se nezaprou. Myslím si, že prostě určité vlastnosti jsou dány a nevím, jestli to jsou předsudky nebo fakt, ale to jsou věci, kterých se lidé při adoptcích bojí. A i já bych k tomu takto přistupovala. Sama věřím, že asi 80 % je dáno geneticky, což je podle mého fakt a nikoli předsudek.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Myslím, že role státu důležitá je a myslím, že Česká republika se stará poměrně dobře. Myslím si, že se prostě o rodiny stará.

Já osobně žádné státní podpory, kromě rodičovských příspěvků na mateřské a rodičovské, nevyžívám, protože na ni nedosáhnu. Ale myslím, že díky státu si mohou dovolit i sociálně slabší rodiny, dítě zabezpečit alespoň do takové míry, že nežijí na hranici bídy a nouze.

Také to, že můžeme mateřskou dovolenou čerpat až po dobu čtyř let, že to je opravdu luxus, který si tady v České republice moc lidí neuvědomuje. Lidé si neuvědomují, že to, že můžeme být s dětmi doma takto dlouho, je velké plus.

Oproti ostatním státům si myslím, že dělá náš stát hodně.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Protože s partnerem oba pocházíme z malého města, tak bychom se rádi z Prahy odstěhovali pryč. Máme v plánu, hlavně kvůli dětem a přírodě, odejít zpět do našeho rodného města.

Neznamená to, že je to tu špatné, ale my oba jsme vyrostli jinak a rádi bychom totéž pro naše děti.

Samozřejmě musíme počítat s tím, že již nebudeme mít k dispozici takové zázemí jaké je ve velkoměstě běžné, ale s tím se musí počítat. Takže určitě nějakou roli hraje a my jsme se rozhodli, že zde již nechceme být a v dohledné době se chystám z Prahy odejít do domu, který jsme si postavili. Vlastně jsme to měli v plánu ještě před mým mateřstvím.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Naši rodiče říkají, jak měli mateřství složité a že to bylo těžké, protože stavěli a nikdo jim děti nehlídal..., ale nevím, jestli to tak opravdu bylo. Nedokážu odpovědět, je to těžké...

V současnosti máme spoustu možností a nad vším hodně přemýšlíme, můžeme získat více informací, jsou pro nás dostupnější, ale jestli je to klad oproti našim rodičům, to nevím. Myslím, že dříve byla výchova dětí více standardizovaná, že byly určité mantinely, co se, jak má dělat, a tak k tomu také bylo přistupováno, zatímco dnes se snažíme k dětem a jejich výchově přistupovat více podle vlastního svědomí, než jak je to dáno společností. A myslím, že takovéto rozhodování a výchova podle vlastního názoru je mnohem těžší, protože je to na tobě a ty se pak se svým rozhodnutím musíš poprat, nikdo za tebe to rozhodnutí neudělá. Což si myslím, že dříve v mnoha případech bylo, přeci jen socialistický stát chtěl mít nad vším přehled, zatímco demokracie nám dává více variant. A tím to máme možná složitější, protože nikdo za nás jako dříve nerozhoduje.

Myslím, že současná doba je těžká, lidé se nechovají vždy správně a hezky, proto si myslím, že v současnosti je výchova dětí těžší. Myslím, že dříve k sobě měli lidé blíže, a to tu výchovu hodně usnadňovalo.

Já jsem první dítě měla v 31 letech a moje matka ve 20.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Zdravé děti a milující přítel. Láska.

Příloha č.9

K A M I L A

osobní údaje:

- 31 let
- Vysoká škola ekonomická
- administrativní pracovník v ČSOB / po mateřské návrat tamtéž
- otec je zaměstnán jako právník Ministerstva vnitra
- matka pracuje jako vychovatelka v dětském domově
- rodiče žijí v manželství / sourozenci dva – sestra a bratr, oba starší

- pravicově politicky orientovaná
- bez náboženského vyznání

- vdaná,
jedno dítě, dcera, dva roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Za autoritu jsem považovala oba rodiče, ale více tatku, protože byl přísnější. Můj táta pracoval jako vyšetřovatel na policii, takže ta autorita k němu nějak přirozeně patřila (*smích*). Byl hodně rázný, určitě více než mamka.

Určitě to nebylo dáno tím, že by nás táta trestal, ale jeho autorita byla přirozená, prostě to z něj vyzařuje. Trestali nás oba podobně, o to nešlo, vždycky nás vychovávali společně. Spíš asi z tatky to víc vyzařovalo, nevím, vždycky jsem z něj měla větší respekt.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Asi spíše v rodině. Neumím říct přímo příklad, spíš jak tak průběžně šel čas, tak asi to tak v běžném životě bylo, že jsem si od rodičů něco vzala.

Navíc mám starší sestru, která měla děti o hodně dříve než já, a tak jsem jí s nimi pomáhala a hodně jsem toho okoukala. Potom měl děti i bratr, a i jemu jsem s dětmi pomáhala. Se

sestrou a její rodinou jsem dokonce nějaký čas i bydlela, takže jsem viděla tu každodennost a vzala jsem si z jejich výchovy jak klady, tak zápory, které dneska aplikuji na vlastní dítě. (*úsměv*) Jako příklad můžu dát, že moje sestra vždy kladla důraz na to, aby holky jedly u stolu, zatímco můj bratr děti naháněl po celém bytě, aby něco snědly. A já aplikuji, jídlo u stolu (*smích*).

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravy? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Když jsem byla v pubertě, tak jasně, že jsem si představovala, že až najdu toho pravého, tak s ním založím rodinu, ale vůbec jsem si neuměla představit, v kolika letech to bude. Nad tím jsem až takhle neuvažovala, prostě až přijde, tak tu bude. Asi to vychází také z toho, že sama pocházím z velké rodiny, takže jsem nikdy neuvažovala nad tím, že bych žádnou neměla, rodinu jsem brala jako důležitou součást svého života a chtěla jsem jednou mít svojí vlastní. Přála jsem si i vlastní domácnost, ale nemusela jsem ji mít hned. Společnou a vlastní domácnost jsme si zakládali s manželem, tehdy ještě s přítelem. Až, když se vlastně objevil ten pravej (*smích*). A na to vlastně navazovalo všechno ostatní, až s ním jsme opravdu začali uvažovat o společné budoucnosti, manželství, rodině a všemu, co k tomu patří.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Nad tím jsem nikdy nepřemýšlela. Když jsem poznala Marka, tak to s ním bylo super a po čase jsme se prostě rozhodli, že spolu budeme bydlet, že se vezmeme a začali jsme spolu toužit po dítěti. Nějak to přišlo až s ním. Neumím říct, jestli bych bez něj nad mateřstvím přemýšlela nebo ne, možná ano, ale když jsme se poznali, tak mi bylo něco přes dvacet a rozhodně jsem neměla potřebu, mít teď hned dítě a tak. Prostě to s Markem přišlo postupem času tak nějak samo. Vize, že mám partnera, že spolu máme miminko a tvoříme spolu rodinu, to pro mne bylo důležité. Neumím si představit, že kdybych ho neměla, že bych si říkala, že chci mít dítě za každou cenu teď hned, to asi ne.

Pro mne bylo důležité, že to tak hezky dohromady dělá celek té naší malé rodiny...

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Nikdy jsem posloupnost životních událostí neřešila. Životu jsem dávala šanci, že jak co přijde, tak to přijde, a tak to bude. Určitě jsem to neměla rozplánované.

Třeba moje sestra taková je, ta si všechno musí naplánovat a potom podle toho žije, ale já jsem se takto nikdy nechovala a nedělám to ani dnes.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Myslím, že v první řadě se mladí dnes spoléhají na sebe, teprve potom nastupuje rodina, babičky, dědové. Bydlení máme vlastní na hypotéku, takže v první řadě se musíme spoléhat s manželem jeden na druhého a řešit výpomoc v rámci nás dvou. Potom teprve nastupují rodiče, ale protože nebydlí poblíž u nás, tak je to trochu složitější. No a hodně mi také pomáhá kamarádka. To mluvím hlavně o hlídání malého.

Pomoc určitě nevyžadujeme, je to čistě na nich. Když můžou, tak pomůžou, když ne, tak ne. Nikdo se za to na ně zlobit nebude. (*úsměv*)

Rodinu máme my dva a určitě od nikoho nečekáme, že nás bude živit nebo se o nás jiným způsobem starat. Bereme to tak, že je to na nás a když nám někdo z vlastní vůle chce pomoci, tak z toho máme radost, ale určitě to nevyžadujeme a nepočítáme s tím.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Dobrou, hezkou, byla jsem šťastná. Očekávání jsem neměla, jen jsem si přála, aby bylo všechno v pořádku, aby všechno dobře dopadlo.

Připravovat jsem se začala až v posledním měsíci těhotenství. Až tehdy jsem začala shánět nějaké věci. Dřív ne, protože jsem byla tak pověřivá, že jsem čekala téměř do konce.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Samozřejmě neznám všechny pověry, ale ty základní, jako nemít doma kočárek a postýlku, tak to jsme opravdu neměli. To přivezl Marek až, když jsem byla v porodnici.

A věcičky jsem připravovala ten poslední měsíc. Až tehdy jsem si všechno nakoupila, dříve opravdu ne. (*smích*) Měla jsem opravdu štěstí, že jsem s porodem vydržela až skoro do konce. Sice mě porod chytil asi o 14 dní dříve, ale naštěstí už to bylo v době, kdy jsem měla vše nejdůležitější nakoupené a připravené. Takže to bylo dobré.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Okolí reagovalo naprosto pozitivně. Všichni byli nadšení.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Jako prvnímu jsem to řekla samozřejmě Markovi a potom ostatním. Tím, že jsme byli na umělém oplodnění, tak vlastně všichni věděli, že jsme do toho šli, a tak čekali na informaci, jak to dopadlo. Rodina a nejbližší kamarádky věděli, že budeme umělé oplodnění podstupovat a také termín, kdy jsem na něm byla, a tak čekali, kdy zavoláme, jak to dopadlo. Všichni věděli, kdy se to stalo a čekali, jestli se to uchytlí nebo ne. A měli jsme velké štěstí, že se nám to podařilo na poprvé.

Hned po manželovi jsem zprávu, že se otěhotnění podařilo, jsem řekla asi mamce. A po mamce tak nějak postupně všem, nejlepší kamarádce, ségře... Postupně jsem to obvolávala (*smích*). Protože všichni čekali, jak to dopadlo, tak jsem opravdu, doslovně, všechny blízké obvolávala.

My jsme rodina, která si opravdu hodně volá, až se mi všichni kamarádi smějí, ale třeba s mamkou jsme na telefonu téměř pořád. (*také během rozhovoru jí telefon zvonil hned několikrát, volala maminka i bratr*) A to je také důvod, proč by se mi asi ani nepodařilo před nimi utajit to, že jsem někde v nemocnici a podstupuji nějaký zákrok. Takže také proto jsem to všem řekla, před nikým jsme tuto informaci o umělém oplodnění netajili, všichni to věděli a čekali spolu s námi na výsledek.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Rodila jsem nakonec císařským řezem v Motole. S porodnicí jsem byla spokojená, co se lékařů dospělých týče a s lékařkami, které měly na starosti mimina. Ale pokud jde o sestry, tak to bylo opravdu strašné. S člověkem po porodu opravdu cvičí hormony parádně a to, co jsem tam zažila za chování, to bylo dost hrozné.

Asi tím, že jsem rodila císařem, tak když mi řekli, že mám dítě, tak sice první pocit jako super, nádhera, mám dítě, ale nějak tomu nerozumíte. Nevím, jestli je to tím, že jsem si neprošla přirozený porod, ale prostě to úplně nedochází.

Císařský řez od začátku plánovaný nebyl, jeden den jsem šla na kontrolu a nechali si mě tam, protože malé špatně bilo srdíčko, tak aby to měli pod dohledem. Když se to do druhého dne nezlepšilo, tak se rozhodli, že udělají hned ten den císařský řez. Manžel přijel hned ráno, když se lékaři rozhodli, že malou vyndají. Celou dobu operace byl u toho, stál sice za sklem, ale viděl úplně všechno, celou dobu všechno sledoval... No a vlastně spolu s císařským řezem nakonec provedli ještě další operaci, protože mám v břiše hodně srůstů, mám srostlé

orgány, a už jsem na mnohých operacích byla, tak asi i během těhotenství se mi tam něco utvořilo a když jsem byla otevřená, a to břicho mě hodně bolelo, tak mě trochu přispali, a ještě odřízli jiné věci. (*úsměv*) A když mě potom vzbudili a ukázali mi ji, tak jsem si řekla, dobrý no. (*úsměv*) Já jsem dostávala silné tlumící léky, proti bolesti, protože jsem ztratila hodně krve a hodně mě bolelo břicho po tom zásahu, jak prořezávali ta střeva, takže jsem byla hodně utlumená.

Myslím si, že jak se po porodu klasicky spouští ty mateřské hormony, tak bych řekla, že po císaři to není tak rychlé a nějak jsem nedokázala pochopit, že už to dítě mám. Když mi potom malou přinesli na kojení, tak jsem si říkala, no to je hezký a co jako s tím (*smích*). To bylo docela veselý. Ty city najely až později.

A jak vzpomínáte na těhotenství?

Na těhotenství opravdu dobře, neměla jsem žádné komplikace, ty přišly až potom. Těhotenství bylo opravdu hezké. Na konci těhotenství už jsem sice byla taková unavenější, ale vzpomínám na toto období v hezkém.

A příchod domů?

Na to také dobře, Marek nám to doma krásně všechno přichystal, takže to bylo pěkné. Návrat domů byl hezký. Komplikace nastaly až později, kdy asi dva měsíce po porodu mi začaly hrozná bolesti zad, že jsem nebyla schopná se o malou celý den starat a manžel si musel vzít ošetřování a být s námi doma. Navíc k tomu se přidaly problémy psychického rázu, že nejsem schopna se o svoje dítě postarat a tak podobně, měla jsem opravdu těžké deprese. To už moc příjemné nebylo, skončila jsem na antidepresivech a musela jsem se léčit. Dnes už je ale zase všechno v pořádku, i když záda ještě úplně v pořádku nejsou, tak psychicky jsem se už naštěstí dala dohromady. Na tohle období opravdu nevzpomínám zrovna ráda.

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

I když jsem dříve hodně času trávila se sestrou a jejími dětmi, tak to člověk stejně nevidí do detailu všechno, dokud nemá to vlastní dítě. Je jasný, že je to náročné, hlavně přes den, kdy jsme spolu sami a ona řve. Nebo když byla malinká a budila se na kojení každé dvě hodiny, člověk nespí, tak to je náročné. Tak to jsem si nedovedla představit, to si člověk představit nedokáže, dokud to všechno nezažije na vlastní kůži. I když o tom všem víte, tak připravit se na to podle mého názoru nedá, dokud to dítě nemáte, to si musíte prožít.

Já jsem si nějak dopředu nepředstavovala, jestli to bude náročné nebo ne. Možná radši (*smích*). Třeba moje sestra mi vždycky říkala: „to si nepředstavuj, to prostě uvidíš, až to přijde“.

A nastala za ty dva roky nějaká situace, kdy jste si řekla, tak tohle ne, na to jsem opravdu nebyla připravená?

Tak třeba to, že si Lucinka teď v zimě zlomila nohu. To mě opravdu nenapadlo, že by se nám to mohlo v roce a půl stát. Tak na tohle jsme opravdu připravení nebyli (*smích*). Tak to byla taková ta nenadálá situace, na kterou jsem se nijak ani připravit nemohla. Nohu si zlomila s manželem při sáňkování, takže on z toho byl naprosto vyřízený, protože to byla tak trochu jeho vina. Malá to ale zvládala naprosto perfektně a na pohotovosti byla oproti tatínkovi naprosto klidná a v pohodě. Dodnes manžel říká, že si to stále vyčítá a od té doby má o ni mnohem větší strach.

Malá zlomenou nohu v sádře zvládala naprosto úžasně, naučila se to ovládat, manipulovat s ní a opravdu klobouk dolů, zvládla to úplně perfektně.

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Partner se zapojuje bezvadně. Občas mi říká, že na ní nesmím tolik rvát (*smích*). Ale je jednoduché říkat takováto moudra, když celý den neposloucháte to kňourání, fňukání a řev, no a většinou vybuchnu zrovna, když on dorazí domů. (*smích*)

Naštěstí se nijak v názorech na výchovu nerozcházíme a shodujeme se. Jediné, co opravdu jemu přijde přehnané, že někdy hodně křičím. Já jsem taková vybuchovací, a to bohužel asi úplně nezměním, když prostě něco říkám po několikáté, tak už prostě vybuchnu a zakřičím na ni. To manžel pochopit nedokáže. Ale jinak to je všechno jednotné.

No a prarodiče? Respektují všechno, co chci. Nedělají nic za našimi zády a nijak nám do výchovy nemluví. Vlastně spíše, než vyloženě do výchovy se zapojují jen aby s ní trávili čas. Chtějí si to s ní užívat, a ne ji nějak drezurovat nebo vyloženě vychovávat. Jasně, nedovolí jí všechno, ale klasickou výchovu nechávají na nás a oni s ní jen blbnou. (*úsměv*)

S manželovou maminkou je to teď trochu komplikovanější. Manželovi tatínek zemřel, když byl hodně malý a jeho maminka potom měla dlouholetého partnera, asi dvacet let. Bohužel i on teď zemřel a po jeho smrti se hodně stáhla do ústraní. Do té doby fungovala naprosto perfektně, stejně jako naši. Teď se hodně všeho bojí a je hodně na nás, abychom ji zapojovali a my se snažíme, tak snad se brzy srovná. Je to tak, že když my přijedeme k ní, tak je všechno v pořádku, ale hodně se teď bojí kamkoli cestovat. Snad ji to brzy přejde...

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Zrovna teď se mi stalo, že mi ze zaměstnání volali, jestli bych se už nechtěla vrátit, protože jim někdo odešel a oni mi to místo nabídli. Ale já chci zůstat s malou do jejích třech let doma, takže jsem je zatím odmítla. Potom ale nevím, nejsem ten typ člověka, který by nějak něco plánoval, ale nějak to půjde. Zatím počítám s tím, že se vrátím tak, odkud jsem nastoupila na mateřskou. Malá půjde za rok do školky a já uvidím, jak to všechno budeme zvládat. Neumím si to takto dopředu rozplánovat, ani nad tím nějak moc přemýšlet.

Každopádně určitě vždycky slevím spíše v práci, než abych měla slevovat vůči dítěti. Malá je na prvním místě. Nejsem karierní typ, jako je třeba moje sestra, která téměř vše podřizuje kariéře.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Změnilo se to ve smyslu, že než jsme měli dítě, tak jsme se mohli kdykoli sebrat a kamkoli vyrazit. Zatímco teď, když chceme někam vyrazit sami s manželem, tak si musíme zajistit hlídání pro malou, takže už to není tak časté. Změnilo se to tedy tak, že teď musíme trochu plánovat.

A změnil se nějak denní harmonogram všedního dne a svátku, když máte doma i tátu? Jak ho prožíváte teď?

Samozřejmě je pro mě uvolněnější den, když je Marek doma, protože si spolu hrají a já se mohu věnovat i něčemu jinému. Víkendy mám ráda. Je to jiné, když jsme doma všichni, než když jsme doma sami dvě, víc si odpočinu, nebo vyrazíme někam na výlet. Sama s malou přes týden moc nevýletím. Možná až bude trochu větší a bude tomu více rozumět, tak někam vyjedeme i samy dvě, ale zatím ne, zatím takovéto akce podnikáme jen s tatínkem.

Je něco, co Vám přes den dělá, nebo dělalo, největší problémy?

Mně asi dělá největší problém to, že když třeba dvě hodiny v kuse řve a řve a já už si s ní nevím rady. Tak to jsem na nervy, a to mi dělá velké problémy. Jinak něco každodenního asi ne, nebo si to nějak neuvědomuji.

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

(dlouhá pauza) Já přemýšlím. Nevím, máme to tak nějak podobné, jak chceme malou vychovávat. Asi se pokusíme najít nějakou střední cestu mezi vším, co známe.

Co si třeba uvědomuji, že mi vadilo u našich bylo, že jsem nedostávala žádné kapesné a nenaučila jsem se hospodařit s penězi. Když jsem byla v pubertě, tak vždycky, když jsem potřebovala nějaké peníze, tak mi je naši dali a neřešili, jak dlouho je mám, nebo na jak dlouho je mám. Neměla jsem pravidelný přísun, se kterým bych se musela naučit hospodařit, a to mi v pozdějším období života docela chybělo a musela jsem se to doučit, což bylo docela náročné. To se mi líbí třeba u sestry, že holčičky mají svoje kapesné, které od rodičů pravidelně dostávají a ony vědí, kolik na ten týden mají a učí se s tím od mala nakládat. Holkám je teď 13 a 11 a dostávají asi 40,- nebo 50,- korun na týden a musí s tím vyjít, když si třeba ve škole chtějí koupit nějakou dobrotu, tak už teď na základní škole se učí s penězi pracovat, aby vyšly, jak potřebují. Tak to bych třeba chtěla dělat jinak než naši a chtěla bych Lucinku naučit s penězi hospodařit od mala. Protože já jsem to opravdu neuměla.

Jinak to, co si nesu důležitého ze své rodiny, bych jí ráda předala. Je to například to, že spolu jako rodina držíme hodně pohromadě, že jíme společně u stolu, jak už jsem říkala a další.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Co mi vzalo? (*začíná smích*) Svobodu, co měl člověk před tím, než měl dítě. S tím jsem samozřejmě počítala, ale když dostanu otázku, co mi mateřství vzalo, tak mě napadne tohle. Také jsem byla více společenská a teď jsem se uzavřela hodně do sebe. Až teď poslední dobou se zase začínám vracet do společenského života, jako že si jdu třeba sednout s kolegy z práce a znovu se začínám více zapojovat do okolního života.

A co mateřství přineslo?

Nádhernou holčičku (*smích*). Pro mě je hrozně hezký pocit té naší rodiny. Toho, že tvoříme tu naši rodinu dohromady. To je pro mě nádherný a je to asi to nejvíc, co teď vnímám.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Tím, že moje mamka v dětském domově pracuje, tak od malička vidím a znám děti z dětských domovů a kdybych neměla vlastní děti, tak bych z adopce nebo jiného osvojení dítěte měla strach. Myslím si, že geny od původních rodičů v těch dětech jsou a jen tak nezmizí. Mně je těch dětí i líto a já bych si je adoptovala, ale na druhou stranu se bojím toho, že by mi v osmnácti letech řekli ahoj a my jdeme najít svojí pravou maminku. Kdybych

uvažovala o adopci, tak by to muselo být úplně malé mimino. Ale nevím, jestli bych v reálném životě byla opravdu schopna dítě adoptovat.

Znám holku, kterou jsme z dětského doma měli doma a dobře ji znám, tak třeba takové dítě bych si asi byla schopná adoptovat, ale jak říkám, tu holčičku já znám... Ale zase vzít si úplně cizí dítě... nevím. Je to hrozně těžké zodpovědět tuto otázku, když jsem v situaci, kdy mi řeknou, že opravdu děti mít nemůžu, nebyla. Když je mít nemůžeš, ale toužíš po nich... asi bych byla schopná adoptovat úplně malinké dítě, ale z dětského domova už asi ne. Tam už bych se bála, že tyhle větší děti jsou otráskané tím děcákem a jejich povaha už je díky tomu zformovaná a nemyslím, že úplně kladně.

Jaký máte názor na předsudky vůči adoptovaným dětem?

Je spousta lidí, kteří do adopce jdou, ale také nejdou a zrovna Ti, kteří se nakonec rozhodnou adopci nepodstoupit, tak se bojí právě toho, že opuštěné děti mají jistou genetickou výbavu, se kterou se nedá ani výchovou nic dělat. Věřím, že tento názor je opravdu zakořeněný.

Já sama jsem viděla mnoho dětí, které odešly do rodin, kde je láskyplně vychovávali a oni stejně v osmnácti odejdou a chtějí hledat biologické rodiče. To je věc, kterou vidím z blízka a viděla jsem to i na kamarádech, které jsem sama v dětských domovech měla. A i když se o ně biologická matka nikdy nestarala, tak ty děti tam nějaký ten pud mají a v osmnácti letech za ní odejdou a pěstounským rodinám řeknou „na shledanou“ a už se nikdy neukážou. Z toho bych měla velký strach. A myslím, že jestli se lidé něčeho bojí, tak je to právě tohle. Ale potom je samozřejmě spousta lidí, kteří adopci podstoupí, nebo i osvojení do pěstounské péče. Já osobně bych si to asi uměla opravdu představit pouze u toho mimina, ale u větších dětí už ne. Asi bych si spíše život zařídila jinak, kdybychom nemohli mít děti. Více bychom cestovali po světě. Přeci jen, v rodině děti máme a máme spolu tak blízký vztah, že určitou kompenzaci vlastního dítěte bychom u nich vždycky našli.

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Myslím si, že pomoc je důležitá. Jsem ráda, že dostávám alespoň nějakou mateřskou. Také to, že máme možnost být s dítětem doma tři roky, což nám stát svou podporou umožňuje. Ve Francii jsou doma třeba jen asi šest týdnů a potom tradá zpět do práce. Takže jsem ráda, že náš stát umožňuje to, že můžeme být s dítětem doma tři roky a užít si ho, dokud je malé. Nevím, jestli nás stát zajišťuje vyloženě dobře, ale zase na druhou stranu ani nejsem ten typ, abych říkala, tohle by měl stát dělat jinak a tohle by měl zajistit a tak. Moc do politiky nefušuju a spíše se snažím přijímat a vidět to dobré, co je nám nabízeno. Radši to moc

nerozebírám, protože jsem typ člověka, který by nad vším moc přemýšlel a bral si moc osobně, to že to nejde tak, jak bych si to představovala a proč se ostatní nechovají správně apod.

Neumím říct, co by teď měli naši zákonodárci změnit. Prostě si užívám možnost být s Lucinkou tři roky doma, protože to stát umožňuje a jsem za to vděčná. Nedovedu si představit žít třeba ve Francii, kde bych musela dítě po několika týdnech dát na hlídání cizímu člověku a jít do práce. Jsem ráda za to, co máme. Takže jsem spokojená, nenapadá mě nic, co bych opravdu od státu chtěla a nemám to. Zatím mi nic nechybí.

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

No, my zrovna přemýšlíme, že bychom se odstěhovali pryč. Ale bylo by to do baráčku, protože byt v paneláku nás přestává naplňovat. Ale to je otázka nejdříve dvou, tří let a potom bychom rádi někam za Prahu. Tím, že kulturně s malou zatím nikam nechodím, tak asi ani nevyužívám to, co by nám tato městská část nabízela. Teprve teď jsem se začala rozhlížet po nějakém cvičení s dětmi. To si myslím, že je opravdu dobré, že je kam s malými dětmi jít a něco s nimi podnikat. Protože, co pořád dělat s tím dítětem sám, že? Ale umím si to představit až teď, do teď jsem žádnou potřebu vyhledávat společnost ostatních maminek a dětí neměla. Chtěla jsem být s malou sama a družít jsem se nepotřebovala. Když to řeknu naplno, nebyla jsem zvědavá na to, abych poslouchala od jiných maminek o jejich dětech. Ale teď už si myslím, že by malá ocenila společnost i jiných dětí a myslím, že je příjemné, že je to tady na naší městské části nabízené a je i poměrně výběr. Je dobré, že to tu je a funguje to. Je dobré, že může s ostatními dětmi chodit cvičit, plavat a další.

A důvod, proč jsme si pro život zvolili tuto městskou část je v tom, že jsem tady dříve už bydlela s kamarádkou a znala jsem to tu a byla jsem tu zvyklá. Proto, když jsme hledali byt, tak jsme se rozhodli jít sem. Ale spokojená tu vyloženě nejsem, panelák mě už štve a kdybychom na tom finančně byli lépe, tak bych se asi do baráčku odstěhovala okamžitě.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Moje mamka je typ člověka, který věci moc neřeší, takže asi ani neřešila, jestli to měli složité. Myslím, že velký rozdíl je v dostupnosti informací, dříve si myslím, že informace

nebyly, zatímco dnes jich máme možná až moc. Je hodně možností, což dříve asi nebylo. S dětmi se vyšlo před dům, kde si hrály na písku, a to bylo všechno a nic víc se neřešilo. Nevím, kdy to bylo snazší, máme oproti našim rodičům více možností trávení volného času, jako je právě to cvičení nebo plavání, což dříve nebylo.

Ale kdo z nás to měl snazší, to nevím, každá doba má své.

Já jsem svoje první dítě měla ve 29 letech a moje mamka ve 20 letech.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Rozhodně rodina, můj partner.

Příloha č.10

L A U R A

osobní údaje:

- 35 let
- Vysoká škola zemědělská
- práce v administrativě
- státní správa
- státní správa
- rodiče žijí v manželství / bez sourozenců

- spíše pravicově orientovaná
- bez náboženského vyzvání

- vdaná,
jedno dítě, chlapec – dva roky

Kterého z rodičů jste spíše vnímala jako autoritu?

Oba rodiče považuji za autority. Vždy se na naší výchově podílely rovným dílem, trestal asi spíše otec, ale myslím, že to vždy bylo po dohodě obou dvou. U nás doma se nikdy moc nechválilo, asi ani přímo nekritizovalo, nebo alespoň ne nějak výrazně.

Byla příprava na mateřství v rodině nebo ve škole?

Co si pamatuji, tak jsme ve škole, tedy ještě na základní škole, měli rodinnou výchovu, kam spadalo i vaření a nějaké domácí práce, ale jestli šlo přímo o přípravu na mateřství, to si nějak nevybavuji.

Takže pokud jsem někde něco pochytila, tak to bylo určitě v rodině. Cílená příprava to ale asi nebyla, neuvědomuji si nic takového. Sama vlastně ani nevím, jestli je možné se na vlastní mateřství nějakým způsobem připravit.... myslím, že ne. (*smích*)

Jaké byly Vaše začátky úvah o rodičovství a přípravě? Určitě jste měla nějaké sny o mateřství a vlastní domácnosti již v pubertě.

Sny o vlastní domácnosti nejvíce nabíraly na síle, když jsem se doma s rodiči pohádala nebo mi něco zakázali a já to moc chtěla. To jsem vždycky začala vyhrožovat „počkejte, až mi bude osmnáct, to se hned odstěhuju a budu si moci dělat, co sama budu chtít...“ (*smích*). Jasně, že když mi bylo osmnáct, tak jsem se nikam hned neodstěhovala, ale hezky dostudovala, našla si práci a partnera a teprve poté jsem se od našich odstěhovala. To jsou vždycky takové řeči a jsem moc zvědavá, jestli mě to čeká i s mým dítětem (*úsměv*).

Co se mateřství týče, tak jsem s tím tak nějak odjakživa počítala, že to přijde, ale nijak zásadně jsem nepřemýšlela nad tím, kdy to bude. Chtěla jsem nejdříve být alespoň trochu zajištěná a mít toho správného partnera, se kterým si potom tu rodinu budu přát mít. Takže nějaké přípravy asi nebyly, prostě jsem jen čekala na správnou dobu.

Existuje nějaký rodinný plán? (Plánovala jste mateřství a partnerský svazek dohromady nebo zvlášť?)

Určitě jsem si vždycky přála mít nejdříve manžela a teprve poté si pořídit dítě. Nikdy jsem neuvažovala nad tím, že bych byla matka samoživitelka.

Plánovala jste vlastní společenský status? Například nejprve ukončení školy a poté další body?

Asi ano, nejdříve jsem si chtěla dodělat střední školu, potom vysokou, něco vidět, procestovat alespoň nějakou část světa a možná i něco dokázat v zaměstnání. A když pak budu mít partnera, se kterým budeme již nějakou dobu žít, tak si pořídit vlastní bydlení, mít nějaké peníze na účtu, vdát se a teprve poté založit rodinu. No, a tak nějak to i opravdu bylo. Nejsem typ člověka, který by si chtěl zakládat rodinu a nebýt hmotně zajištěn.

Kdo dnes mladým rodinám pomáhá? Spoléhají se spíše na sebe nebo na rodiče? Bydlení máte vlastní nebo u rodičů?

Věřím, že dneska se spoléháme hlavně sami na sebe, jasně, najdou se i výjimky, kdy se mladí spoléhají na rodiče, co jim dají, ale taková ta střední třída jako jsem já, tak my si vše zajišťujeme sami. Samozřejmě pomoc od rodičů nebo přátel neodmítáme a nepohrdáme jí, ale nebereme ji jako samozřejmost, je čistě na nich, zda nám nějakým způsobem chtějí pomoci. Dneska jako největší pomoc beru čas, který jsou ochotni jak moji, tak manželovi rodiče trávit se svým vnoučetem.

Bydlení máme svoje, i když jsme si částečně museli brát na byt hypotéku.

Jakou jste měla reakci, když jste zjistila, že jste těhotná, měla jste nějaká očekávání, a jak jste se začala na příchod dítěte připravovat?

Moje reakce byla pozitivní, dítě jsme si s manželem přáli, takže bylo jen otázkou času, kdy se nám to podaří a na testu se mi objeví dvě čárky (*úsměv*). Ale také je pravda, že jsem si v tu chvíli najednou uvědomila, že starý život končí a budeme se v mnohých věcech muset omezit, hlavně tedy já ve svých aktivitách. Samozřejmě je to tak nějak dočasné, ale i tyto myšlenky se mi najednou začaly honit hlavou. Takže sice jsem byla ráda, že se mi podařilo otěhotnět, ale zároveň jsem měla hrůzu z toho, co mě čeká.

Očekávání jsem neměla žádná, jen jsem si přála, aby to malé bylo zdravé a nic se nepokazilo. Co přijde, jsem si moc nepředstavovala, jen jsem doufala, že všechno zvládnou a moje dítě bude hodné (*smích*).

Přípravy začaly asi tak v druhé polovině těhotenství, kdy jsme za sebou měly všechna důležitá vyšetření, a vše bylo v pořádku. Do té doby jsem jen po internetu koukala a vybírala, co by se nám tak hodilo, ale potom jsme pomalu začali objíždět obchody a vybírat kočárek a další potřebné věci přímo na místě. Něco jsme také dostali od přátel, kteří již děti mají, a tak nějak se nám to do konce těhotenství všechno sešlo.

Věříte na pověry kolem narození dítěte a mateřství?

Nevím, jestli přímo věřím, ale kočárek jsme si do bytu nepřivezli hned, ale manžel jej v obchodě vyzvedával, až když jsem byla v porodnici. I postýlku manžel připravil až po porodu. Ostatní věci jsme ale doma měli normálně připravené.

Jak reagovalo na zprávu o Vašem těhotenství okolí?

Naše okolí reagovalo kladně, nevím o jediné špatné reakci. Ani moje, ani manželovi rodiče nedávají své city moc najevo, takže se asi na první pohled zdála reakce trochu chladná, ale myslím, že spíše oni to ve svém věku berou tak trochu na ty pověry, a proto čekali, až se malý narodí a vše bude v pořádku.

Kamarádi a zbytek rodiny nám všichni pogratalovali a myslím, že byli rádi za nás.

Komu jste zprávu o těhotenství řekla jako prvnímu, případně musela jste tuto zprávu před někým tajit? Pokud ano, jakým způsobem jste to řešila?

Jako první jsem to řekla svému manželovi. Potom jsme to řekli rodičům a sourozencům. Následně asi nejlepším přátelům a ostatním známým, které jsme potkali. Nebo, když se

někdo zeptal, tak jsme s tím nedělali žádné tajnosti, ani s pohlavím nebo jménem, jak to mnozí dělají.

Před nikým jsme tuto zprávu tajit nemuseli.

Jak vzpomínáte na narození dítěte? (kde, přítomnost otce u porodu, jak vzpomínáte na těhotenství, porod a příchod domů?)

Na těhotenství vzpomínám dobře, téměř celou dobu jsem měla těhotenství bez komplikací, takže si nemám na co stěžovat. Až ke konci těhotenství jsem začala mít problémy s otékáním nohou, ale nebylo to nic, co by se nedalo snést, myslím, že tím trpí většina těhotných.

Manžel u porodu byl a byl mi velkou oporou. Hlavně psychickou, byla jsem ráda, že tam nemusím být sama.

Na porod zrovna ráda nevzpomínám, protože tu bolest jsem si nedovedla představit (*úsměv*). Ale abych mohla mít vlastní dítě, tak k tomu porod a vše s ním spojené patří. Jinak jsem měla porod bez komplikací, takže vše bylo vlastně v pořádku.

Když jsme přijeli z porodnice domů, prospal ze začátku malý celé dny a noci, ale za pár dní to bylo trochu složitější. Občas míval období, že plakal a plakal a já jsem nevěděla, co mám dělat, jak mu mohu pomoci, aby neplakal. Dnes je to ale mnohem lepší, také už je velký (*smích*).

Jaký byl Váš sen o mateřství a jaká je nyní realita? (co se vyplnilo a co ne?)

Nastaly situace, na které jste nebyla připravena?

Nijak zvlášť jsem si mateřství nevysnívala. Spíše jsem měla obavy, jestli všechno zvládnu. Nakonec to tak asi bylo lepší, protože spíš jsem se připravovala na horší variantu, než to nakonec bylo. Alespoň co se týče toho, když byl syn miminkem.

Na co jsem asi připravena nebyla, je zodpovědnost, kterou nyní k synovi cítím. Když se nad tím zamyslím, tak jsem asi nebyla připravená ani na to, že se o něj budu tolik strachovat a že tento strach se bude stále posilovat, nikoli ustupovat s jeho věkem a větší samostatností. Je to spíše horší a je mi jasné, že se to bude stupňovat a já se s tím budu muset naučit žít, abych se nezbláznila strach, protože je potřeba, aby se osamostatnil, a k tomu bude patřit to, že jej budu muset více opouštět a nemít ho pod stálým dohledem. To pro mne bude opravdu velmi těžké a na to jsem určitě připravena nebyla...

Jak se do výchovy dítěte zapojuje partner a prarodiče?

Partner se zapojuje, jak jen může. Je to ale složité, protože hodně času tráví v zaměstnání. Tak to určitě je ve většině rodin. Pokud ale doma je, samozřejmě se synovi věnuje a snaží se s ním nejen hrát, ale také mu něco předat, a to si myslím je výchova pro budoucnost.

Prarodiče se do výchovy mnoho nezapojují, protože nebydlí v blízkosti a ta trocha času, kterou se svým vnukem tráví, věnují spíše hraní než nějakému vychovávání. Samozřejmě mu nedovolují úplně vše, nějaké hranice jsou, ale jak moji rodiče, tak rodiče partnera se snaží dodržovat námi stanovenou výchovnou linii.

Jak nyní pohlížíte na možný návrat do zaměstnání? (sladění mateřské a zaměstnání, společenských aktivit, slevíte v práci vůči mateřství?)

Můj návrat do zaměstnání se pomalu, ale jistě blíží. V současnosti se snažím se zaměstnavatelem dohodnout na částečném pracovním úvazku. Zatím to vypadá, že mi bude vyhověno a budu se tedy do před mateřských pracovních kolejí vracet pomalu (*smích*). Syn začal od září chodit do školky, alespoň na pár hodin. Již po několikáté si ze školky přinesl nastydnutí nebo nemoc, takže jsem ráda, že se zatím nemusím ze zaměstnání omlouvat, když s malým potřebuji zůstat doma a starat se o něj. Doufám, že až do zaměstnání nastoupím, tak bude syn již ve školce aklimatizován a bude vůči nemocím imunní... jinak si myslím, že slučování práce a mateřství bude složitější. Pokud to půjde, tak vždy budu upřednostňovat syna před prací, ale naštěstí máme jedny prarodiče již v důchodu, takže budou moci případně zaskočit k nemocnému synovi, abych já mohla chodit do práce a nepřišla o ni.

Pokud jde o společenské aktivity, tak tam je to trochu složitější. Pokud chceme vyrazit s manželem společně, musíme si sehnat někoho na hlídání, takže je potřeba takovéto akce plánovat více dopředu. Pokud jdu do společnosti pouze já, tak hlídá manžel a je to jednodušší.

Můžete porovnat, jak se změnil prožitek běžného a svátečního dne nyní a před tím, než jste měla dítě? (Jaký je Váš harmonogram? Co Vám ve dni dělá / dělalo největší problémy?)

Nyní, když jsou synovi téměř tři roky, tak už je to mnohem jednodušší, než tomu bylo, když byl malé miminko. Samozřejmě i dnes se vše točí kolem něj, ale už je možné mnohé věci, které máme v každodenním harmonogramu, upravit a přizpůsobit se určité výjimce. Například už není nutné být doma přes poledne, aby mohl jít spát. Dnes už vydrží celý den bez spaní, takže můžeme bez problémů vyrazit na výlet nebo na návštěvu a nemusíme přitom přemýšlet, kde bude spát, nebo co bude jíst, protože už může jíst cokoli atd.

Toto byly dříve největší komplikace, malý dokázal přes den usnout jen ve své postýlce nebo v autě, bohužel nespál v kočárku, a tak jsme vždy museli plánovat jen na půl dne. Dnes už je to jiné. Také s jídlem to bylo dříve tak, že jsem vždy musela vařit a balit speciální jídlo pro něj do termosky nebo mít s sebou skleničku s již hotovým jídlem, ale to bylo jen ve výjimečných případech. Chtěla jsem, aby jedl domácí stravu, a ne tu z kupovaných skleniček (*úsměv*).

V čem jsem měla největší problém já bylo, že vždy, když jsme někam vyráželi, tak ať jsem si dala k dobru kolik času jsem chtěla, nikdy jsem to nezvládla na čas. Vždy mi do toho něco přišlo, ať už šlo o přebalení na poslední chvíli pokakaného dítěte nebo odmlouvání při oblékání... vždy to bylo něco a já jsem z toho šlela...

V jakém duchu budete dítě vychovávat? Budete navazovat na vlastní nebo partnerovu výchovu? (Reprodukuje původní rodinu / mateřství?)

Ráda bych si našla vlastní cestu. Já sama jsem byla vychovávána velmi přísně. Musela jsem poslouchat na slovo a každý prohřešek se trestal. Trestem bylo většinou domácí vězení, a podobně. Proto bych chtěla být tolerantnější, chci, aby syn měl také vlastní možnost volby. Jasně, pravidla musí být daná a dodržována, jen si myslím, že ne vše musí být nalajnováno rodiči a děti se mohou rozhodnout sami.

Manžel byl v tomto ohledu asi vychováván lépe a něco od jeho rodičů bychom využít mohli. Co bych ale ráda předala svému dítěti je, že stejně jako já bude vědět, že jej rodiče milují a udělají pro něj cokoli.

Mateřství znamená jistou změnu, kterou pocítí každý. Co mateřství přineslo Vám, případně co Vám vzalo?

Mateřství mi dalo pocit důležitosti pro nějakou bytost a s tím související zodpovědnost za ni. Vaše dítě je na vás závislé, a hlavně ze začátku odkázané jen na vaši pomoc a na 100 % se na vás spoléhá, věří, že ho nemůžete zradit. A tato důvěra je hrozně zavazující a také povznášející...

Co mi přineslo je láska, kterou ke svému synovi cítím. Nevěřila bych, že takový cit existuje, kdybych ho sama necítila (*smích*).

A co mi vzalo? Postavu, klidný spánek a bezstarostnost. S něčím z toho počítáte a přijímáte to, s dalším se musíte teprve naučit žít.

Jaké rozdíly vidíte v mateřství biologickém a sociálním? (Jaký máte názor na adopci a ty, kteří adopci podstoupili? Myslíte si, že v současnosti existují nějaké předsudky týkající se adopce?)

Osobně neznám nikoho, kdo by si dítě adoptoval nebo se věnoval pěstounské péči, takže můžu mluvit jen teoreticky. Všechny, kdo toto absolvují, obdivuji, protože si myslím, že pro děti bez domova je nová rodina velmi důležitá. Sama si ale nedovedu představit, že bych provozovala pěstounskou péči nebo si k vlastnímu dítěti nějaké adoptovala. Nevěřím, že bych je dokázala milovat stejně. Myslím, že bych vždycky měla vlastní dítě raději než to „cizí“.

Kdybych ale děti mít nemohla a moc po nich toužila, asi bych na to koukala jiným pohledem. Nedokážu to ale říci a ani jsem nad tím nikdy nepřemýšlela. Vždycky jsem věřila, že pokud se rozhodnu dítě mít, tak bude moje vlastní.

A předsudky? Asi existují a věřím, že i já sama v nich žiji.... Je to právě to, že si neumím představit milovat cizí dítě jako vlastní, ať už z jakéhokoli důvodu....

Je role státu při pomoci rodinám důležitá?

Myslím, že ano. Myslím, že je příjemné dostávat po dobu mateřské a rodičovské dovolené nějakou finanční podporu, díky které si můžeme dovolit být s dětmi doma ty tři roky, které nám stát dává. Pokud vím, většina západních zemí nic takového rodičům nenabízí, podpora v rodičovství je tam mnohem kratší. Proto se i ženy vrací do zaměstnání mnohem dříve, než je tomu u nás.

Jediné, co si myslím, že by mohlo být vylepšeno, je podpora matek, které se po rodičovské dovolené vrací zpátky do zaměstnání. Nevím, jakým způsobem by se to dalo udělat, ale například by měla být větší podpora mateřských školek zřízených při zaměstnání, případně by měly mít tyto dětské skupiny úlevy oproti klasickým mateřským školám. Možná by pomohly nějaké úlevy na daních, pokud firma zaměstná ženu po rodičovské dovolené. Pokud vím od svých známých, je opravdu velký problém získat novou práci, pokud máte malé dítě a poslední roky jste strávila doma...

A jakou roli hraje v mateřství Vaše město, případně městská část, ve které žijete?

Myslím, že žádnou. Samozřejmě využívám možnosti k trávení volného času, které mi tato městská část nabízí, ale pokud bych nežila tady, určitě bych si podobné, případně jiné aktivity našla také tam. Jediné, co hraje roli pro místo, kde žiji, je Praha jako taková. Jsem městská holka a jinde si neumím představit žít.

Mohla byste porovnat mateřství v současnosti a v době Vaší matky?

Kolik let bylo Vám, když jste měla první dítě? a kolik let bylo v době prvního těhotenství Vaší matce?

Nevím, jestli to mohu reálně porovnat, ale každá doba má své. My to máme jednodušší v tom, že máme k dispozici automatické pračky, sušičky prádla, myčky nádobí a další technické vymoženosti, které dnešní doba pro zjednodušení dennodenních povinností nabízí, jednorázové plenky, dostatek veškerého zboží a další. Naše matky toto neměly, na druhou stranu se nemusely rozhodovat, jaký druh třeba plenek nebo dětské výživy a dalšího koupit (smích). Máme mnoho informací díky dostupnosti médií, což je klad i zápor současně... naše matky oproti tomu měly rady od svých matek, babiček, případně jiných blízkých žen, a to možná bylo mnohem lepší než dohledávání informací například na internetu nebo získávání informací z televize, kde jsou velmi často pouze zstrašující informace...

Co si myslím, že měly naše matky lepší, bylo to, že k sobě lidé měli blíže... myslím, že dnes více žijeme každý sám pro sebe a tím se straníme ostatních a mezilidské vztahy tím velmi trpí.

Co podle Vás přispívá ke spokojenému mateřství?

Myslím, že je dobré netrpět hmotnou nouzí, nemuset stále přemýšlet, zda vyjdeme v daný měsíc s financemi. Důležitá je také partnerská spokojenost, a dobré vztahy v rodině a s přáteli.